

Mira Donadini

Konacište ljudskosti

Mira Donadini

Konacište ljudskosti

MIRA DONADINI / KONAČIŠTE LJUDSKOSTI

VLASTITA NAKLADA

ISBN 978-953-55043-0-6

Lektor i korektor: *Vlade Lozić.*

Grafički dizajn i oprema: *Mladen Donadini.*

Računalni unos teksta: *Mira Donadini.*

Mira Donadini

KONAČIŠTE LJUDSKOSTI

Split, prosinac 2007. god.

U znak zahvalnosti mojim
roditeljima: majci Tatjani Donadini koja mi
je darovala dubok suosjećaj prema siromahu
i otvoreno srce za svaku ljudsku nevolju;
ocu Mladenu Donadiniju koji me je obdario
postojanošću u vjeri i ljubavlju prema lijepoj
našoj domovini Hrvatskoj, posvećujem
elektroničku knjigu *Konačište ljudskosti*.

Mira Donadini

Prema Tebi

PREMA TEBI

Bura s mjesta za smeće raznosi nečistoću. Vlasnici prodavaonica skidaju novogodišnje ukrase i peru izloge.

Hladni je siječanj uozbiljio prolaznike, a šake im je sakrio u džepove. Na nekim ulazima u prodavaonice piše: - Popis robe. -

U prolazu se još čuje povik rijetkoga prolaznika: - Sritno ti! - Nitko se ne zaustavlja. Bura nas je rastjerala.

U isto doba, svaki dan, pa i danas, na istomu mjestu, susretnem iste ljude, one koji odlaze na objed ili se vraćaju kući.

Ususret mi dolazi stara profesorica. Danas hoda sa štapom: polako i oprezno. Nije joj lako. I to treba naučiti i prihvatiti.

- Bih li se i ja bolje i sigurnije osjećala sa štapom? - pitam se. Idem naprijed i mislim o štapu, o Oče našu, o Zdravo Mariji, o štapu za koji se držim čvrsto i koji nitko ne vidi, koji je u meni i sklopljen, koji mi ravna korakom, na prijelazu preko ceste. Taj me štap sigurno vodi k odredištu.

Sve manje osjećam tijelo a sve više dušu. Bolje čujem unutra nego vani, u sebi nego izvan sebe.

Zlo me ne sablazni, kada sam usmjeren na prema Tebi, unutra. Sa sebe skidam nanose vremena i postajem lakša.

Bože! Kako čudnovato pripravljaš čovjeka za sutra? To činiš svima isto i neprestano.

Ti nas ne razlikuješ po godinama, po spolu, po izobrazbi, po društvenom stanju. Razlikujemo se samo po sluhu, po otvorenosti, po gostoljubivosti.

Čujemo Te ili ne čujemo, otvaramo Ti vrata i ugošćujemo Te ili ne ugošćujemo.

Razlikujemo se i po vremenu kada smo Te prvi put čuli, ali Tebi to nije važno. Ti ćeš uslišiti i onoga koji Te je u svomu posljednjem času zazvao. Možda će njegovo obraćenje biti jače od moje mlake vjere?

Ali, Ti si ljubav, koja ne posustaje i uvijek nalaziš novi način, novi put pokazati mi kako hodati sa štapom i bez štapa, ali uvijek s Tobom u dosluhu.

Split, 3. siječnja 2007. god.

SVJETLO SVAKOMU

Šetam autobusnom postajom,
čekujući autobus, koji vozi prema
groblju. Petak je. Još uvijek svježe jutro
premješta me iz hlada, na suncem
obasjani dio pločnika. Ploče su još
mokre od noćnoga pranja ulice.

Dolaze autobusi. Ljudi izlaze.
Vrijeme obveza požuruje ih prema
poslu, mlađe prema školi a neke i prema
tržnici.

Ne očekujući nikoga, pogledam
prema zemlji. Zagledam se u, redom
složene kamene ploče. Još malo vode
među njima i na mjestima gdje su
spojene, za nekoliko će minuta isušiti
sunce.

U kutu tih rubova, gdje se
dodiruju četiri ploče, zasvijetli sitni
biser.

Pomislih, nije otpao s ogrlice, jer
kada se to dogodi, iskliznu svi i ne
možeš ih zadržati. Ovo tu je jedan jedini.
Možda je otpao s djevojčine naušnice ili
s prstena?

Kako li sjaji, svijetli između
potamnijela, potrošena kamena? Tko bi
mu našao tako sigurno mjesto u dubini

kamenih rubova? S toga se mjesta okrugli biser ne može nikamo otkotrljati. Nitko ga ne može ni zgaziti.

Jutros potražih smisao ovoga dana. Je li moguća usporedba? Može li svjetlo skrenuti pozornost na sebe i onda kada je sve oko njega tamno? - Može! - pomislih. Ono se još više ističe i svijetli. Da bismo ga našli, moramo usporiti hod, zagledati se, biti u miru sa sobom i s okolinom.

Iz autobusa iziđoše dvojica nijemih mladića. Oni se ne osvrću na šum i glasove. Ništa i nikoga ne čuju. Oni imaju neko drugo osjetilo, razvijenije i jače od nas. Pogledavši u pod, ugledahu biser. On je i njima svijetlio. Daju jedan drugomu znak, nasmijahu se i okrenuše se, još jednom pogledahu biser i odoše.

Predvečer iziđem vani i na povratku s mise ispričam prijateljici priču o biseru, o svjetlu u tamnu okruženju.

- Dođi! Pokazat ću Ti svjetlo! -, rekoh. Ona me je pratila biciklom. Kada dođosmo na mjesto gdje je jutros bio biser, zaustaviše se poznanice, a ja počnem tražiti biser.

Odmah nadoh mjesto, ali, u kutu, gdje se spajaju četiri kamene ploče, ne bijaše više bisera ni njegova svjetla.

Je li nekomu trebalo svjetlo? Je li se tko sagnuo i ponio ga sa sobom? Je li sada u nekoj starinskoj kutijici za čuvanje nakita? Samo jedan biser.

Kako bilo da bilo, biser će i dalje svijetliti i bit će putokaz u tami, svjetlo svakomu, ako novi vlasnik ne zatvori poklopac kutijice s nakitom.

Split, 23. travnja 2007. god.

SAVJEST

Ne znam kako se zove rijeka koja je protekla kao kap, valić, u koji, na tren, bijah zagledana. Znam da se ne će nikada vratiti. Ne mogoh je sustignuti ni zaustaviti.

Ona teče. Kap potrebe stopila se s drugim kapima i brza prema utoku. Na odlasku, bijah zaslijepljena njezinim kristalnim sjajem.

Ne mogoh vratiti propušteno ni ispuniti ga riječju, koja ne bi izrečena, ni rijeku zaustaviti, ni kap u njoj ponovno naći, ni svjetlo kojim ona zrači.

Čovjekova kap ide k svomu utoku.

Split, 26. siječnja 2007. god.

MILOSRDNI OČE!

Noć ide k svojoj dubini. Iz nje će uskoro svanuti Pepelnica i zahtjev:

Obrati se i vjeruj evanđelju!

Na zaslon postavih Rafaellovu sliku Kristova bičevanja. Iz svoje knjižnice donesoh drage knjižice križnoga puta i promijenih raspored na radnomu stolu, ostavljajući im dostojan prostor, kraj *Jeruzalemske biblije*.

Božja me kućanica u meni podsjeti na sveto vrijeme u koje ulazimo.

Otvorih svoju dušu i čistih je prebirući po njoj.

Zaputih se prema pustinji, oplakujući vrijeme koje provedoh bez Tebe.

Bože! Ne prestajem ljubiti Tvoju poniznost.

Odlazio si među neistomišljenike, sjedio s grješnicima. Nisi se obazirao na Zakon, koji napisaše oni koji ga se ne pridržavahu. Pomagao si i subotom. Bio si bliz siromahu. Svojim si životom svjedočio poslušnost

prema Ocu, podnio uvrjede i poniženja,
slaveći ga i vršeći njegovu volju.

Predajem Ti svoju grješnost.

Ne mogu Te slijediti odbijajući
patnju i muku od sebe. Moram i to uzeti
i nositi.

Želim Ti biti blizu i primiti kruh
Tvoga života, da hrabro ojačana
pogledam izdaju u oči.

Ona je često tu, kraj nas, u malim
svakodnevnim dogovorima i poslovima,
raste, rijetko je nezaposlena, neupadna
je. Ljudi i narodi radi nje stradavaju,
optužuju se i sude. Gospodine! Moja je
lijepa Domovina godinama na prvoj
postaji svoga križnoga puta. Čeka
presudu. Neko međunarodno mnoštvo
viče: - Raspni je! Raspni je! -, a nekada
se čuju i hrvatski izdajnici. Uzalud
mnogi peru ruke. Moja je Domovina
neprekidno na prvoj postaji. Šibaju je,
pljuskaju. Svezana je i zarobljena, šuti.

Gospodine! Obaspi me svojom
milosrdnom ljubavlju. Njome me
osokoli, da bih Te slijedila do uskrsnuća.

Bliže, o, Bože moj!

Opraštam da mi oprostite, da čista idem za križem! Pomozi mi!

Da bih oprostila, daruj mi dio svoje milosti, koja nadilazi moju malenost, da Tvojim milosrđem zlu odgovorim dobrim.

Kada evanđeoski mislim, sigurnost me nosi, ljudi me prate nevjericom, sumnjom i podsmijehom. Kada ih san svlada, prilazim im, iz zemlje čupam zabodeno koplje, vrč s vodom i nosim ga na drugo brdo. Dovikujem im prijateljski, a Ti milost ulijevaš u vrč i učiš me nadrastiti se, zakopati koplje, uzvratiti dobrim.

Hodam pred Tobom, pognuta.

Nije ljudski uobičajeno zlu uzvraćati dobrim. Koplja će i ubuduće letjeti s brda na brdo, kršiti se i lomiti živote mnogih, u nevjeri i neznanju.

Dopusti mi katkada, skrivenoj, u potaji, iščupati neko koplje zaspalih neprijatelja, a Ti ih, u duboku snu, razoružaj svojom ljubavlju i obrati ih.

Da bih to mogla živjeti, istjeraj iz mene svaku srdžbu, ukloni svako zemaljsko oružje.

Smiri me i zauvijek ostani moj milosrdni otac.

Split, 20. veljače 2007. god.

MOLITVA ZA BOŽJU PAĆENICU

U tišini slušah glasnu molitvu mlade gluhonijemke, uzbuđena lica, koja iščekivaše oprostjenje.

Sporost i nastojanje da izrekne riječ, produljili su njezinu molitvu u otegnutu prošnju i jecaj.

Nikada ne čuh takav Očenaš, Zdravomariju..., ni snagu nerazgovjetne riječi, muku.

Svatko tko bi došao u crkvu, najprije bi pogledao onamo odakle je dolazio neobični glas, pokušavao ga razumjeti i počeo bi moliti.

Kada je započela krunica, s molitvom puka, zaplela se gluhonijemkina molitva. U početku pomislih da će ona omesti predvoditelja, ali on nastavi mirno moliti.

Bilo je to čudesno. U početku pojačana nesklada, pa, kada se uplaših da će se narušiti mir, namijenih krunicu za gluhonijemku. Suživih se s njezinom nevoljom a svu svoju volju i snagu predadoh Isusu, moleći ga da joj pomogne. Dušu mi nadahnu Bernardičina ljubav i milost lurske

spilje, iz koje se po nama širio sjaj
Gospina pogleda.

Poželjeh da danas svi molimo za
tu Božju paćenicu.

U crkvu uđe mladi svećenik,
pokloni se, ustane i, smiješeći se, rukom
dade znak gluhoonijemki. Ona ustade i
radosno požuri za njim. Ušli su u
zatvoreni dio samostana.

Nakon petnaestak minuta,
gluhoonijemka je izišla, otišla k oltaru,
kleknula i započela molit svoju pokoru,
kako može.

Ispovjedila se. Izišao je i
svećenik, okrenuo se prema njoj,
pozdravio je znakom ruke i izišao iz
crkve. Popodne je došao, da bi je
ispovjedio.

Nakon izmoljene pokore,
gluhoonijemka nas, ozarena milošću
oproštenih grijeha, zakrili svojim
pogledom, želeći nam zahvaliti, jer smo
je čuli, jer smo joj dopustili moliti, jer
smo je primili među nas, kao svoju. Još
jednom se pokloni i, smiješeći se, iziđe
iz crkve.

Gospodine! Danas Te molim za
gluhoonijeme. Ti svakoga čuješ i
razumiješ svačiji govor, kada oni ne
mogu izgovarati riječi i kada šute.

Pomozi da im i ja budem mala
pomoć, da ih razumijem, da budemo
jednaki pred Tobom i pukom.

Nama, koji često zlorabimo svoju
moć govora, daruj učinkovitost
nijemakove šutnje.

Molimo Te. Usliši nas.

Split, 3. lipnja 2007. god.

SVETA TRI KRALJA

Kada je moj put uzak i neravan,
izrovan i urušen, dvojbama i pitanjima,
sumnjama i pogrješkama, zamršen, neka
svjetlo Tvoje zvijezde ne mine, neka se
ono ne utrne!

S opasna me mjesta vraćaj
drugim putem, korake mi osvijetli
mudročću, da Te nađem i poklonim se
Tvomu spasiteljskom dolasku.

Rasvijetli Herodovu tamu!

Neka svijetli betlehemska Istina!

Split, 6. siječnja 2007. god.

MOJ TERET

Naslonjena na željezna crkvena vrata, pogledah k nebu. Dok je modrina neba tonula u sumrak, visoko gore, iznad krovova, pojavi se zvijezda večernjača. Moje ostarjele leće večernjačino svjetlucaje uočiše kao zvijezde triju tijela, koje je mijenjalo oblik i jačinu svjetla.

Pomolih se Trojstvu. Tada se otvoriše crkvena vrata. Uđoh, a On me primi. Još ne bijahu upaljena svjetla, koja osvjetljivahu Njegov lik, pa mu, u tami, rekoh: - Isuse! Ti svijetliš iznutra. Sretna sam u Tvojim blizini. Ne tražim ništa nego da tako uvijek bude. Nikada dalje, samo k Tebi bliže! -

Kada crkva bi lagano osvijetljena, pročitah iz stare knjižice *Nasljeduj Krista*: - Pusti sve i naći ćeš sve. -

- Isuse! Došla sam ostaviti sebe. To je moj najveći teret, koji ne mogu više nositi. Imam li još vremena? -

Crkva se uskoro ispuni vjernicima, a nakon krunice i sv. mise, svjetla se ponovno utruše. Ostade samo

žizak vječnoga svjetla i mira, koji Ti
raskošno dijeliš.

Split, 14. siječnja 2007. god.

KUKOLJ U MENI

Prije nekoliko dana, zamolih dragovoljce da mi donesu dva pakiranja po dvanaest politrenki *Jamnice* i *Donata*, jer ih ja ne mogu više nositi. Kada sam se vratila kući, u prizemlju, uza stepenice, našoh jedno pakiranje *Jamnice*.

- Gdje je Donat? -, upitah se, i bez razmišljanja, izvadih mobitel i zovnuh službu. Kada se nitko nije javio, zovnem i ured. Međutim, ni u uredu se nije nitko javio. Uznemirena, htjela sam znati što se dogodilo, zašto nije donijeto i drugo pakiranje? Zbog čega?

Zastanem, pričekam, promislim i prekorim se, nastojeći vratiti mir u sebe. Potom uzmem *Jamnicu* i pođem prema trećemu podu. Ispred ulaza u stan, naslonjena na zid, bila je jedna platnena vrećica, a u njoj dvanaest *Donatovih* politrenki. - Što ovo znači? Tko je ovo donio? -, upitah se.

U stanu našem sestru koja je molila. Okrenula se da vidi tko ulazi, a kada me je ugledala, reče: - Sestrica ti je donila jedno pakiranje politrenki, da ti bude lakše nosit. -

Srce mi se uznemiri od stida. -
Hvala Ti, Sestrice! -, reko u sebi.

Hvala i Tebi, Bože, što si, utišao
mobitel i telefon i zaštitio časne ljude od
moje brzopletosti.

Hvala Ti, jer si moju brzinu
usporio da pričeka pamet.

Jednom sam Te, u očaju, upitala:
- Zar svaki dan borba s kukoljem, rad na
njivi? -

Danas vjerujem i znam da će
tako biti do konca svijeta i dok postoji
čovjek.

Split, 22. siječnja 2007. god.

MOJA POSLIJEPODNEVNA MOLITVA

Gospodine! Osvijesti me da se ne uzoholim, da ne mislim da je uspjeh plod moga rada, moje 'veliĉine'.

Pomozi mi shvatiti da si ti, u svakomu mom djelu, glavni i jedini tvorac, a ja samo sprematelj tvojih zapisa, koje 'ĉitatelji' nalaze.

Pomozi mi da bih 'razumjela' sve tvoje darove i 'miješanje' u moje 'poslove'. Smiri me, daj mi vrijeme, iz kojega ću te moći tražiti i time hraniti svoju vjeru do razine u kojoj će moje *ja* postati vapaj tebi i da bi me ti uoĉio i pozvao meĊu svoje ribare.

Pouĉi me da uspijem shvatiti svaku veliĉinu u sebi i drugima, Gospodine!

Pomozi mi da se oĉistim od vremenitih natruha, ĉisti mi srce, jer je sve drugo tvoj privid, prikriva tvoju sliku, ĉini te nekim obiĉajem, a omalovažava tvoju Źrtvu i za me podnijetu.

Oĉisti me vremenom, u vremenu, i ne ostavljaj me, Gospodine, prijatelju svojih stvorenja!

Split, 5. veljaĉe 2007. god.

BOŽANSKO

Bože! Ima nešto u meni što ne mogu izreći, jer bi to riječ umanjila, okrnjila. To je nešto duboko usađeno, predajom nošeno, što bi riječ, potrošena, zlokorištena, srušena, do srži osiromašena, povrijedila, nečasno potirala, smisao utrnula.

Bože! Ima nešto što ne mogu izreći, a nije slabost. Ima nešto što predajem drugim rukama da to oblikuju, dodaju sebe i to ponovno dijele.

To ne znam, ne mogu izreći.

Kad pred Tobom sklopim ruke,
Ti to neizgovoreno slušaš i ponavljaš, u zajedništvu sa Svima Svetima.

Split, 30. listopada 2007. god.

Božji udio

MOJ SUSRET I DODIR

Nono je Marko bio i Blaž. Na ovaj bi dan samostanska pomoćnica, *Darinka*, donijela veliku vanilijinu tortu, koju bi napravile sestre klarise, kod kojih su bile i tri sestre nona Marka: s. M. Serafina Mikačić, s. M. Kerubina Mikačić i s. M. Anđelika Mikačić. Mi smo se djeca radovali torti, pa bismo rekli 'velika žuta torta od koludrica'.

Popodne bi, već stari, nono Marko, dočekaao prijatelja. Na štap naslonjenim rukama, sjedili su i tiho pričali, spominjali se minulih vremena i ljudi. Mnogih više nije bilo. Šutjeli su zajedno.

Jutros sam, nakon sv. mise i grličanja, otišla k sestrama klarisama. Nema više Tetâ, ali ima onih koje su s njima dijelile vjeru i molitvu.

U maloj govornici, na zidu, je slika Isusa s Majkom Marijom, koju sam ondje prvi put vidjela, prije šezdeset i više godina. Dijete Isus. Najljepša slika iz moga djetinjstva.

Nakon toliko godina, ponovno u samostanu Sv. Klare, poželjeh probuditi skriveno dijete u sebi, koje je, u svojoj

duši, vjerovalo da Tete klarise, u zatvorenu samostanu, čuvaju Maloga Isusa.

Kroz uski prozor velike govornice, jutarnja sunčeva zraka osvijetli Krista na križu, u drvenom ormariću sa staklenom prednjicom.

Moje srce i danas žudi za djetetom Isusom, za putem, koji je on pokazao, za vremenom, kada sam ga kao dijete nalazila, klanjajući mu se u Presvetomu otajstvu, začuđeno zapitkujući Majku zašto ga ne smijem malo dodirnuti.

- Mi ga dodirujemo kada molimo. - Šaptom bi Majka odgovorila.

Isuse! Jutros si dopustio da Te još jednom pogledam kao dijete, da Te fotografiram a sliku prenesem u svoju sobu, da Te nikada više ne prestanem gledati. Ganula me Tvoja strpljivost.

Koliko si me čekao? Što je to Tvoje a što naše vrijeme? Ti si vječan, a mi prolazni.

Nema Majke, koja me je za ruku vodila pred Tvoj oltar u miru Sv. Klare. Prvi miris tamjana i *Divnoj dakle...* razliježu se u meni kao djetetu, koje vjeruje da sestre klarise i danas čuvaju

Maloga Isusa u samostanu i da to dobro
rade.

Hvala Ti, Isuse!

Split, 3. veljače 2007. god.

MALA LJUBAV

Treću nedjelju, poslije sv. mise, autobusom smo se uputile u trogirski kraj. Pratilo nas je proljetno sunce ali i pitanje što se događa s vremenom, kako će na sve ovo odgovoriti priroda, životinjski svijet i ljudi. Što smo to učinili sa slobodom?

S. Ema je odmah odgovorila: - Bog nam nije dao svemir. Dao nam je zemlju. Što mi činimo i što smo učinili s njom? -

Premda je nedjelja dan Gospodnji, iz autobusa smo gledali rezidbu loze i skupljanje povrća, koje će u ponedjeljak biti na tržnici.

Okupili smo se za zajedničkim stolom, pomolili se i započeli priču o našima u Njemačkoj, o starima, koji su ondje ostali s djecom i unucima. Iz ruke u ruku, dodavale su se fotografije s proslave šezdesete obljetnice braka. U peći je pucketalo drvo a plamen i toplina podsjetili su nas na pokojnoga Markicu, oca obitelji, koji bi, u dubokoj starosti, bio naslonjen kraj vatre i slušao bi i pratio mladež svoje brojne obitelji u svijetu.

Stari su iz Njemačke poslali veliki kovčeg i torbu odjeće i posteljine, još uvijek vjerujući da to treba i koristiti. Mladi se ne opiru, znajući da je njihova skrb i osjećaj da pomažu, da su korisni, da to ide u njihovu Hrvatsku, radost i ono što još mogu učiniti.

Sve smo to ponovno složili i podijelili. U trenu je naše *Bogatstvo siromašnih* napunilo najveću vreću posteljinom i stolnjacima za duševno oboljeloga Antu, koji živi sam i bez ikoga.

Socijalna je služba dojavila veliku poteškoću našem *Bogatstvu*, koje je našlo bolesnoga Antu, u prostoriji u koju nitko nije htio ući, koju su svi zaobilazili. Trebalo je sve izbaciti, urediti prostor i bolesnika.

Tu je ljubav u potrebi trebalo podijeliti i naći one koji to mogu i hoće, koji će u takvu radu i pomoći doživjeti i osobnu preobrazbu, kojima će ta bolest i neimaština pomoći da osjete osobno bogatstvo i snagu dijeljenja boli i darova. *Bogatstvo* se uputilo prema liječenim ovisnicima, okupljenima u *Retu*. Oni na poziv građana dolaze i odnose stari namještaj, bijelu tehniku, bilo za otpad ili za popravak. Mnogi im tako pomažu.

Ponovno popravljene hladnjake, bijelu tehniku i drvenariju prodaju po znakovitoj cijeni i tako postaju korisni svojoj zajednici. Oni pružaju i usluge ličenja prostorija.

Bogatstvo se jučer toliko radovalo vreći s posteljinom za Antu i jedva dočekalo ponedjeljak, kada će upriličiti obnovu Antina stana. U pomoć dolaze liječeni ovisnici, oslobađaju i čiste prostoriju, peru pod i zidove, pripremaju za ličenje. Donijet će stol i sjedalice, koje je *Bogatstvo* kod njih kupilo. Potom *Bogatstvo* doprema bolničku postelju, madrac i uzglavlje. Onda će se otvoriti vreća s posteljinom, a u Antinoj jedinoj prostoriji bit će toplo i čisto.

Prije nekoliko dana, Ante je okrenuo televizor naopako i rekao da ga se boji. Zaključili smo da je dobro isključiti, očistiti i spremiti televizor a uključiti radio aparat i *Radio Mariju*. Ne boji se samo Ante televizora. Mnogo nas je ustrašenih. Nismo ga okrenuli naopako, ali smo ga utrnuli.

Ante će svaki dan dobivati ručak, svaki će mu dan netko svratiti, donijeti lijekove i popričati s njim. Vidjet će i

susjedi da se nešto promijenilo nabolje.
Možda će i oni svratiti?

Evo kako je ova mala rječica
dobrote i ljubavi, iz hrvatske obitelji u
Kölnu, došla do Hrvatske, pa brzacima i
ponornicama do Splita i sada se, preko
dobrih i marnih ruku, dijeli unoseći mir i
povjerenje u jednostavnu prostoriju,
oplemenjenu suosjećajem za bolesnoga i
izgubljenog Antu.

Dobro nema granica, svaka ga
carinska služba propušta i blagoslivlje,
ne naplaćuje troškove prijevoza i usluga,
zna pronaći svako odredište i ostati gdje
treba.

Zamislimo vrijednost jednoga
susjedova pozdrava, koji će možda ostati
u početku bez odzdrava, koji će začuditi
bolesnoga Antu, ali na koji će se on lako
naviknuti, ako ga čuje svako jutro, svaki
dan.

- Dobro jutro, Ante! Dobar dan.
Kako si? Bog s Tobom! - Kako li će biti
lijepo čuti kada to izgovore djeca koja
uvijek bolje od nas znaju izreći i naći put
do zatvorena srca, koja još nemaju
predrasuda, koja se ne boje, ne zaziru od
bolesti, koja bi se mogla naučiti pokucati
na Antina vrata, koja bi on potom

otvorio i u njima vidio Isusa, kojega je
Otac poslao bolesnima i usamljenima!

Split, 22. siječnja 2007. god.

BOŽJI UDIO

Dobro raste na ljubavi.

Dogodi se nepredviđeno. Da bi se ono dogodilo, treba bezuvjetna volja za drugoga, djelotvorni čin.

Dobro se otkriva. Ono se ne stidi. Ne pripada samo velikima. Ono ne ustupa. Često je neprepoznato i ne može se procijeniti.

Otkriva se u čudesnim trenucima, kada smo sigurni da ne postojimo sami za sebe i svoje najbliže.

Dobro je često neviđena smjelost, pripravnost na mravlji mar i Sizifov posao, Božji udio u blaženstvima s najmanjima i onima za koje će svi reći: - Pusti ga! Nema ništa od njega! Uzalud ti trudi! -

Takvi se zatvore u svoje siromaštvo i čuvaju se od ljudskoga zazora. Ne daju se. Zaboravili su vjerovati ljudima. Izvlače se malim lažima, izbjegavaju odgovore.

Jednoga su dana takvi sjedili na ulici blizu samoposluživanja, gdje se okupljaju skitnice, siromasi i alkoholičari.

Naišlo je dobro. Jedan od njih iziđe pred njega, zavrne nogavice i pokaže krvave potkoljenice. Iz otvorenih je rana cijedilo. - Čuješ ti! Rekli su mi da pomažeš prijateju Anti, da mu je boje, da gre u Zagreb na operaciju, da sve činiš za nj. Šta 'š napraviti za me? Pogledaj moje noge! -

Dobro se nasmiješi i reče mu: - Prijatelju! Ako želiš sačuvati noge, posljednji je tren. Učiniti ću sve za tebe kao i za Antu. - On sumnjičavo pogleda Dobro. Ono ga upita kako se zove, kod kojega se liječnika nalazi njegov zdravstveni karton i kada je posljednji put bio kod njega... On zašuti.

- Ne znam. Moran dobro promisliti' oću li ti reći ime i 'oću li ti odgovoriti? -

Dobro mu reče: - Ne ćeš moći još dugo s takvim nogama... Nemaš vremena. Odluči se i potraži me! -

Bože! Kako lijepo vodiš ovaj svijet! Kako upravljaš njegovim koracima, zaustavljaš ga na pravom mjestu, prstom pokazuješ na siromaha, nevoljnika...!?

Sve činiš da ga čovjek nađe. Dogodi se dobro. Čovjek ga prepozna i nitko ne posumnja da si ga Ti poslao, da

je to Tvoja dobrota, Tvoja ljubav u
dobru.

Tvoja dobrota hoda svijetom.
Ima je. Vidi se i čuje. Radi.

Jučer sam slušala crnu
četrdesetosmogodišnju ženu, koja se
briga za deset tisuća crne djece, ratne
siročadi. Gledala sam slike te borbe i
truda da ih nahrani, da ostanu živi, da im
pomogne. To je dobrota hodala. Nisu je
odmah 'prepoznali', posebno ne oni
veliki, koji često odlučuju hoće li netko
ostati na životu ili ne će, hoće li umrijeti
naselje i narod od gladi i bolesti?

Ova je hrabra 'majka' napisala
knjigu s naslovom *Majka deset tisuća
djece*. Predstavila se na talijanskoj
Televiziji *Rai Due*. Pričala je o tomu
kako se pozvani čude načinu
razmišljanja o djeci, o siromašnima i
gladnima. Čude se takvoj ljubavi prema
njima. Jednostavno, ne razumiju govor
ljubavi, koja ništa ne traži za sebe.

Gdje se njihova ljubav izgubila?
U novcu? U oružju?

Ipak, ljubavi nikada nema koliko
je treba. Kada bi je bilo uvijek i svuda,
mi je ne bismo tako znatiželjno uočavali,
čudili joj se i zaustavljali se kraj nje.

Dobro je moći raspoznati je u
doba krivotvorina, učiti je i nasljeđivati
je.

Iz nje raste dobro. Ono nas
daruje, susreće i pozdravlja, zaustavlja se
s nama, pita za nas kada nas nema.

Umorno se dobro u ljubavi
odmara.

Kada svane novi dan, dobro
pohita kroz zelene Božje semafore u
svim smjerovima. Uvijek na vrijeme i u
pravi tren.

Split, 17. kolovoza 2007. god.

SUSJEDI - ČAĆA I SIN

Čovjek nikada ne može ispričati priču, kao što je isprede i ponudi život i bol. Najteža i najbolnija razdoblja života tijekom vremena blijede, gube snagu očaja, i dobro potisnuta, nekada mijenjaju tijek događaja, uzroke i posljedice. Sjećanja na njih postaju podnošljiva. Ono najvrjednije što se dogodi je činjenica da nas vrijeme pomalo brusi i u nama uklanja potrebu da uzvratimo, optužimo, osudimo, sklanja nas opraštati. Onemoćali okrećemo i svoj drugi obraz, vjerujući u dobro, koje će nas, na koncu, obasjati.

Korizmeno je vrijeme vrijeme dijeljenja i odricanja, pojačane molitve i pokore.

Na ovim sam stranicama spomenula knjigu *Bijelu kroniku*, umirovljenoga župnika Sv. Josipa u Karlovcu, vlč. *Radanovića*, koju je predstavio p. *Stjepan Kuzmić* na krugovalnoj postaji Radio Marije. Neka i ovih nekoliko riječi bude dodatak *dobru*,

kojemu svi žudimo i koje priželjkujemo, suprotstavljajući se zlu.

U pričama su neki dijelovi izmijenjeni a manjka im ono najuzvišenije. To su dijelovi života, na koje se naši junaci više nikada ne žele vratiti, vrijeme bola i poteškoća, bolesti i ostavljenosti.

Jednoga dana, kada se mladi Ante vraćao kući, prolazeći kraj kladionice, ugleda stara čovjeka, koji je sjedio kraj ulaza i plakao. U njemu prepozna susjeda Peru. Priđe mu i upita ga što mu se dogodilo. Pero mu reče da je ostao bez stana i ne zna kamo će. Sin mu je prodao stan. Sada je ostao sâm. Ima mirovinu, ali je ona mala.

Ante načas zastane, pa reče: - 'Ajmo, Pero! Ideš sa mnom! Bit ćeš s nama. Zamolit ćemo mater da Te primi u svoju sobu. Znaš da imam ženu i dite i da nema više mista. Naći ću Tvoga sina i tražiti od njega dio novca od stana, pa ćemo potražiti stan, u kojem ćeš moći živjeti kao podstanar. -

Tako je i bilo. Pero je dobio dio novca od sina, koji se više nije javio ni

upitao za oca. Uskoro je, s Antinom pomoću, našao mali stan i od primljenoga novca unaprijed platio godinu dana podstanarstva. - Više i ne mogu živjeti. Nemam zašto ni za koga. -, reče Pere.

Uskoro je teško obolio i otišao u bolnicu. Ante ga je s majkom, surpugom i djetetom svaki dan posjećivao. Premda bolestan, Pero je osjetio prijateljsku toplinu i u sebi zamišljao kako bi bilo lijepo da je tu, oko njega, Ivičina obitelj i njegovi unuci. Ma, nije bilo sreće. Zahvalno pogleda Antu, blago milujući dijete, naslonjeno na bolesničku postelju.

- Ante! 'Oćeš li me doć dikod povirit, ako se izvučen i prispijen do stana? -, upita Pere.

Ante mu priđe i reče: - Šta to pitaš? Ko bi Te ostavija sad kad san sve napravija za Te, uredija Te, pa još kad ozdraviš? Bit ćeš mi pravi čaća! - okrene se ustranu, bude mu teško pri srcu, malo zastane, pa završi - a ja pravi sin. -

Peri je bilo drago čuti Antine riječi. Bio je to najljepši rastanak. Potom je zatražio bolesničko pomazanje.

Naći stara čovjeka da plače, pitati ga što mu je, kako mu pomoći, povesti ga sa sobom u svoj stan, ponuditi mu

gostoprimstvo, smjestiti ga u majčinu sobu, potom mu naći podstanarski smještaj, brinuti o njemu u bolesti, posjećivati ga u bolnici, a da iza svega toga ne stoji koristoljublje ni imetak danas je velika stvar.

Samo suzom ispunjene oči zahvale čovjeku, kojemu je Bog u korizmi poslao svoga anđela, da ga do kraja isprati i očuva mu dostojanstvo.

Split, 26. veljače 2007. god.

MARTINA

Mnogo je Martina. Mnogo je bolesne djece, bez ijednoga zdravoga dana.

Njezini su roditelji, kao i svi drugi, željeli dijete, radosni da će povećati broj anđelića u obitelji. Nadali su se i zahvaljivali Bogu, pripremali prvo dijete da će dobiti bracu ili seku, premda ono nije razumjelo što će se dogoditi i promijeniti u njegovu malomu životu. Ono je dječji vjerovalo da je to nešto dobro, jer je gledalo radost i vedrinu u očima svojih roditelja. Sreća se pomalo povećavala. Prijatelji su nazivali i pitali...

Jedno jutro dođe vijest da se rodila djevojčica, ali da nije zdrava, da ima velika oštećenja. Potom je slijedilo ono što mi ponavljamo i prenosimo, ne znajući da ne činimo ništa dobro, da zatečeni i ustrašeni širimo nespokoјstvo govoreći što bi bilo bolje...

Dječaćić je vidio da je tu još netko osim njega, da je to veoma malo, da su roditelji veoma zaposleni. On više ne vidi toliko radosti i sreće u njihovim očima. Sve se odjednom promijenilo.

Pozvali su i baku, koja je odmah došla i ostala s njima.

Na krštenju anđelić dobi ime Martina.

Ubrzo se dječak pobuni, ne mogavši razumjeti, što oni rade sa sestricom Tinom.

Kako je vrijeme prolazilo, roditelji su s liječnikovom pomoću postupno upoznivali Martininu bolest i način kako moraju postupati s njom, njegovati je i čuvati.

U dubokoj vjeri, obitelj je, okrenuta Bogu, zahvaljivala za Tinu. Dogovorili su poslove. Danonoćno su bili s njom. Istodobno je netko uvijek bio s dječakom, izvodio ga šetati i gledati brodove.

Otac je radio. Nakon posla i on bi se pridružio i brigao za Tinu. Najradije bi je uzeo u ruke i ljubio. Jednoga su dana doznali od liječnika da je za Tinu najpovoljnije ležati. Trebalo joj je i glavicu pridržavati. Bog je dao da je obitelj jačala i svladavala sve prepreke. Tina se veoma sporo razvijala i rasla. Djetetov pogled nije pratio osobe i događaje oko sebe.

Kada se obitelj prilagodila odnosno kada je Tinu prihvatila kao

Božji dar, krenula je u novi, drukčiji život koji će postati žrtva. Zašto to nisu oni znali? Ipak su vjerovali da se ništa ne događa bez Božjega dopuštenja, da ne će biti prepušteni sami sebi i da ih Bog ne će ostaviti bespomoćnima. Sve su to Bogu predali.

Uskoro je i Tinin braco, ne lako, shvatio da je njegova sestra bolesna, pa je i on počeo oponašati članove obitelji, gledati je, paziti, čuvati, približavati joj se i milovati je.

Usporedno su prestala i neugodna pitanja prijatelja i znanaca, a znatiželja se počela pretvarati u razumijevanje i želju da se pomogne, makar i slušajući. Otvorila su se vrata, počeli su izlaziti vani, da jaki ne vide znatiželjne poglede prolaznika ni znak njihova sažaljenja. Počeli su ih posjećivati stari prijatelji. Obitelj je mogla ispričovjediti svoje poteškoće. Prijatelji su se zanimali za Martinino zdravlje.

Martina je to obiteljsko razdoblje pretvorila u rad i smirenu tihu molitvu. Ona je postala glavna. Svi su je voljeli i molili za nju, da danas ne može nitko ni pomisliti da bi život bez Martine mogao biti ljepši i bogatiji.

Martinine su oči pobudile nježnost i ljubav, koje su joj pomogle naučiti prve gutljaje.

Prošlo ljeto vidjeh Martinu u kolicima. Majka ju je vraćala s liječničkoga pregleda. Dotaknula sam joj ruku i poljubila je, zadržala svoj pogled na njezinim očima. Je li zato što sam to žarko željela ili sam osjetila da Martina vidi, da prati, da razlikuje mene od majke? Lice joj je bilo blizu osmijeha, a u izrazu njezine majke prepoznah duh patnje pomiješan s nadom. Sretah smisao, uljudbu, Kristova patnju.

Prije nekoliko dana, Martina je operirana na bubregu. Kao da mi se izvi molitva: - Bože naš! Poživi našega anđela! Čuvaj ga! Probudi ga nakon operacije! -

- Prihvatili smo Tvoju volju. Našu si patnju pretvorio u sreću: daješ da Martina živi, diše. Ona Ti ne može ništa reći, ali Te ljubi svojom nemoću, bolešću, patnjom o kojoj ne može govoriti. Nikada se nismo umorili, nikada zaspali, posustali, zažalili se, potužili se. Martinu primismo iz Tvojih ruku, pripravnici nositi je do konca života. -

Martina se probudila nakon operacije. S njom je stalno bila njezina

majka. Drugi je dio obitelji kod kuće čekao vijesti iz bolnice.

Hvala Ti Isuse, za majčinu hrabrost, baštinjenu od Tvoje Majke, za trnje na putu, za svjetlost, koju naziremo na kraju, gdje će Tvoj zagrljaj biti znak da je patnja bila put, na koji si poslao tu obitelj da se otkupi.

Daj da od naše Martine, koju si nam darovao, naučimo šutjeti, biti strpljivi, ne žaliti se, trpjeti. Molimo Te! Gospodine, usliši nas!

Split, 12. svibnja 2007. god.

RAZAPETA MARTINA

U tišini sjemenišne kapelice, na prikazanju, u duhu, položim Martinino, bolešću izmučeno, tijelo na pliticu. Uzmem njezinu ručicu, pa, dodirnuvši kalež muke, izmolih: - Zdravo Tijelo Isusovo... -

Isuse! Donesoh Ti Martinu, na pliticu, ne tražeći ništa za sebe, za svoje. Danas primi samo Martinu, koja se ne zna sama predati, koja Ti je poklonjena i darovana od svoga prvog dana i samo Tebi pripada.

Okrijepi, ako hoćeš, njezino krhko tijelo, da živi i svojom bespomoćnošću potvrđuje poslušnost svojih roditelja Tebi, jedinomu Bogu, svomu uporištu.

Naklonih se, prinoseći suzu u kalež Tvoje neizmjerne ljubavi. Trnci mi prodoše tijelom. Otiđoh, čekajući na Tvoj odgovor.

Ni dvanaest sati poslije, u mojoj sobi zazvoni telefon. Vidjeh prikazan dugi telefonski broj. Bio je to poziv iz Italije.

Podignem slušalicu i čuh zadivljeni sretni glas koji je sve želio

ispričati, koji se nije mogao zaustaviti, sreća koja se željela svima reći: - Ja i moja Martina vratile smo se iz bolnice... Evo je! Tu je! Moja Martina, ljubim je, držim je u rukama... Tu smo svi. Nitko ne vjeruje da je naša Martina sve ovo izdržala... bila je razapeta kao Isus. Sedamdest dva sata bila je pod morfijem. Strašno je bilo gledati njezino buđenje od svega pretrpljenoga. Bog je dao a naše molitve i molitve tolikih dragih dotaknule su Isusovo milosrđe... -

Ganuta, rekoh: - Ljubite je, ljubite Martinu! -

U početku pomislih: - Možda 'izlazak' na web stranicu nije bio po volji roditeljima? - Međutim, oni me preduhitriše i rekoše: - ...Hvala za tako lijepo napisano o našoj Martini... -

Znala sam da ću govoreći o velikoj Martininoj patnji, izmoliti još zagovora i povećati broj molitelja. Bog je to uslišio.

Isuse! Ostavljam Ti Martininu muku na plitici do kaleža, u trajnu prikazivanju Tvoje muke, od koje se ona ne će nikada odijeliti, jer si Ti tako htio. Hvala Ti za Tvoju milost.

Split, 16. svibnja 2007. god.

RASPETI DO USKRSA

Bogatstvo siromašnih me pozva, da bismo u prvoj korizmenoj nedjelji, zajednički posjetili gosp. Marka. - Želim ti pokazati veselog bolesnika. Vidjet ćeš kako on nosi svoj križ, što o tomu priča, kako razmišlja. -

Uputismo se starim Velim Varošem i na uzbrdici skrenusmo udesno, gdje se šćućurilo nekoliko malih prostorijica. S puta se izravno ulazi. Rukom se može dohvatiti krovne crjepove. Na nekima od tih vrata piše: - Poštu za ovdje ubacite na susjedna vrata!, - jer nema mjesta gdje bi se ona mogla ostaviti. Te male prostorije, koje nekada davno bijahu ostave ili nešto drugo, sirote su pretvorile u stanove. Tako ih oni sada zovu, pa dobiju i kućni broj, koji se gotovo i nema o što pričvrstiti. U tim se prostorijicama čuju ženski glasovi i pokoji dječji, ali na broju 62, gdje mi trebamo ući, ne čuje se nitko. *Bogatstvo* gurnu rukom gornji dio vrata, s kojih se otvori drveni prozor, uvuče ruku unutra i otključa vrata. S vanjske strane, povuče lijevi drveni prozor i reče: - Hvaljen Isus i Marija!

Ima li tko ovdje? Je li me tko čuo? -
upita i nasmija se. Uđemo. Ona stade do
postelje, u kojoj leži Marko, sagne se,
zagrlji ga i poljubi.

- Di si, prijatelju moj? Kako si?
'Ajde da Te podignem, da vidim koliko
ćeš moći siditi? Marko sretan, kao dijete,
pruži ruke a *Bogatstvo* ga podigne,
sjedne ga nasred postelje, a potom mu
približi stolić, na koji se on može
oslonuti.

- O, Bože moj dragi! Kako san
sritan da ste došli! -

- Šta si radio? O čemu si
razmišljao, prije nego smo mi došle? -

- A šta? Šta bi' radio, draga
moja? Toliki mi ljudi i žene dolaze.
Toliki mole za me da me Bog podigne,
da stanem na noge, pa mi rekoše: 'Ajde,
Marko! Tribalo bi da i ti moliš za nas!'
Eto, tako sam sada molijo za jednu ženu. -

Sjedosmo. Brzo će podne, a kod
Marka gori noćna svjetiljka. Svjetlo
uvijek mora gorjeti, jer bi bio mrak. Tu
nema prozora. Nalazimo se u prostorijici
od četrnaest kvadrata. Mali štednjak,
hladnjak, sudoper, iznad ostavica, dvije
male stolice i grijalo. Desno od ulaza je
najmanji zahod na svijetu. Do zida je, uz
postelju, umetnuta daska, na koju je

pričvršćen rukohvat, da se Marko može pomicati kada može. Iznad postelje je veliko raspelo. Dva prijatelja: Krist i Marko.

- Ma, slušajte vi ovo! - reče

Marko. - Jedna od tih moliteljica s nikin razgovarala o meni i rekla da molin Gospodina da mi pomogne, a da je on reka: 'Ne moli Marko! Kako će mu Bog pomoć kad stalno leži?' Pa, je li to pametan čovik? A ja san mu poručija.' 'Ko zna bi li se Isus bija diga, kad je pa pod križen, da mu nije doša i priskočija Šimun? Isus se diga kad mu je Šimun privatija križ i pomoga mu. Eto, i ja virujen, svitu moj. Ufan se da će i mene Isus podignit na noge. Zato san radosan. Ništa mi nije teško. Nisan nesritan radi ove bolesti, virujte mi. Vidi li se na meni ta radost? Triba sve privatit šta Bog da. Vidit ćete da će me Isus ozdravit! - smješka se Marko.

- A, šta ćeš, Marko, ako ne bude tako, ako te Isus ne podigne na noge? - , upita ga *Bogatstvo*.

- A, Bože moj! Ako me ne digneš na noge, dignit će me na nebo. Svakako me ne ćeš ostavit ovde.

Nikidan san čuja da su čele likovite, pa, kad su učinili naglo lipi

dani, naručija san da mi donesu jednu-dvi. I unišle one ovde. Zuju, ali nijedna ne će na me. A treba doć i ubost me. Reka san prijateju da je uvati i stavija san je na prsi, pokrija pidžamon i malo je pritisnija, najidija je i unda me je ubola. Ali ništa nije bilo. Reka san da mi i' drugi put donese pet-šest, pa ću vidit šta će bit? Ma, kad bi mi ko reka da moran pojist kobru, proguca bi je, samo da se podignen na noge i da dođen na misu. -

- Majko moja! U ovu bužu donit još i čele. Nisan za to nikad čula.

Moramo pitati o čemu se radi, da Marko ne bi još kakvu nevolju navuka na se. -

- Pričaj nam, Marko, još malo, što je novo! Dolaze li prijatelji, braća? Zamaraš li se? -

- Dolaze svi. Najvažnije je da dolaze sestre i da me svaki dan dobro prigledaju, da znamo sigurno da se nisan di zacrvenija, ili ne daj Bože, da nema kakva ranica. Ali, sve je dobro, sve je u redu. Čist san. Braća dolazu redovito, odnose i donose posteljину i rublje. Sad će oni. Popodne su posite. Kad je blagdan i sveta misa, nema posita dok to ne poslušan. To svi znaju i poštuju.

Vidite da sam zadovoljan! To je Božje dilo. On je tu. Ositija san nikidan,

između prstiju na nozi, ka da se miče živac. To je dobar znak. Isto tako niki dan san ćutija da mi kroz kičmu ka ništo prolazi. I to je dobro. -

Smije se Marko.

- Kako se briješ? 'Ko te brije? -

- Sam, livon rukon. -

Nokti na rukama su čisti i njegovani. Marko lijevom rukom neprekidno pridržava i gnječi desnu ruku, kao da je nastoji oživjeti.

- Ima li šta šta nan nisi ispriča? -

- Kako da ne! Dobija san devet tisuća i tristo kuna na loto. Reka ja bratu: 'Ajde Mlađo! Kupi loto!' I dobija. Onda san mu kaza: 'Daj svakon 'ko ti pomogne, komu španjulete, komu kune, a šta ostane, ostavi za se! To ti je od mene za dobro šta mi činiš i pomažeš. Šta će meni, di ću s tin? Ja sve iman: moga Boga, križ, bolest i nadu.

Sanjan van ja da san dobija puno para na loto. Trčin od kioska do banke i svugdi pitan dicu di mogu priuzest novce, da to moran uredit do kraja dana. A oni me šalju od jednoga do drugoga. Nikad kraju, 'odan, trčin, Gospe moja mila! Izmorija san se. Kad san se probudija, bija san vas mokat. Fala Bogu da je 'vako. -

- Bi li ti, Marko, doša u dom, da sad ima mista? - upita ga *Bogatstvo*.

- Nemojte me nigdi zvat! Ne bi ja. Ja bi bija ovde. Ne bi nikon smeta. Čekan a virujen da ću i dočekat.

Nemojmo o ton! Evo, da van ispričan šta san sanja kroz tri dana, pa recite je li ovo pravi san za korizmu? Odgovorite mi!

Dolazi Isus u onoj dugoj biloj vešti i kaže mi: 'Ajde, Marko! Ustani, i ajde za mnon! Slidi me!'

'Ajme meni! Kako ću, Isuse, kad ne mogu odat?'

On mi reče: 'Samo me slidi! Ne boj se! Ja san s tebon!'

Prolazimo mi između oni seoski kućeraka. Sve je zareslo u draču, u šiblje, di jedva tić prođe. Ja zapiren, ne mogu pa ne mogu. A Isus, kako u onoj biloj vešti prolazi, ni drača ni šiba da ga dotakne. Okrene se, zovnu me jopet, ali ja nesritnjak nisan uspija proć. Probudija san se sav izmučen i nesritan. Promislim, pa neka je i tako, ako to on oće, ali zato san ga vidija i bija s njin.

Ljudi moji! Drugu noć sanjan jopet isto. Odlučin se mučit i uputin se. Prođen dil puta, ali me snage izdaju i ostanen. Ne znan ni kako san se vratija. Probudin se i rečen sam sebi: - Marko

danas ćeš još više vižbat! Vidiš da ti Bog prilazi. Budi uporan! Slušaj ga! -

Treću noć, ponovi se san ka i prve i druge noći, ali sada ustrajen kroz drače i šiblje. Izbadaju me. Padnen. Isus se okrenu, vidi me i reče mi: - Ustani, Marko, i 'ajde za mnon! -

Zamislite! Prođen između kućeraka, diveći se Isusu kako je on tako lagano, ne dotaknuvši šiblje, proša i izaša na čistinu a ja za njin. Evo van korizme, evo uska prolaza, evo ti Marko trnja, evo ti puta! Nakon toga, Isus krene lijevo i pod stablon nađe majku Mariju. Okrenu se prema meni, nasmijahu mi se i odu, a ja se, desnon stranon, vratin u svoj sobičak.

Svitu moj mili! Kako da ne čekam Isusa, da ga ne pratim na putu križa, da ga ne molin, da se ne nadan? Ovo je moje malo misto za mene i za njegov dovoljno. -

Nakon sat vremena, *Bogatstvo* pripremi Marka za lijeganje. Udalji stol od njega i dok je ona pošla prema njemu da ga uhvati i legne, njegovo se tijelo, kao obamrlo, bez ikakve snage, ispruži zgrčeno na postelju. *Bogatstvo* ga uhvati, podigne i povuče prema uzglavlju.

Ponovno približi stolić k postelji, da se on na nj može oslonuti.

- Sad ostajen jopet sam sa svojim Gospodinon. Virujen da će i meni Bog dat nikog Šimuna, da me podigne ovako ili onako i da me ne će zaboravit! -

Isus je u Markovu sobicu nastanio patnju i duboku vjeru, koja dotiče i potiče svaku dušu. Marko je zdrav u duhu.

Kada smo otišle, znale smo da ga nismo ostavile sama. Osmijeh na njegovu licu trag je Božje milosti.

Oni su zajedno: Isus na križu a Marko u bolesničkoj postelji. Oba su razapeti, do uskrsa.

Split, 1. ožujka 2007. god.

POKORA ILI...

U *Bogatstvu* uredu, čuh nevjerojatnu ispovijest stara čovjeka, koji licem podsjeća na zdrava ribara, koji često boravi na suncu i moru. Ipak nije tako.

Prvi je dan nevoljko pričao o svomu tešku stanju, u kojemu se našao. Ne zna tko mu može pomoći i može li se još nešto učiniti da mu život bude makar malo manje težak.

Odgovori su na pitanja bili škrti, ne zato što Frane ne bi znao i mogao odgovoriti nego zato jer mu je bilo teško. Sve što je mogao i trebao reći bilo je priznati da je sva nevolja i bol došla iz njegove kuće. On je želio govoriti samo o zdravstvenim poteškoćama, kao osoba koja nikoga nema.

Ima sedamdeset sedam godina. Kao dijete, ostao je bez roditelja i bio je u sirotištu. Poslije su takve kuće zvali domovima za nezbrinutu djecu. O tomu nerado priča. Očito je da ga na to doba ne podsjećaju lijepe uspomene. Kada je odrastao, završio je zanat, zaposlio se u velikomu proizvodnom poduzeću, gdje je ostao raditi do umirovljenja. Danas,

kada ga je u bolnici susreo poznanik s posla, hvalio ga je kao marljiva radnika i poštenjačinu.

Bio je oženjen i imao dva sina. Supruga mu je rano umrla.

Stidio se priznati da ima sinove.

Franu susjedi pamte kao marljiva i mirna susjeda. Pričaju o njegovoj brizi i pomoći koju je pokazivao prema pokojnoj supruzi. Spominju i sinove, koji nisu bili kako treba, od kojih su oba teški ovisnici a oca su i obitelj osiromašili. Nije se živjelo u blagostanju. Frane je, zbog ponašanja djece, bio prisiljen prodati i djedovinu na otoku. Da ne bi bilo zavisti među sinovima, Frane im je svakomu dao po pola novca. Međutim, ni tu nije bio kraj. Nakon suprugine smrti, Frane je, neodgovornim ponašanjem sinova, morao i stan prodati. Tada je doznao da je sinovima, u njihovim nečasnim djelima, pomagala i pokojna majka, Franina supruga.

Tražio je gdje bi se smjestio, tko bi ga primio, hranio, komu bi dao svoju skromnu mirovinu za kruh i noćenje. Našao je poznanicu, koja također živi kao podstanar, pa se s pristankom stanodavca, Frano doselio i postao

podstanarkin podstanar. Podstanarka je, pak, sa svojom obitelji, izračunala da bi, osim pomoći Frani, i njezina obitelj malo novčano ojačala s njegovom mirovinom.

Međutim, Franina je neizlječiva bolest uznapredovala. Obolio je i od šećerne bolesti a podstanarkina i stanodavkina pomoć više nije bila dovoljna. Naše je *Bogatstvo* posjetilo Franinu stanodavku i spoznalo da je i Frane pripušten brizi starih i nemoćnih osoba, koje, s najboljom voljom, Frani ne mogu pomoći kako i koliko treba. Pregledi i praćenje bolesti traže česte žurne odlaske u bolnicu, a to nema tko upriličiti i Frani pomoći. Oni a ni njegova 'stara' pratnja ne mogu autobusom ići k liječniku. S druge strane, kada u bolnici vide da je sam, da nema nikoga tko za njega preuzima odgovornost, da mu nitko ne prilazi, da je ničiji, i sami ga, nakon pomoći, odmah vraćaju kući, to još više oteža stanje. Kojoj, čijoj kući?

Frane je jedva došao i zamolio *Bogatstvo* da mu pomogne. Frane ne želi u dom. Ne želi ni čuti za dom. On kao dijete, sjeća se sirotišta, i ne želi još jednom biti 'sirotan' ni 'domaš'. Hoće li i

koliko će još izdržati? Nema dovoljno novaca platiti kućnu njegu i ručak.

Ostaje još samo dobra volja i snaga, brojnima pridružiti i Franu i svaki mu dan pomagati. 'Njegovalište' *Bogatstva* nema granice. Zato raste i širi se.

Bog je uvijek bliz sirotanima, pa se zato sjetio i Frane.

Ne razmišljam toliko o Franinu tjelesnom opstanku i trajanju koliko o njegovim sinovima.

Pitam se: - Što se to događa s nama? Što nas sprječava da budemo ljudi, mekši, bolji, samilosni prema roditeljima? Kakvi smo prema drugima? Što nas je toliko ranilo? Što baštinimo, što nam je predano...? -

Ako je otac u nečemu i pogriješio, osim što ih je rodio, radio i stvarao za njih i dao im sve što je imao..., je li moguće da se, makar na kraju, još jednom sretnu, jedni drugima oprostite i izmire?

Franina bol i tuga je rak, premda on nije samo njegova bol.

Život je nemilosrdan. Frane je patio i obolio. Čeka smrt, sâm i bez odredišta. Čeka vrijeme kada će biti 'utješén', kada će ga milosrdni Otac

pozvati k sebi, odmoriti ga i 'približiti'
njegovim roditeljima.

Bezimeni sin izdržava zatvorsku
kaznu i liječi se od droge.

Franco i sinovi ostahu tužna slika
razbaštinjene ljubavi. Zato Franco ne
može ništa reći. Želi biti samo čovjek.
Sâm, ne osuđujući nikoga.

Gospodine! Hoće li doteći pepela
i za Franino čelo, za čela njegovih
sinova? Hoće li ostati dovoljno vremena
za pokoru?

Split, 14. veljače 2007. god.

ZAUVIJEK

Gledam da majka, bez riječi, posljednji put, odijeva sina, veže mu šal oko vrata i stavlja mu kapu na glavu. Učvršćuje je, kao da će dugo biti na glavi njezina petogodišnjega sina. Potom, posljednji put, svojim dlanovima dodiruje sinovljeve obraze, milujući ih i nastojeći tu sliku dječje nevinosti zauvijek sačuvati.

Majka zna da sina gleda posljednji put, a da mu to ne može reći. Ti se posljednji trenutki ljubavi i pripadanja rastaju u šutnji, koja će trajati dok vlak ne pođe, a potom će se nasilno prekinuti. Na odhodniku će ostati roditelji koji su ispratili svoju djecu s brojevima oko vrata, ne znajući koliko vremena i dokada. Većina je njih to znala, zauvijek.

Kroz vagonске su se prozore vidjela blijeda dječja lica. Brojevi su visjeli oko njihova vrata: 187, 312, 387... Ona djeca, koju godinu starija, začuđena su rukom odmahivala majkama i pokojemu ocu, koga nisu još odveli, koji su bili svjesni da su svoju djecu posljednji put pozdravili.

Čitam da je spašeno oko desetak tisuća židovske djece i odvedeno u Nizozemsku, a potom u Englesku i dalje.

U vagonском odjeljku, do prozora, sjedio je dječak, kao začaran. Samo su oči odavale da je živ. Nije govorio, jeo, ni pio. Nije ni plakao. Samo je gledao ispred sebe.

Na hodniku je netko, neopazice, prije polaska vlaka, ubacio jedan, šibljem pleteni kovčeg. Djevojčica iz toga odjeljka, bojeći se, povukla ga je k sebi. Djeca su gledala, a kada je podignula poklopac, u njemu je bilo dvoje žive djece, a kraj njih nekoliko pelena i dvije bočice mlijeka. Djevojčica ih je podignula iz kovčega. Jedno je dijete dala dječaku, koji je bio u tomu odjeljku, a drugo je ona uzela. Stariji dječaci, koji su imali rupčice, skupili su ih i od njih su učinili pelene za tu djecu. Tako su i ta djeca dijelila svoju sudbinu s njihovom.

Premda su ti putnici bila samo djeca, u vagonima i odjeljcima bilo je tiho. Čuo se samo zvuk lokomotive, koja ih je vukla i vozila dalje, kroz zimsku noć. Hodnikom u vagonu prolazio je i sve ih pomno nadgledao naoružani

njemački vojnik. Njihovo putovanje i spašavanje pomogli su engleski Židovi.

Kada je vlak ušao u Nizozemsku, na prvoj postaji, ušle su žene s košarama kruha. Prilazile su djeci, nježno bi ih zagrlile i dijelile im kruh. Kao da je zraka topline dotaknula vagone.

U Engleskoj nije bilo toliko židovskih obitelji da bi primile svu djecu, pa su ih uzimale i druge obitelji. Često i obitelji s više djece. Za neke više nije bilo mjesta u obiteljima, pa su ona bila smještena u odmorišta.

Njihova su sjećanja i iskustva iz toga razdoblja različita. Neki su od njih poslije otišli u Ameriku ili u Australiju.

Danas su raseljeni po svijetu. Javlja se i govore. Gledam ih u dokumentarcu, sad kao dječake i djevojčice, potom kao stare ljude. Naizmjenice.

Jedna stara gospođa govori da joj se javila 'beba' koju je našla u vagonu, u kovčegu od šiblja i držala je u naručju, hranila je... Druga govori: - Mi se još uvijek tražimo. Tražimo se preko interneta, preko oglasa. Tražit će se i sljedeći naraštaj. ... -

Kao da su još uvijek djeca. Zaplakani ponavljaju posljednje majčine

riječi, na željezničkoj postaji, očevu poruku. Neki znaju kamo im je otac odveden. Neki ne znaju ništa. Neki su se dugo nadali da će im roditelji odnekle doći i iznenaditi ih... Neki se sjećaju da su im roditelji obećali da će jednoga dana ponovno svi biti zajedno.

Brojevi 187, 312... obješeni oko vrata, a s njima strah i izgubljenost, vlak, koji ih je spasio a rastavio od prve nježnosti, majčine topline i očeve mudrosti. Val koji ih je nemilo izbacio u nepoznato, zagušio je početke i drage tragove. Ostavio ih je kao nejake i same u nepoznatu svijetu.

Smjenjuju se slike negdanjih djevojčica i dječaka, sada starijih gospođa i gospode.

Jedna se starica prisjeća, a to smo vidjeli u dokumentarcu, da je njezin otac otišao prijaviti neki prekršaj. Na policiji su ga zadržali i oko vrata su mu stavili napis, na kojemu je, velikim, crnim slovima, pisalo: - Kriv sam, jer sam Židov, koji je policiji prijavio... Ja sam doušnik. - S tim je kartonom oko vrata morao hodati kroz grad. Da bi kaznu odslužio dokraja, pratili su ga policijski službenici.

Stariji čovjek opisuje koliko je njegova majka bila radosna kada je uspjela, preko poznanika, njegovo ime uvrstiti na popis malih putnika prema Engleskoj. Taj je dan na popisu bilo 370 mališana. On je dobio broj 369.

Ostario je, nadajući se susresti svoju majku. Pričajući, počeo je vikati i plakati, kao vlak u brzini, koji se zaboravio zaustaviti. Do prije nekoliko godina, još se nadao da će majka ispuniti svoje obećanje koje mu je dala, na željezničkoj postaji, i da će se naći u njezinu zagrljaju.

Broj i mjesto u vlaku, mogli su se i 'kupiti'. Neke su majke pristale i na ljubakanje s osobama koje su im mogle osigurati broj i mjesto za dijete na tužnomu popisu za odlazak iz Njemačke.

Bože! Ne prestajem žaliti. Dođe mi da zanijemim. Kao zemlja.

Ne treba govoriti o narodu nego o čovjeku.

Kada, na sudnji dan, stanemo preda Te, Ti ćeš odabrati čovjeka-osobu, a ne narod. Pokazat ćeš da je on bio protjeran, osiromašen i ponižen, a Tvoja će ga ruka privući k sebi. I on će ponovno biti dijete.

Znam da ne mogu ništa vratiti i učiniti da nije bilo što je bilo, ali Tvojom pomoću, željela bih vratiti sve vlakove i vagone s djecom na polaznu željezničku postaju, k njihovim roditeljima.

Split, 4. kolovoza 2007. god.

Rybec

RIJEČ

Ako te je riječ dotaknula,
koja nije nalik nijednoj izrečennoj,
po ljepoti i slovu,
po blagosti i mekoći,
koja nije od ovoga vremena,
ako te je ponijela i ako te nosi,
uzdiže k čudnim visinama istosti,
vremenima koja su prošla a ne prestaju,
mjestima koja su samo jedno mjesto,
obećanje odozgo,
ako te dotaknula Njegova riječ,
ti jesi.

Split, 30. ožujka 2007. god.

TI, VRIJEME I JA

Kada tvoju sliku zrim,
sviće,
jutarnja se sa zvonika glasi.

Ne treba žuriti.

Vrijeme si prostro,
da bih ga našla,
znak da ga ima
i kad prođe ovo,
počinje vječno.

Tada ću Te slušati
kako zoru budiš
i gledati kako dijeliš od noći dan.

Ti, koji kucaš na vrata osame,
dolijevaš snagu,
sa zorom se povlačiš,
ostavljaš me danu,
da u kušnji jačam,
da Te ponovno tražim
i čekam,
da osvijetliš tamu.

Split, 13. veljače 2007. god.

DOBRO

Kada se ljudi isprijечиše jedni drugima,
zaprjekom međusobnom postahu,
s predumišljajem zlo snivahu
silom presuđivahu.

Surova lica, zadahnuta zlom
ne poznahu dobro,
ne činjahu bolje.
Za brata slijepi postahu.

Pomislismo da su tako htjeli,
istace tražili, zlo gradili,
štitovima se od dobra branili.

Zle su vojske prohujale.
Zlo odlika posta.
Zapisuje, priča se, slavi se.

Dobro samo nekolicine srećom osta,
neupadno, svagdanje, drago.
Ni vijest,
ni korist,
ni bogatstvo nije.

Pokisnu,
umorno i gladno ali čisto.
U Tebe zagledano,

vjerno,
tu, daleko,
malo dalje a ipak blizu.
U stopu,
za Tobom,
do kraja,
Tvoj tihi svjedok.
Dobro svijetli.

Split, 10. ožujka 2007. god.

SJENA ZA TOBOM

Dobro
kao kap,
rijetko slap,
katkada sporo,
klizi,
toči se,
zaustavi,
ohladi se.

Krivudavi puti,
prtvorena vrata,
sumnja podmetnuta.

Teško zamjetno,
bez uresa,
neupadno,
jednostavno,
dragovoljno...

Suprotstaviše silu,
Korijenje mu čupajući.
postajući sjena,
osta moj podsjećaj.

Bez dviju haljina,
boso me prati,
praznih ruku,

neprimijećeno a obećavajuće.

Sjena za tobom,
dobro je koje te obasja odozgo.

Split, 20. lipnja 2007. god.

OBRAZINE I MUDROST

Siromaštvo, poniznost, neukost.
Gdje sam?

Zemaljski izlozi,
bezdušnost,
sudioništvo u ravnodušnosti.

Tko će me potaknuti na promjenu?

Uklanjanje križeva na javnim mjestima,
za poklade, izrada Isusove obrazine,
ispiranje Veronikina rupca,
brisanje žrtve,
oskvrnuće grobovâ...

O, da sam i najmlađe mlinarovo dijete,
Bernardičina sestra,
da ništa nemam,
da ništa ne znam,
nego, s izvora čistu vodu,
dlanom prinijeti k ustima
i slušati kamo me šalješ,
gdje želiš da budem!

Komu da vodu s izvora nosim,
u svijetu pripitu i situ,

do kojega još ne dođe riječ tvoga
blaženstva?

Da makar vodonošina pomoć budem!
(Pomoć pomoći!)

Bolest je milost kojom si me zaštitio,
vrijeme, kojim me pomilova da se
osvrnem i ponovno nađem,
mudrost, da Te ne izgubim.

Posljednja prilika u siromaštvu je sve
razdati.

Posljednja radost u poniznosti je služiti
ne birajući.

Biti besplatan.

Posljednje prihvaćanje je biti neuk.

Na kraju će samo tvoj nauk ostati,
sve će drugo biti prah.

Iz srca će nam odčitavati djela,
siromaštvo, poniznost, neukost.

U čemu?

Gdje sam?

Split, 11. veljače 2007. god.

TI I ZAGONETKA VREMENA

Bože!

Zašto putovi koji odvlače od Tebe
udaljuju,
prikrivaju Tvoju sliku?
Najprije jedan dan, potom drugi i tako
dalje,
dok Te ne odbace, pa, eto je, i sada,
u natražnjačkim glavama.

Mnogo je toga upereno protiv Tebe,
gura Te,
izbacuje,
iskrivljuje Tvoju sliku,
žrtvu Ti izruguje,
Svetu obitelj ismijava,
po grobu Ti kopa.

Zlo ne prestaje
stupa s Tobom po zaslonima,
piše knjige, prokazuje Te,
briše Te grafitima,
tetovažama po tijelu,
mrtvačkim glavama i prekriženim
kostima,
dogovorno Te ruši,
križ presveti naopako okreće,
oskvrnjujući grobove...

Ti ponovno izrastaš,
kao gorušičino zrno, koje padne u
plodnu zemlju.
Ponavljáš da si put i život.
Slijedim Te.

Ipak će se okupiti hrvatska mladež,
u napaćenoj Bosni i Hercegovini.
Ipak živi nada u hrvatskoj i iseljeničkoj
mladeži
i onoj koja će joj se pridružiti.

Možda se čini krhka,
a Ti je daješ i stvaraš.
Ne čuje se, ne vidi se, a Ti je nosiš.
Ni dobro se ne čuje,
ali ono ipak živi.
Ono će jednom nadvisiti dosege
plaćenoga zla,
svjetske izopačene zamisli,
pa, makar i na koncu tijeka i vremena.

Split, 19. svibnja 2007. god.

MOLITVA ZA MALO VREMENA

Isuse!

Hvala Ti za susrete,
u kojima mnogi progovoriše,
otvoriše se kao cvjetovi,
slaveći Te,
od jutarnje rose do svoga smiraja,
u sumrak,
predajući se,
jer povjerovali su da si među nama,
po ranama prepoznat,
da si sve:
Otac i Sin.

Podložno Duhu Tvomu,
spletено trpljenje otkri zajedništvo,
koje se podiže i uzraste,
prema Tvojim visinama.

Ne molim Te za čudo.
Molim Te za malo vremena
da se svi mogu zaustaviti,
okrenuti se za sobom,
pogledati jesu li koga pregazili,
okrznuli žureći,
jesu li propustili pomoći,
jesu li okrenuli glavu od nevolje,
jesu li vidjeli da ih netko gleda

i očekuje da mu se uzvрати pogled,
smiješak, koji znači sreću, zadovoljstvo,
jer smo se sreli, vidjeli,
jer smo se pozdravili,
jer smo, možda, u sebi poželjeli
da se ti susreti ponove,
da jedni drugima ne postanemo tuđinci
(ako nam ostaviš vremena),
da budemo svoji,
da nema tuđega,
da ne budeš samo moj Bog nego i
drugih,
da ne budem vrjednija,
ako budem živa da bih to vratila.

Isuse! Ne molim Te za čudo.

Split, 22. svibnja 2007. god.

Lemno

ZEMNO

Samo zemno,
tvarno,
opipljivo,
kvarno,
oduzimano i uskraćivano,
osiromašeno,
Tvomu pozivu uteklo,
pred mukom je oči zatvorilo.

Život neplodan ne traje,
ne daje.

Sâmo,
bez Tebe,
vrijeme treperi,
nesigurnost strah hrani.
Na pijesku građeno,
u plićaku nestaje.

Kao sapuničin mjehur,
puca radost,
tone nada,
siromaštvo lice otkriva.

Slika poziva,
Golgotu priziva,
s mukom

brjeme noseći.

Križ,
patnji suobličan,
ljubeći,
do zadnje postaje,
do odvaljena kamena,
do Uskrsa,
prateći Te,
izdrži.

Split, 24. ožujka 2007. god.

EVO ČOVJEKA

Putujući i skrivajući Te u duši,
prolazim s Tobom kroz mnoštvo.

Htjedoh reći: *evo čovjeka*,
kojega Otac posla, radi nas.
Oni Te vukoše od Poncija do Pilata,
tražeći način da Te optuže i sude Ti.

Poniziše Te,
navališe križ na Te.
Veronika, Cirenac,
Majka Tvoja i Marija iz Magdale
pratiše Tvoju muku i padove.
Drugi se razbježaše.

Danas ponovno muka i bol.
Umjesto pijevca kriče priopćivala.
Zatajiše Petri.
Podsmijeh i poruga postahu rušilačke
poluge
a potvaranje zanat.

Svukoše Te, posramiše Tvoj narod...

Ipak pristadoh okusiti gorčinu danâ.
Vidjeh kako Juda vraćaše škude,
iskalivši bijes na svećenike.

Potom poludje a grijeh ga ubi.

Idemo, Isuse!
Dopusti da Ti pomognem.

Split, 17. ožujka 2007. god.

CVJETNICA I MOJE VRIJEME

Kad se noć probudi,
kada se Ti bližiš,
put se pokazuje,
za Te vrijeme otvara.
Neki Te istu nečujna,
i u lahoru nalaze.

Sve si stvorio,
kušnjom prokušao,
mukom osnažio,
trag poslušnosti ostavio,
korak da Te slijedi,
dokraja.

Otpali listići s maslinovih grana
k Tebi vuku.
Kad čuše: *Bože! U tvoje ruke predajem
duh svoj,*
djeca i starci kleknuše.
Nasta utiha,
a svijet zamuknu.

Dobrota i pokornost Ocu
podredi Te križu.
Muka me Tvoja zove.
Cvjetnica je svaki dan.

Split, 4. travnja 2007. god.

O TEBI I ŽIVOTU

Kad si hodao, nakon Uskrsa,
prateći nas,
zamolih Te da ostaneš sa mnom,
jer se mračilo.
Ti osta.

Nesta težina,
koja pritiskaše naša srca.

Ipak, ribu, koju si tražio, ne ulovismo,
jer život svoj, poslije Tvoga uznosa,
živjesmo nezahvalno predbacujući,
nemarni, ljuti i psujući
s praznim mrežama.

Ne prepoznah Te, pa upitah:
- Zašto bacati mreže, kada nema ribe? -
Kad poslušah Tvoju riječ,
mreže se napuniše,
čamci otežahu i nagnuše se
a naša se vjera ispuni uskrsom.

Isuse! I moje mreže ostajahu prazne,
a ja ih ostavljah,
tražeći uzalud bolje i brže.
Ostajah umorna,
tražeći sreću izvan Tebe.

Ti i za me uskrsnu.
Sjetih se i pridoh Ti:
dobroti i svomu spokoju.

Više nisam ista.
Vratih se k moru.
Razmrsih životne mreže
i bacih ih ondje kada Ti reče.
One se napuniše Tvojim mirom,
otežahu blagoslovom moga rada.
Vratio si me a moja vjera uskrsnu.
Hvala Ti.

Split, 15. travnja 2007. god.

ČOVJEK BEZ TEBE

Gospodine!
Pustio si kišu,
da ispere nečistoću,
potom si nastavio drmati savješću
propitivati zavlada li mûk.

Preosta nam otvoriti i drukčija srca.
Može li to čovjek, bez Tebe?

U što smo pretvoreni?
Slični smo vrpci,
u koju se otiskuju slike i riječi,
upregnute da otupe,
promijene,
raščovječe,
da izbrišu čovjeka,
da ga ne bude,
u naslovu,
u izrečenoj poruci,
da ga istisnu,
postide.

Izrugani čovjek.

Tvoje malo stado,
koje okusi bljutavu sol,
preda se, klonuvši,

jedva Ti čujno ime izustivši.

Užas darovane slobode.

Ostavio si dobro svima.
Poučio nas kako ga živjeti,
a zid se svednevice između nas
učvršćuje,
protivštine bjesne.
Jesmo li mi drugima neprijatelji,
koji danomice put između njih i nas,
svjesno udaljujemo,
terećeći ga ljutnjom i strašću,
koje nas ne razlikuju?

Jesmo li pomiješali naša zla?
Odakle dolaze ubojite strijele?
Mrak prekri zemlju.
Uzalud zvijezde svijetle
i oboljelo sunce.
Pobratimljeni sa zlom,
sikćemo.

Je li to pokora za zlorabljenu slobodu?

Hoćemo li se spašavati jedan po jedan
ili ćemo biti Tvoja vojska,
koja će iznijeti tu muku okrećući i drugi
obraz,
ne stideći se,

ne umanjujući dobro,
dajući i gornju haljinu,
biti drukčiji,
ne pitajući za žrtvu?

Gospodine!
Otvori nam srca!
Izbavi nas! Spasi nas!

Split, 12. lipnja 2007. god.

VJEČNI BOŽE!

Nebrigu za kraljicu okrunismo,
druge ponižavajući,
pute im zatvarajući,
cijenu im neljudsku određujući.

Zaboravljeni,
ponašanjem ranjeni,
ukloniše se sami.
Zar čekamo naklon i hvalu?
Zar se miru nadamo?

Kada ne bijah s Tobom,
kola se otkotrljahu nizbrdo,
zlo otvori oči,
porobi dare,
zatvori izlaze,
svijest osta bez snage,
volja nesta,
nevolja osta.
Zlo svugdje na putu.

Sklonih se.
Kleknuh pred pokaznicu.
Zlatne zrake uokolo
kruniše Ti tijelo.
Zaiskah Tvoju čistoću.
Divnoj dakle tajni ovoj....,

zapjeva desetak glasova,
u praznoj prvostolnici,
klanjajući Ti se.

Molim Tvoju dobrotu.
Odmori me.
Daj mi biti žižak,
znak da si tu,
da si uvijek,
da si svugdje,
moj vječni Bože!

Split, 31. svibnja 2007. god.

BEZ SVEŽANJÂ

Utekoh,
slijedeći tragove trudna svijeta,
koji sve ostavi,
žudeći Te,
pohrli za Tobom,
kamo nitko ne će,
vjerujući u pustinju.

Bez svežanjâ,
oslobođena od potrebâ,
otvorena srca,
vjerujući da samo Ti stvaraš
i život daješ.

Sa sebe otresoh natruhe,
koje zemno složi,
nadmećući se.
Uputih se za Tobom,
bez straha,
sigurna,
da si Ti pravi izvor,
iz kojega će poteći milost
pustinjskomu mnoštvu,
kruh kojega će obilato preostati,
za sve koji odlučiše, trpeći,
strpljivo i tuđu bol nositi,
dobro podijeliti.

Čudom oblivena pustinja zove.
Klanjam Ti se.
Tijelovski ophod,
svjetlom pokaznice obasja puk.
Svečanost kruha nastani pustinju u
nama,
i dijeleći se,
pute pročisti.

Split, 7. lipnja 2007. god.

PERIVOJ

U perivoju korak bi smiren,
zamor bez mjesta osta.

Gugutanje-polijetanje,
cvrkut-skakutanje,
klepetanje krila-prelijetanje.
Živost granu dodirnu,
proljeće perivoj dotaknu.

Kad pogled k Izvoru, okrenuh,
kroz borove iglice, vidjeh:
On svijetli. Zaustavi me.

Rekoh mu:
Hvala Ti, Gospodine,
za oči koje vide stvoreno,
za uši koje razaznaju cvrkut životni,
za čežnju: uvijek se vraćati
i po mrvama na Tvojjoj stazi prebirati,
tražiti riječ blagu,
naći lijek duhu i hraniti nadu,
da ćeš i meni, nakon svega,
dopustiti radost:
biti mrva na stazi Tvoga perivoja.

Split, 15. ožujka 2007. god.

DO TVOGA DOLASKA

Oče moj,
koji jesi,
budi tu,
jak i jasan znak,
u svakom koraku,
svakom naumu,
da ništa ne bude zbog ni radi mene,
da sve bude k drugomu i za drugoga,
sada i uvijek.

Da ne zastanem,
mučeci se svojim tegobama,
da stalno mislim na one koji trpe šuteći,
da od njih učim,
ne tražeći ničije uho ni rame doli Tvoje,
nadajući se da će i to proći,
da ću izdržati,
do Tvoga smilovanja.

Oče naš!
Znam da ovakva,
zavisna o potrebama
i brigama za se,
nisam dostojna Tvoga pogleda,
da ne vrijedim,
da sam neupotrebljiva,
beskorisna,

nikomu utjeha,
pomoć,
ni dar.

Mrtva sam bez smrti.
Nemam što ponijeti,
na drugu stranu rijeke.

Zaustavi slabost,
ukloni nemar srca u svibnju,
odmori ga u žukinu grmu,
u bumbarovoj glazbi!

Preobrazi me,
Oče moj!

Split, 28. travnja 2007. god.

Tajna

TAJNA

Ne znan reć kako se ćutin, ne
znan kako se piše ta rić, kako je judi
zovedu i pripoznaju.

Mućin se, odan, zaboravjan na
ćivot okolo sebe.

Ako ko intra na me, ne znan ća
ću reć da me razumi, ća ćutin, ća u sebi
nosin.

Jadna je i bidna ta rić. Ništa na
njon ni šesno ni lipo.

Jedina je, ća je nikor na svitu ne
će.

Ćutiš je ka piz, koji ti nikor na
zemji ne more maknit.

Dojde ti u vižite, izmući te i
nestane.

Potla nikoliko vrimena jopet
dojde, useli se u te, propjo fika se i ni
makac.

Oćutiš je ka velu neveru oli
pijavicu, koja te sruši na tle, pomete ti
ime, skule i grandecu. Ondac jopet
iznova resteš i ućiš se odat najmalešnji
na svitu.

U ten ćasu, intraš na Boga, vidiš
da je i On kleknija na tle, do tebe, da ne
obadaje nikoga i da se cili prida tebi, da

te uči čut rič, koje se bojiš i od koje
bižiš. Ne mo'š je razumit do kraja, jer je
to dil Njegove volje i Njegova nauma s
čovikon. Ne moreš se upinjat i govorit
mu da ti znaš najboje ča ti triba, jerbo
On ne čini za te samo ča ti triba sad i
ovod, vengo te pripravja i za gori.

Nevera, koja te srušila na zemju,
nije nevira vengo slaba vira, ona
izvanka, jerbo ga nisi obadavala ovod na
zem'ji, misleć da je Njegovo vrime i
misto gori.

Tako srušenon, vraćenon na
zemju, more bit da mi želi posvistit di
san, ča san i ča ću bit, oli u ča ću se
pritorit?

Kad privatin Njegovu ruku,
ondac mi ne tribuju beside ni pofale, da
dobro izgledan i da pucan o' zdravja. Ne
triba ondac nikon bit teško, jerbo ne zna
ča bi me pita, ča reka, ne triba nikor prić
prika puta da me obajde.

Bože! Kad si Ti s menon, sve
znan i sve mogu, jerbo si me Ti naučija.

S Tebon šotobracu, činit ću da
svitu bude lagnje, da se judi ne sakrivadu
i ne bojidu. Ja iznova izresla, Tvoja
Magdalena.

Split, 8. listopada 2007. god.

SAMO BESIDA

Ajme meni, svitu moj! Koji
divertimenat besidon čini čovik čoviku?
A ona, ka za dišpet muči. More bit o'
straja, da ne bi dospila u libar?

Beli se. Pokažije cr'jeni jazik.
Otvorila je justa. Grlo je zabolilo. Di 'š u
ovo vrime s priladon, Gospe moja?

Ma, ni influenza, vengo se jazik i
grlo umorilo, proprio je grata iznutra.
Ovo je nika nova bo'jetica.

Kako ne će, kad telefoni i
mobiteli zvonidu jedan za drugin i ne
fermaju se cili dan. Mora bit da smo
bidnu našu dobro ozračili.

Naman penšjunatin je najdražje
kad se dobro napapamo, vazest slušalicu
i zvat, pitat je, požalit se, tražit,
izventavat, samo da moremo čakulat.
Briga nas ča se ona cidi o' vručine, ča
nima vrimena za obid. Mi ćemo je isto
zovnit svaki dan. Za ništa. Nek zna da
smo živi i kako nan je. To je vele važna
noticija. Jema nas po kojim bi čovik moga
navit leroj.

Kad vidimo da smo je
skonšumali, žaj nan je, pa je jopet
zovemo, jer se triba škužat.

Ča moremo, jer nan je sve
pustila? Ko će nas čut, ko letit za svaku
našu, ka bena, očistit, kupit, donit, ako
ne ona? O's pelenice ol' inzulin, o's
prominit posteju, o's popraviti struju. O's
na športelin o' letrike molit da in vratidu
struju i zaklet se da ćedu vratit dug priko
penšjuna? O's in tako učinit i za vodu?
Za one najnesriknjije i najbidnije.

Vratit in svitlo, vodu. Di su oni
ča in nosidu teplu vodu, jer nima letrike
a triba i' očistit i oprat? Di oni prez vode,
ča stojidu u bužan, di se bukalini i
šporkica nosidu vanka, jer se nimaju di
prolit?

Asti sto! Mi ča jemamo telefon,
ča je išempjajemo za svaku, mi smo o'
vele grandece i ne bi nas tribalo
obadavat.

Ka i nan, prispit će i njon vrime
kad višje ne će moć da'je.

Ko će se pridat za ovake? Za one
ča dolazidu pozan nan?

Oće li Bog koga providit?

Jesmo li dikod bili dobri? Je li u
nan bilo duše za ovake, za druge? Jesmo
li se dikod fermali i pomogli drugin, joli
smo govorili da nismo rojeni za taki
posal, okričali glavu i bili vele
fjenčukasti?

Dok još moremo odat, izajdimo
pinku vanka, projdimo po gradu,
susistvu, more bit da nikoga i vidimo,
pripoznamo, ošervamo se za nikin.
Fermajmo se!

Jutros govorin ženskici na
športelinu o' pošte neka pogleda piz o
šakuperti koje šajen i napominjen jon da
su sve tri istoga piza, a ona me pogleda i
doda : - A, moja gospojo! Di bi prispila
kad van ne bi virovala? Ja van virujen i
znan da me ne ćete privarit. - O, kako je
to bilo lipo ču!

Inšoma od kuće do pazara, priko
Geta nisan nikoga intrala. Dobro je ča
san morala ulist u papirnicu vazest kartu,
fermat se i progovorit koju. Bilo je to s
finin sviton i 'ju'ski.

Sitin se uvik starice koja je ulizla
u butigu o' robe samo da koga more
pozdravit, da reče besidu, da jon nikor
o'zdрави. Ništa ne bi kupila, ništa jon ni
tribalo. Samo besida. Kad se prodavač o'
butige pravija da ništa ni čuja ni
razumija pa izaša prid vrata i ferma se
dok starica ni izašla vanka iz butige...
Svaki put kad se tega sitin, dojde mi
arlekat od tuge. Ondac znan da jeman
dušu, znan di je, znan da me boli. Znan
da je to duša moje Matere.

Nisu oni krivi ča je svit izventa
nike stvari bo'je o' jubavi, ča je toliko
mista zauzeja 'lad u njihovim famejan, ča
i' je toliko mutavi. Kako će ondac dica
dat ono ča nisu primila?

Ja se uvijek trudim, judiman u
dućanu reć koju lipu, pinku se nasmijati i
njihov more bit, ne uvijek lip pogled,
primit prijatejski. Ne dan se, i gotovo!

More bit da više nikor ne more
izać iz kuće, napraviti skale, moviti se?
More bit da su niki i partili kod dice?
Ma, nisu svi betežni ni jadni. Je, niki su
nas ostavili. Ča je da je, tribimo se.

Vruće je. Besida se umorila, ali
ni umrila.

Samo da je besidâ!

Split, 12. srpnja 2007. god.

BOGASTVO IZNUTRA

Vrime zebe. Nebo je posivilo.
Gledan kroz zatvorene ponistre kako
jutro priši zamotano, razbudije se.

Mare s karjolon škovac svako
jutro drži isti korak. Kupi buru s tleja,
kafeno platanino lišće, s kojim je vitar
zaokrenija niz ulicu.

Ona je sinjal svanuća.

Kad Mare dojde, utrnedu se
ulična svitla. Potla nje se počnedu
pomalo o'kjučavat vrata o' butigi. Čuju se
prve beside jutra, užgedu prvi španjuleti,
butigjeri se meju sebon pozdravjadu.

Naslonjene na kuću, skupjene ka
u mac, s čikaricon crne kave počinjedu
prvu čakulu.

Vraćan se i jopet sidnen prid
računalo.

U pošti najden leteru od svog
Luke (1996.), koji zna lipo pisat.
Nikoliko san njegovi naslova takala na
svoju web stranicu u *Naraštajnen vincu*,
pod imenon *Luka*. Zafalija mi je za
imendansku i rođendansku čestitku.

Ma, u njon ga je teta, ka usput,
pitala, zašto u svaken naslovu jema
osvajanja i ratove.

Pitala ga je more li koji put pobidit dobro, prijatejs'vo, sloga. Mogu li se judi dogovorit oli vavik niki moradu ginit?

Ma, evo ovod nižje i kratke Lukine letere oliti poruke.

- Hvala Vam što ste mi poslali čestitku za rođendan.

Pročitao sam čestitku tek sad. Nekako mi je čudno što mi još nije rođendan. Tek mi je 29.10.

Obratio sam se na sadržaj pisma. Razmislio sam o ratu. Rat nikad nikome nije ništa dobro donio.

Ali mnoge se države zasnivaju na ratu. Učio sam iz povijesti da su ratovi započeli kad su pronađene kovine. Tada su ljudi postali pohlepni i ratoborni. Borili su se za zemlju poslije za vlast a sad za sirovine.

Čak se i SAD-e bori za sirovine na Bliskom Istoku. Tome se pridružuju i UN-ove snage i bore se na tom području. Prije su se tu borili Feničani, Rimljani, Arapi, Babilonci. Poslije teutonski, templarski vitezovi, križari i Arapi. Danas tu agresijski rat vode Europljani i Amerikanci.

Puno pozdrava od Luke, Marina i Ivana. -

Potla tega je teta, ne budi lina,
jopet notala nikoliko riči i poslala Luki
poveznicu oliti link, dil o' misneg čitanja
u 29. nediji kroz godinu, 2 Tim 3, 14-4,2.

Otila san da Luka otvori svoje
Sveto pismo i najde ča san mu zapelila,
da se navikne tražit odgovore i duperat ti
libar u svakon potribi.

Vrime leti i u skuli se puno tega
priskoči, nike stvari ča i' je potrebno reć
ne'š i' čut, ma more bi' ćeš zato čut ča ne
triba. More Te išempjat.

Kad jemaš Sveto pismo i najdeš
vrimena barenko jedanput na šetimanu
proštit ča Ti triba, ne boj se. Na praven si
putu.

Kad bi svit u moje vrime otija reć
oli potvrdit da je ono ča govori istinito,
ondac bi reka: - Ovo ča ti govorin, to ti je
ka Sveto pismo. - Ondac si zna da čovik
govori istinu.

U gimnaziju san prvi put čula
je'nu latinsku izreku koja po prilici glasi
ovako: dug je put po zapovidima, lagan i
kratak po primjeru (Seneka). Oće reć da
se najviše more postić dobrin dilon.

Jemaš prav, moj Luka, kad govoriš da rat nikad nikon ni donija ništa dobra. I ne samo rat meju državan i narodin. Ni rat meju sviton, karanje oli kontraštavanje. Judi se jididu, pucaju o zavisti i đeložije je'ni na druge. Joli radi kuće, jol zarad auta, zemje, sve riđe radi žena.

Ti znaš trude dide i babe u ona doba, ča su i koliko radili za priranit fameju i školovat dicu. Činilo se to u punoj viri. Dica to ne moredu zaudobit. Ugledajuć se u njizi, danas u svojjon starosti jemadu zafalnu dicu i vas unučad, muškardine, zagledane u svog ćaću i mater ka u Boga. Tako se prinosi jubav, vira i dobro.

U takoj fameji i taken društvu ne bi nikad tribalo bit karanja, ni vriđanja, manje oli višje vridnih.

Judi bi tribali jedni druge trpit a oružje bi tribalo zakopat i ostavit ga povisti. Ono je sramota, ono je sinjal slabosti, mutavosti. Kad ćapaš oružje u ruke joli stišneš botun za poslat joli spustit bombu na zemju, potaracaš svit, mladost, starost, žene i dicu. Ondac si

zločest, prez srca i duše. Luka moj, nima pravedneg rata!

Tega si se načita. To i danas jošćec mlogo gledaš, pa Ti se pari da je rat jedincati način u kojén veli moredu ostvarit sve ča zamislidu. Zato 'š tu vidit veli' imen o' veli' država. Ča su veće to su gladnije. Apetiti restedu.

U Tvon prilipon libru Sveteg pisma proštit ćeš i nač maleg čovika, siromaja, betežneg čovika, udovicu, grišnicu, farizeja, lupeža, izdajicu i vidi' ćeš di je ko završija, naučit ćeš ča znači jemat milosrđa za drugeg, najskoli kako se prašća i jubi. Još kad proštiješ rič o bogas'vu i o'kriješ da se ono miri iznutra prema vanka, i da ti tu 'sirovinu' ne more otet ni naj'jući neprijatej, razumit ćeš cilu mudrost svita.

Pitan Ti ćaću i mater jesu li vidili ča si mi napisa. Čaća se vraća kasno s posla, umoran. Zaigra se s van, ma u to virme nima force za računalo. Reka je da voliš povist, da perfin rižeš iz novin slike i članke, spremiješ i' i čuvaš...

Mater Te vidi kad pišeš, ma ne zagleda se u sadržaj, vengo pazi da na završetku, u pozdravu ne zaudobiš stavit Marina i Ivana, da zapametiš da nisi sam, da jemaš braću. Bravo mater! I to ti je

moj Luka, je'no malo dobro. Uzor kako se ono uči i prinosi na dicu.

A ondac, pri kraj dana, ka da je bura zapuvala kroz računalo i odnila sve ča san Ti napisala. Ostalo je samo desetak redaka. Ajme meni dižgracije! Ostala san incukana. Tribalo bi jopet sve iznova, tribalo je zapametit. Oću li uspit?

Prikrstila san se i počela iznova. Poslin ponoći višje nisan mogla da'je. Tribalo se dobro pokrit pjuminon i zaspat.

Probudija me batikor. Bura s kišon na osan stupanja. Zaklopila san škure i ponistre, zabacila plet priko škine, na glavu stavila topli kapelin, za po kući, ma isto je tribalo malo temperat kamaru.

Ajmo radit. Ne znan jesan li čagod zaudobila. Znan samo da Ti oću dobro i ufan se da's i ovu leteru štivat nidir sa strane, blizu povisti i koji put bacit joko na nju.

Sve vas jubi vaša teta Mira.

Split, 22. listopada 2007. god.

ČOVIKOVA CINA

Nikor vazimje drogu, pa je vas išempjan. Ne zna di je, ča govori. Tetura ka da se nabumbija. Propada, životari i najposlin završi ka štraca. Žaj mi je, jer je to vavik mladi svit.

Oni ča prekovišje bumbe, paridu ka ovi prvi. Prominili su se. Govoridu šempjarije. Nikor i' ne vazimje za ozbi'jno. Ma meju ovin jema puno starijega svita, koji pravi jošćec veću nevoju. Rastira fameju i sve i' dovede na inkanat.

Nikor se ni taki rodija. Znadu bit meka srca, tankoćutni, ma fali in force. Sve umetu okolo sebe i višje in nikor ne viruje. Nimadu vo'je njanci i' ćut. Volili bi da i' nima.

Oću reć da su ovi nesriknjaci sami sebi najveći neprijate'ji.

Oni nisu zločesti, vengo ne vajadu... Ka da su napravjeni o' faliveni' dilov, joli krivo spojeni... Puno puti mislin da bi in' tribalo pomoć, da bi more bit i za nji' tribalo nać vrimena.

Radeć s njiman i njiovin famejan, u niko doba, vidila san da se more puno tega napravit. Ma, za skupit i' jopet ka

fameju, moraš se cili dat. Moraš bit prijatej i ne ofendit se ako te koji put privari... U niko vrime, postaneš ka dil te fameje. S njiman se dogovaraš, pomažeš. Javjaš se kad je težje, kažiješ ča i kako triba... Oni znadu da i' nisi ostavija na cidilu, da si tu za svaku potribu. Malo pomalo pro'odaju, ako privatiš bit in ščap oli krocula.

Bili su to malešni koraci puni pacjence, ma velo zadovojsvo koje je duralo. Sitin i' se s jubavju.

Za ove san dvi skupine judi užala reć da su betežni, ma da nisu zločesti.

Ovi' san se sitila, da bi sve nas druge, drugovačije, bo'je, pitala, jesmo li zločesti? Ne jesmo li dobri, jerbo mislin da nismo.

Zlo ni ulizlo u nas s drogon, njanci bumbeton. Ma isto nas je nikor pokvarija, propjo otrova. Pari me se ka da smo infetani zloćon.

Kako to? Lipo. Gren prinit je'nu novitad i to lipu, dobru, sritna zarad tega. Kad tamo, nikor me ne obadaje, njanci ne sluša. Na kraju su mi pripelili da to ni tako kako san rekla i aj' ča! Ne samo to, vengo su oni omar ispričali istu stvar, iskrenili sve naopako i zločesto. Nisan se tila kontraštavat. Ma, ni to za'nja.

Tribalo je jošćec i osudit glavne junake. E, kad smo arivali dotle, ondac je svak skočija. Svak je jema jošćec čagod dodat. Svi su se čapali za izvrnutu priču. Svi su dolili još dil otrova i tako, o' jene obišne visti, izventali smo novu, ma zločestu priču.

Za me je bilo najveće čudo ča san jedino ja čula istinitu priču i nisan mogla virovat da se istina more tako lako, prez po muke, iznova umisit i prikazat ka prava, petat jon novu cinu, poskupit je i učinit je požejnnon.

Taka je zanim'jiva i o njon bi se moglo pričat cili dan. Za onu malu kratku istinitu, nikor ne mari. Di je kraj? Nima ga još. Zlo te ne će pustit na miru dok se ne odrekneš te male, istinite priče, koja je sa sviman bila na miru, i ne priznaš da oni jemaju prav. To je tako. Koliko god puti ta mala, dobra biljčica istine izreste, zlo je svaki put zatuče.

Svitu moj! Prid jočin san gledala pravu, pravcatu laž. Ne gotovu, nego kako se kroji i sastavja. U isto vrime, prid jočin je pala cina čovika i ja san skonšumana tražila spas od ovega svita.

Ka da nan je sviman lagnje bit zal, ka da se u to svi bo'je tendimo?

Najskoli sve gledamo naopako, nikako izvrnuto.

Vavik nan je nikor kriv. Mi bi vavik nikoga 'stavjali u red'. Ondac ne vaja narod, pa ne vaja država. Ča čini Crikva...? Prid sebon sve palimo jazikon.

Nevoja je vavik skupjala svit od rata do boleščine. Ča je težje, to čovik jema veću potribu da ga drugi razumi, da mu stoji bližje.

Di 'š veće nevoje nego kad te boleščina cilo jutro drži u prigrijanon čekaonici puncaton svita, prez arje...? Niki su uranili u sedan uri. Nike je iskrca muž prin posla. Niki su, ka pametniji, došli poslin, jer će ionako bit krcato... Ondac je počēja šušur oni' ča su arivali za'nji. Tako je vavik.

Čovik viruje da će pamet pomoć, ma nije tako.

Prid kućon je'na arleučē: - Ča je? Di je ona? Ol' je porebambila, ol' jošćec čeka? Nek' najde da je nikor 'gurne'! Tako se to radi. Koji je to način? Ko je vidija tega toliko čekat? -

Nima srama, svitu moj. Ma, ča droga, koja bumbeta? Oni su anđeli prema ovin.

Ka da je nikor prosuja zlo po
nan.

Meju tin bolesnin sviton, nikor
podigne glavu da boje vidi i čuje kad će
ga pozvat unutra. Niki su mirni i drimni
čekaju. Nikor reče koju prikovišje. Ma
triba sve razumit.

Samo Bog zna koliko je straja tu
skupjeno. Koliki mučidu o' boli? Kolike
ni voja ni justa otvorit? Oće li ko doć po
njizi, dočekat i', reć in rič? Koliki su
fameji i dici postali piz. Koji put
dolazidu? Kolikin je sve isto ča će in reć
likar?

Ma svi moradu čekat. Nima
druge.

Nima višje priše. Ko san ja? Ča
san drugovačija od ovi' prid sebon? Ča
san vridnija? Je li ovo za'nje misto di
triba bit reda, ali ga nima. Ol' se i ovod
prosula zloća? Ol' smo se o' nje jur svi
razbolili?

Ko doliva tolika zla u bukaru?
Ko nan joči za dobro zatvara? Ko nas
zlotvori? Ko nas vara? More li se
barenko ova bo'jetica čovik izličit? Jema
li lika za nj?

Bože oprostí ča Te ni bilo, ča si
bija sa strane, ča san Te ostavila meju

drogaše i pijance. Ma oni su mi se parili
melem prema nan ovak'in, nikak'in.

Koliko bi se tega prominilo, kad
bi svaki od nas prid sebon vidija barenko
jednega čovika i njegovu potribu?

Kolike bi mirakule doživili, kad bi u
njen pripoznali Tvoga Sina, kojeg je
dobrota obukla i na'ranila?

Mislila san da je teška bo'jetica
milost, Tvoj dar, u 'posuđenon vrimenu',
vrime koje mi daješ da se prominin,
pospremin, uskladin se po Tvojin
zapovidin, da to bude ka milosno vrime,
u kojen ništa više ne sliči na ono ča je
bilo, u kojen mogu propadat samo krvna
zrnca, ma ne čovik; vrime u kojen se
čovik vas pridaje u Tvoje ruke.

Virujen u Tvoju istinu.

Split, 25. listopada 2007. god.

POMIŠANI

On sve vidi, čuje. Zna di smo, ča nas tišća, straši, u ča smo infišani. Sluša ča govorimo i gleda kako činimo fintu da nan ni ništa. Čiri nas dok šoto banka štivajemo ča nas boli i ča ne bi otili da drugi vididu, njanci nan u joči.

Drugovačiji smo. Jedan oće sve špjegat. Pravi se junak. Drugi umukne. Oči mu iskočidu o' straja. Ne mo's ga vidit ni čut. Vas uđe u se. Ma, kad za sebon zatvorimo vrata o' kamare, pari mi se da smo jopet svi isti.

Oni, s dubokon viron, zapasani, zafalijedu Bogu ča i' je pinku približija, ča i' voli na taki način i vodi križen i mukon prema vičnosti.

Propjo san đeložasta na njizi i korin se ča u ten niman višje force, ča nima dubje vire u meni, ča uvijek nidir izmiče. Biži ka da se more sakrit ol' uteć.

Po grobju se, ka botuni, žutidu i bilidu prve krizanteme. Prolazidu judi s karjolan. Popravjadu grebe, posipju žaló, čupaju izreslu travicu. Niki bilidu slova, luštraju ploče. Žene s metlan, metlican i sićin vode metedu i peredu greb i okolo njega.

Niki pinku težje najdu greb. Niki ga ne najdu.

Nikin je ovod lipje i šesnije vengo in je prin bilo.

Najprin je sviman lipje, jer su kod Boga i ne muči i' višje nikakva zemajska mora.

Niki dan je umra jedan dobri čovik. Bija je mlogo betežan i napatija se. Ni jema sriću. Dokraja je živija, ajmo reć boenski. Ka da je bija sam. Reka bi da su ga svi zaudobili. Tamo na grobju zatrubila mu je trumbeta i zapivali stari prijate'ji. Volija je pismu. Pisma ga je jur ispratila. Nisu ga zaudobili. Pivačko in ga srce ni moglo podnit vidit takeg, prez riči pridana.

Susritnen jednega, koji samo ča ne plače, jer ni bija na sprovodu prijateju, koji mu je pomoga kad mu je bilo najtežje...

- Ča je radija? - pitan ga. Reče da je prin radija a sad je bija prosjak. Doznan da je to jedan od oni ča je prosija s odkrivenon podkojenicon u ranan, koji je skup'ja pineze za 'travu'. On nije iša na sprovod, jerbo se plašija narkomana, koji su bili na sprovodu. Plašija se, jerbo već deset godin ne

uzimje drogu. Plašija i' se, da će ga
imbrojat i zatuć.

Svi smo ovod pomišani. Nima
'našeg' reda. Ma o' tega mista, red višje
ne činimo mi i nije red ono ča mi
zovemo da je vengo Božji red, s kojim se,
more bit koji put i ne mirimo.

Fala Ti da jema misto di ne
moremo višje ništa, di pada svaka forca
i svaka priporuka joli veza ostane prid
Tvojin vratin.

Ako tako živiš i viruješ, ne mo'š
vengo čapat križ i nosit ga, bit sritan ča
te se Bog sitija.

Zašto svit ne će da čuje besidu o
bo'jetici, o nevoji, siromajin, smrti,
grobju? Zarad česa nisu te beside
jednake ka i sve druge? Okrićemo glavu
o' njizi. Meni se pari da bi bilo boje sitit
se njizi, ne da nas strašidu vengo da nan
stojidu prid očin. Neka nas sitidu da smo
ovod samo na prolazu, nikor dužje nikor
kraće, ma svi ćemo partit. Na zemji nima
mlogo 'našeg' reda, pa partijedu mlaji ka
i stari. Zašto ondac za ti put čovik ne bi
bija pripravan?

Koji put nikor zna reć da je Bog
vazeja pogrišnog čovika, da je triba
vazest drugega, niku 'nesriću', 'nevoju'...

Jopet ulazimo u Božji red, ma On nas ne
obadaje.

Ne moremo sve znat, razumit.

I ja san ka je'na karjola na
Lovrincu, na kojien se osi'can ka meju
prijatejin, di nalazin slomjeni križ od
siromašice Čiči i Marije iz Jezera. Ondac
pozdravjan vicastu Branku i palin in'
sviće, virujuć da ćemo se jednon svi
ponovno nač i pripoznat, da će to jopet
bit velika siromaška ma vesela klapa
drageg stareg svita, koja je, neimašćinon
i jubavju, zavridila raj nebeski.

Split, 19. listopada 2007. god.

DRUGOVAČIJI

Prin višje o' dest godišć, potla operacijuna, ležale smo u bolesničkoj kamari, dvi ženskice i ja. Jedna je bila iz Zagore, druga s otoka i ja odavde. Ma, boleščina je bila ista, 'županijska'.

Prva koja je bila ka kapo o' kamare, otila nan je reć da je njon pinku lagnje, jerbo je iz istog mista ka i dotur i da jon nikor ne bi bija učinija ča on, kad je arivala na prišu u ošpidal. Falila se pinku priko mire. Ka ono, cilu noć su je vodili o' jedneg do drugeg aparata, da bi točno vidili ča se to dogodilo u njezinu drobu. - Prošli su s menon sve aparate u bolnici. -, govorila je. Ne ću da'je, ni lipo.

Virujen da bi ti likar to bija napravija i za nas druge. Ma, mi se bidni očemo malo pofalit, barenko u bolnici, kad to ne moremo u fameji oli na poslu.

Na drugoj je posteji ležala ženskica koja je malo pripovidala. Ona je znala da ni dobro i navečer bi s menon molila ružarij.

Ne ću je nikad zaboravit, jerbo mi je ispričala ča je sve učinila da bi mogla

vazest kredit i prominit ga u pineze. Išempjali su je i rekli jon da prez tega ne more na operacijun. To su jon svitovali mišćani. Nisan virovala u to. Bilo mi je žaj ča je nisan prin susrila.

Molila je Boga da jon dâ vrimenta barenko odplatit kredit pa nek je pozan tega vazme. Ne znan je li, bidna, dospila vratit dug?

U to vrime, nikako ka i danas, bila je u fojin 'navala' na ošpidal, na doture. Ni mi bilo lako ulist. Bila san puna straja. Mislila san puknit.

Osan dan ča san provela u ošpidalu, operirana san i privijana. Upoznala san svita o' spremačic' do medicinski sestric' i likari.

Nikor ni bija drugovačiji prema meni, jerbo nisan vazela kredit, niti san se osićala manje vridna ča ne poznajen nikog o' njizi. Upozna ćemo se, jema vrimenta, a i nalaz ni bija za pofalit se, pa san znala da će naše poznanstvo potrajat bokun du'je.

Za dva miseca, bi' će jedanaest godišć o' tega. Nike san ambulante i likare zapametila i ne ću i' nikad zaboravit. Ti su judi postali ka moji prijateji.

Ča reć na sve ča svit pripovida, a svi govoridu ka 'iz prve ruke'? Grubo.

Ona mi je najbo'je odgovorila i fala jon. To je i moj odgovor i pitanje svin i cilon svitu.

Je li van ikad ikor o' doturi odbija pružit pomoć oli vas operirat, jerbo niste digli kredit, jerbo niste donili pineze, joli vas zato potira iz ošpidala, uskratija van ličenje? Je li vas koji dotur pita da mu date pineze? Sigurno nije. To ča vi činite pa očete o ten pripovidat i falit se, zato se sramujte. Jema nas svakakvi', more bit tako i meju likarin, ali ne mo'sh zato cilu struku popjucat. Ne vaja!

Kad san rekla sestrican da ću i' pofalit u Slobodnoj, rekle su: - Ajme, dražje bi nan bilo to nego bilo kakvi pinezi, jer ovo ča činidu s ošpidalon prišlo je svaku miru... -

Kad san izašla iz ošpidala, u studenon 1996., otila san se zafalit sviman i napisala san nikoliko lipi', juski' besida zafale i dala u Slobodnu Dalmaciju. Jedva, jedvice san uspila. Pitanja ka: - ...Pa di ćemo s tin...? Oćemo li meju šonete? Oćemo li u oglase? Ne znan. Moran pitat urednika, pa šta on reče.... Nazovite posli...! - I jopet u ništa!

Po dana san se telefonski

dogovarala, kako i di, a ondac mi je puka živac i rekla san: - U kakve šonete?! Kako vas ni sram? Stavite zafalu na stranicu di ste niki dan tukli po ošpidalu... - i rekla san in da ću nazvat ured prisidnika države i prijavit njovo ponašanje. Ja nisan politika. Ka obični, mali čovik, oću reć dvi beside za ošpidal i te jude i ko mi to more zabranit? Smi li se dogodit da čovik ne more napisat ništa lipo i to stavit u foje? Da san napisala npr. da u kondutu ni bilo karte, ne bi rekli da ne znaju di će tu vist stavit, vengo bi je omar fikali na prvu stranicu.

Uspila san, nakon velog natizanja. Svi su u fojin proštili zafalu i bilo in je drago da i' se nikor sitija.

Opetujen, koliko god zlo bude reslo i guralo se meju nan, da napravi dižgraciju, ne pridajimo se, fermajmo ga s miron! Tak'e nas Bog voli i nikad nas ne će ostavit na cidilu.

Split, 25. rujna 2007. god.

DIL DANA I VRIMENA

Da ne gren uvik istin puten,
jutros projden kroz mirni dil starega
Manuša. Mučidu smišne kućice
zaklopjeni' škura.

U đardinin nima više glinenog
patu'jka, ni dice, ni zogatuli po tleju, ni
pupe od kaučuka, ni mede, ni baluna
krpaša a ni katrigi, na kojim su sidili
stari, u 'ladu.

Pari mi se da odan ise'jenin
miston. Oli more bit, ovi novi unutra,
žividu drugovačije, prez susis'va i čakul,
oli su fameje došle na unjulo.

Samo su tonobili sinjal da nikor
živi tote. Njanci po koraka uda'jeni jedan
o' drugega, zatrpali su pločnike, s jedne i
druge bande ulice. More se odit samo po
sridini.

Za menon se došu'ja lipi tonobil.
Ni zatrubija. More bit da me ne
pristraši?! Kad se ferma do mene,
razumila san da se moran maknit. Čovik
se ni jidija, a ja san mu zafalila ča me ni
satra i utirala san se nastranu, meju dva
tonobila. Jedva.

Di je nesta ti svit? Oli su svi
partili? More bit u niko drugo vrime o'
dana i jema koga? Ne znan.

U ladu palme, nešpule, smokve,
pinku da'je i lipe, osićan stari vonj. Pari
mi se da je isto tako vonjalo i u dvoru
švoric', na Lovretu, kad bi nas dobri šjor
Ivan Eterović vodija kod njizi u
zabavišće, prin šezdese'dvi godine. Ti
me vonji sićaju na vrimena i lipa mista iz
ditins'va. More bit jošćec ovod nikor živi
iz onega vrimena? More bit da su umorni
i betežni, a more bit da više i nimaju ča
reć. Najskoli, Bog zna jema li i' ko i čut?
Tribimo se i pomalo dolazimo na
red.

Nima čovika za vidit. Gren da'je.
Do mene projde jedan tonobil i na njen
proštijen nimačko prezime. Meni je to
bilo lipo prezime, jer se tako zvala i
moja prijatejica Radana, s kojon san išla
u zagrebačku skulu, prin pedes'sedan
godišć. Radana za me ni bila obična
'prijate'jica'. Kod Radane san u Zagrebu,
na Krijesnicama, prvi put vidila cablo o'
jabuke, na padini crvene ribizle, oćutila
vonj zem'je i prilipeg đardina. O' sriće
san se, ka luda, itala po zem'ji. Kad san
se vratila kući, teta Nevenka mi je rekla
da se ne znan ponašat. Ko je vidija da se
divojčica tako ponaša!? Ja je nisan
obadavala i mislila san da san tako
sviman okolo pokazala koliko san sritna.
Samo smo dvi godine bile zajedno,

Radana i ja, a ondac san se vratila u Split i svak je nastavija svoj in puten.

Prin dvi godine san, na internetu, prigledavala zagrebačke gimnazije. U jednoj san, meju profešurima, intrala na Radanu i njezino nimačko prezime. Bila je profešurica ingeleškog jazika. Na portalu san jon našla inidiric. Bilo mi je puno drago vidit da je ostala živit na Krijesnicama.

Ondac san se malo fermala i napisala jon leteru, u koj on san štila sva naša lipa sićanja, od prolića do bile zime, svu lipotu Srebrnjaka, Dugeg Dola i Krijesnica, di san prvi put po noći gledala kako krijesnice letidu i svitlidu. Perf in san dodala i litrat iz 1950., di smo se u školi slikali s meštrovicon Anicon. Bila san sigura da će se Radana sitit tega vrimenta i da će jon bit draga moja letera, koju san jon poslala, u običnoj šakuperti s bulon. Ka u ona, pinku starija, vrimenta.

Ma, Radana ni odgovorila na leteru. Njanci besidu.

Leteru čuvan u računalu. I Radanu. Tonobil s njezinin prezimenon je proša i odnija sa sebon lipo sićanje, a ja san se vratila i jopet san tu, ususret dobrin judiman.

Sila san kraj njizi i slušala kako se meju sebon razgovaradu o jednen bolesniku i da in je mlogo teško. On ne more ništa sa sebon. Jema tešku narav. Ono ča njizi najviše vrida je da je grub, pun najgrubji riči za nji'. Ma, uvik i svaki dan. Ponižava i', više na nji', beštimate i priti in. I udrija bi i', kad bi moga. Žena mu, koja je bila isto tako betežna i teška, umrila je prin nikoliko dan. Mislili smo da će sad bit lagnje, ali nije. Tako to dura već devetu godinu. Nikor ni moga s njiman du'je izdurat vengo ove naše dobrice. Prošlo je po svita, ma prošlo i o'šlo. One mučidu, naprave posal kako triba, otrpe uvride i beštimje i idu da'je. Ni to lako.

Sto puti se pitan kako one to moredu izdurat a druge ne moredu? Ma, one jemadu ono ča mi nemamo, ča nismo ositili. One jemadu iskustvo onega drugega. Potirane su. Bižale su s vrićican u rukan. Ubijali su i'. Palili su in zemju. U škovaceran s metlicon kupili su mozak mladića ča ga je neprijatej propuca, i bižali s njin u crikvu di su i drugi mrtvi ležali. Zamisli, da je mater bila sritna ča jon je je'na o' naših dobric donila mozak o' sina u škovaceri!

- Tako, neka je sve njegovo tude. -
A tude su ležala još dvojica njezini'
sinov'.

Dragi moji! Kada tak'e dobrice, s
tak'in sićanjnin njeguju betežnega čovika i
svaki dan slušadu beštimje, uvrjde i
poniženja i ne pokažijedu svoju bol i
rane, vengo nose i tu'je, čovik ne more
nego zafalit Bogu ča in je da forcju tako
drito nosit križ i odat s viron da je i to za
ničije spasenje.

Dok san u sebi okrićala njiovu
bol, dospila je poruka don Antuna Pećara
o *putu križa*. Ka da je prispila u pravo
vrime. Uvik mislin da je put križa dil
svakega dana i vrimena. Uz čije bi se
skute stisli, komu pridali nesriću i
nevoju, ko bi nan da forcju do kraja iznit
ovi život, s kin bi priskočili onu crtju i
poslin smrti prišli u novi život? Ko bi
nas dočeka na drugoj bandi, da Njega
nima?

Finalmente i ovi put križa od don
Antuna Pećara potvrđuje mojin dobrican
da je *korizma uvik dok judi pate...*

Split, 1. kolovoza 2007. god.

ZAMOTANA ISTINA

Čovik uvik jema vrimena
ražentat se i izluštrat zrcalo o' mladosti,
prid kojim se, prin mlogo vrimena, ni
moga tako dobro ošervat ka sad.

Neka je vid oslabija, lente
odebjale, ma sićanje na mlaje dane nikad
ni boje ni friškije vengo sad. Ne govori
svit zalud da se stari vraćadu na
ditinstvo.

Kad bi zrcalo pomrčalo oli se
šporkalo o' života, čovik se ne bi više
zagleda u nj. Kupija bi novo i mislija bi
da i drugi više ništa ne vidu, da su sve
zaudobili i da je o' njizi sve dobro
sakrija. Potla bi nastavija po svon.

Izluštrano zrcalo pari ka da se
sve vratilo unatrag, pedeset, šezdeset
godišć. Ma, s maćan, ka na misecu. Taki
je i život bija.

Di je i kako je dosad sprema
grije, ako i' nije ispovida, u kojim
škafetinu? Di su stala pusta izventavanja,
pa je uvik bija u pravu, pravi pravcati i
jedini čovik na svitu?

Koliko je zrcali prominija, koje je sad na redu? To nikor ne zna, a i on se ne more sitit.

Lipo je kad ti Bog ostavi još pinku vrimenta prin kraja, da se čistiš i susritneš sa sebon. To oće reć da otkriješ karte makar prid Bogon, koji ionako sve zna, da vidiš ča si učinija o' života, di si, ča si, koliko pizaš, ča priteže na tvojoj tezuji.

Bože prosti, koji put bila bi dovojna i ona malešna zlatarska da izmiri sve naše vridnote. One koje smo činili drugin, ali ne one o kojim smo pripovidali naglas, da svi čuju, da se vidu, po ulican i trgovinan.

Ni to lako. Jema svita koji cili život potroši na se. Kiti se najlipšin dilin i ričin. Bilo je najboje sve ča je on napravija. Taki o sebi pripovidaju kako i' je cili svit jubija, da su u nji svi bili zagledani...

Ma, ni danas, kad je i ti svit ostarija, ni vele drugovačije. Zaudobili su da vrime teče, da i' je potrošilo, da je o svega ostala samo moreta. Još uvik zajubjeni u se, ne znan ča višje vidu u

zdencu. Ma, oni i daje gledaju u nj i jubidu se.

Gredu po vižitan, prinosidu o'činjenost cilega svita njihovon lipoton i pomalo se pritvaraju u vele oriđinale malega mista. Oni 'vidu' da i' još uvijek svi adočaju, pa se za nji' pituraju, izabiru vešte, kapeline. Svi i' jubidu, muški i ženske, jer ni dosta ako to činidu samo muški joli samo ženske.

Kad pop s o'tara reče *Gospodin s vami!*, i to je čudo, jer samo u nji' gleda, ka začaran. Bože prosti, ka da je dan samo radi njizi svanija.

Ja i' jopet razumin i virujen da in je potribna misa i molitva i da taki život i ni lip, da in je on morebit težak i težji vengo je bija prin mlogo godin.

Vračan sve i stavjan na misto di se ta njihovja žestoka borba 'za se' začela, di san i' upoznala.

Nismo se nikad dilile. Jedino na Pjaci i to po skulan. Znalo se di je đir o' koje skule. Ma, oni bi isto koji put uletili u naš đir o' ginazije. Obično su išli u skulu, iz koje će omar ić u posal meštrovica, jerbo ni bilo pinez za duje školovanje.

Bile su to šesne divojke. Ma su brzo izvanpile s Pjace, a nike nisu ni

dospile do nje. Na Pjaci su padale prve očade, a kad bi prošlo prvo upoznavanje i razgovori, išlo se daje do Sustipana i Zvončaca.

One su završile svoju skulu i otišle. Mlade su meštrovica sticale prve dane rada u Zagori, vraćale se suboton i nedijon kući, donile bi prvu plaću i vraćale se jopet u selo. S vrimenta na vrime, čulo se ko se u koga zajubija, ko je s kin. Nike su išle i u druge skule, a nike su išle i da'je. Sve su bile bistre i pametne glavice.

Moje je sićanje zapametilo nikoliko smišni' i vridni' siromašni divojak'. Svit je govoriya da su lipotice. Sve sama i teška sirotinja. Bile su prez čače, koji je joli završija u partizanin joli o' pića. Ma, bilo je lagnje reć da je poginija u partizanin. U svin ovin pričan, matere su bile čistačice, bidele u školi joli lavandere. Meni je srcu priresla fameja di je s materon reslo troje dice, prez čače, stisnuti u prizemnon stanu, nji' četvero u je'noj kočeti. Ni bilo izlaženja, điravanja a ni džeparca suboton. Izać vanka znaćilo je sist na zidić i gledat kako prolazi svit, ča jemaju na se, kako se nosidu. Na zidiću su se susritali, čakulali, gledali, fermavali, poslin i

kortedavali. One nisu jemale ditinstvo ka druga dica. Čača je za sebon ostavija jad. Mater je gospojan lušijavala lancune i šumprešavala i' na garbun. Bilo je vele grubo. Tu se prižentala i stara teta. Vični žamor, vika, kontraštavanje zaminili su jiće. U skuli su sve bile dobre i vridne, u kući čiste ka sunce. Propio, čista sirotinja. Tribalo je brzo završit skulu i nać posal za priživit. U sve se umišalo i adoćavanje priko dvora. Pusti bi kortedanti prolazili, izdaleka bacali očade prema zidiću, fiščali, sakrivali se iza cabla, da i' mater ne vidi. Koliko i' je lipi muškardini čekalo!? Svi iz dobri' fameja, študenti, lipi i pametni.

Malo pozan nego se mlaja ćer zaposlila, pojavija se ozbijni muškardin. Svojin je bogastvon odrebatija je sve kortedante. Ostali su inpjantani o' čuda. Pale su zadivice: - Alaga! Ča je star? Moga bi jon bit čača? Ča je našla u ten? Ne 'š ti čovika? Oklen se ovi pojavija? -

Ni prošlo vele vrimenta i mlaja se, prid njiovin oćin, udala. U veliken tonobilu, ka začarana lipotica, za sebon je ostavila tisnu kamaru u prizemnici, dvor i zidić. Za one ča su ostali, u kočeti je bilo pinku šire.

Ča je u ten bilo čudneg? U isto vrime, isto se dogodilo i s drugin smišnican. Prijatejice su se pomalo uda'jile. Ušle su u novi život, pun puncat svakeg Božjeg blaga. Ka Pepejuga, na kraju priče. Ma, Bog je isto osta pinku da'je, na zidu materine kamare. Onod ni jema mista. Nikor ga ni triba niti ga je tražija. Nji' četri-pet postale su žene ozbi'jni muški', stariji po dvajst godin o njizi. Sve su one, u njiman našle zaminu za čaču, kojeg nisu nikad upoznale, zaštitu i sikurecu. Muški, dobro stojeći, nisu ni marili za vinčanje. Nike su zvali starin neženjon. Vrime su tukli u kocki a niki u švercu. Nisu se ubili o' posla. Ni' in ni triba. Jemali su bogastvo, ime i kolino. Ma, isto, kad su intrali na taku divojačku lipost, nisu jon mogli odoliti. Njijova je vridnost bila jemat bogastvo i pinez. U ten je bila njijova forca. Mlogo in je godilo prižentat se s lipon i mladon ženicon meju svit. U ten su guštali.

Tako se završilo i priskočilo svo veseje mladenaštva o' naši lipotic. Je, da su i' muži nosili ka relikviju, ma su u isto vrime bili njijovi strogi gospodari i đeložasto i' u'odili svaki korak.

Tragovi njijovi' sićanja i danas su naslonjeni na zidić, di se zaboravjalo na

glad i siromaštvo i na prijateljstva, koja su priko noći nestala.

Njijova dica ne mogu ni zamisliti materino ditinstvo i neimašćinu. Ona su naslidila ambicijune, koje višje nima ko 'ranit, jer su niki zauvik partili.

Inšoma, ni mlade nisu višje mlade. Ma, ostala je glad iz prizmenice, dvor i zidić, a cablo do njeg nareslo je ka kuća. I ono je ostarilo.

Ostala je potreba za slobodon, otvorit vrata, zaigrat dilić o' mladosti, sist na zidić i pogledat oće li ko proć i ošervat se, fermat, dobacit koju... Ma, i kortedanti su ostarili joli partili, a ovi drugi ča prolazidu mogli bi in se samo narugat.

U fameji te osićaje nima ko pripoznat i, ka za dišpet, vrime se truje a istina zamotaje u sto umotaka.

U vrime kad kuća spava, kad te nikor ne zove i ne triba, kad bi i moga čagod napravit joli stvorit, prolije se čaša i pomišaju niki poti. Jopet se najdeš tamo di si bija.

Sićan se da je ondac dobro dilo bilo primit čovika pod didovu lumbrelu i dopratit ga do kuće, za rojendan, na rivi kupit metar drva i platit fakina da in to

odnese u dvor, dovest i' kući za stol i
naranit i', bit in prijatej i pomoć.

Godine donosidu mir. Njega triba
fermat, stavit zrcalo prid sebe i tezuju,
skinit moretu, priznat da si nikor i ništa,
pokrit zdenac, u koji si se zagleda i
pogledat Onega gori koji ni jema mista u
tvojin dvorin o' karata, jer oće On bit
stvaran i istinit. Ma, On je đeložast. On
ne će toliko svita, vižita, toliko riči. On
te čeka nasamo, u četri joka, u miru sa
svakin i u tišini. Ne 'š ti njega pitat. On
će tebe pitat. On će te utišit, bit ti
prijatej, koji te nikad ne će ostavit.

S Njin ti ne će više tribat zrcalo.
Ošerva' ćeš se u njegovin očin. To će bit
sinjal da te je primija.

Vrime je! Pridaj se!

Split, 6. srpnja 2007. god.

ŽIVOT I NJEGOVA SKULA

Nedija je. Upeka je zvizdan.
Gundulićevon mo'š odit ka po Pjaci.
Nima te ko ni satrat.

I u crikvi nas je manje. Lito je.
Svit je iša kući. Ka da se i jazik raselija.
Na ulici slušan nike tujinske riči.

Na školan su zatvorene ponistre.
Ne čuje se balun. Nima ni dice.

Samo je u cablin osta šušur.
Cvrčci cvrče.

Na tleju, raskidani foj iz libra. To
je sinjal da višje nima škole i da su naša
dičica sve lipo spremila.

Ma, isto je pinku drugovačije kad
ji nima. Ka da su sa sebon odnili i dil
moje force, a to oće reć i bokun zdravja.

Ča je ostalo?

Ja sebi nisan nikor.

Vrime trče.

Pitan je ča je od oneg Dida ča je
osta čuvat kuću dok se njegovu ne
vratidu iz vikendice.

Doša je sin dogovorit plaću za pomoć koju će Did dobivat. Počeja se nagađat. Zna on da nima tu ni više ni nižje, pa sve izventaje i miri triba li Didu morebit pinku manja briga i ašištenca, oli, more bit, samo obid... Dvi ijade je mlogo dat za Dida. Ča ću? Kako ću?

Od te je vele fameje doputovala jedna neputa. Čula je Didine jade i obećala ga odvest u Zagoru, u njegovo rojeno misto. Tamo jema još živi' koji ga poznajedu. Ima i di stat. Ko će mu pomagat, čuvat ga? More bit da će ga nikor i privatit za penšjun?

Ma, dogodila se vele smišna stvar, da sve triba pitat sina komu je Did težak, komu smeta, koji ne zna ča bi i di bi s njin. On će odlučit.

Ča će pritegnit na tezuji: Didin penšjun oli Didina žeja?

Niki dan se Did rasplaka i žalija se na nevistu da grubo postupa s njin. Odredila mu je čašu, pjat, žlicu, nož i perun. Ništa drugo ne smi taknit. More pinku stat na nogan ma nidir se ne smi naslonit, ništa čapat, a sidit smi samo na katrigi, koja je za nj određena. S njin nikor ne govori.

Nevista je bisna. Uvik mu botunaje da jon je pokvarija ćer, naučija

je Boga molit i da gre u crikvu. To mu ne more oprostit.

Inšoma, Did bi se spasija da mu je izać iz ove buže. Ma, ne more nikor ništa dok se sin ne vrati. Tako ti je to, Dide moj, vaja čekat sinovu za'nju.

Zato se švogaj, dok nima nikoga. Šapji i čakulaj sa ženskican, ča te ašište i 'rane, dok te jema ko slušat. Morebit da će bit boji kad se vratidu iz turizma? More bit da će višje pinez učinit divertimenat i da će to pinku napuvat jubav koja je izvampila?

Nova sestrice ne more o' čuda. Ča je ovo? Di god dojden, ka da se fameja pokarala, da se rastavja. U jednon se piše teštamenat, pa su svi zabili nos u pod. Ako ko reče koju, omar svi skočidu.

U drugon se fameji pokarala dica. Sin koji je prvi ariva, skupija je čačin potpis i napravija ča mu je tribalo. Kad je triba platit račun, reka je da čača jema i da on ne triba ništa nadodavat. A kuća, stan, dućan, zemja...? A ča ćemo poč govorit? Sve je to čača ostavija.

Kad je čaća sta slabo i kad je parilo je da je ultimo, doputovala su dica. Prvi je ariva ovi sin i umisto da je najprin doša vidit i pozdravit čaću, on je omar iša na grobje platit sprovod. Onda su mu se čudili i rekli: - Ča bi vi otili platit, kad mi nimamo notano da van je čaća umra? Ča van je? Falili ste. Vidite da ga nima!?

Je, na grobju jemaju prav. Čaća je još živ.

Živ je i dûg za obid i pomoć koju čaća prima. Sin po susidin javja da čaća more sam platit. Ne odazivje se i nigdi ga nima. Sakrija se.

On će jopet na grobje, kad čaća zapravo parti.

Ča je ovo, svitu moj?

Jučer pridvečer, bižin od omarine. Na po puta, ugledan njezinu bicikletu. A, ha, evo je! Uvatila san je! Uzmen mobitel, nazoven je i rečen: - Evo me, šoto ponistre! - Ona se omar javi i da mi mot da se popnen. Ušla san u jedan veli tinel, pa kroz dugi odnik do kraja, u jednu velu spavaću kamaru. Kraj

ponistre, do male starovinske psihe sa
zrcalom i vazan punin cvića, ruža i
ljiljana, vidin, sidi mršava staričica,
uredno ošišana s rečinan na ušin,
kolajnon, u tri reda, oko vrata i prstenin
na rukan, kojim prid sebon drži odalicu.
U sridini je stolić sa slakusarijama i
sokovin.

Došla je i ženskica, kojon je
starica kuma. Tu je i Mara, koja staricu
ašišti višje od pet godin. S njon je po cili
dan, vavik. Virna jon je i poslušna.
Starica je to i nagradila. Kad ona umre,
stan ostaje Mari. Sve je to zapisano i
napravjeno kako Bog zapovida.

Ča smo tote nas dvi došle? Vidin
da je nika mala fešta? Tako je. Starica
slavi osandesetteći rođendan. Na zidu je
Gospina slika i mala slika njezina
pokojneg muža. Ništa višje. Muž je
umra. Nisu imali dicu. Kad je došla
boleščina, vratili su se iz Amerike. Sad
je tote. Sama.

Zapivali smo *Kad si negdje sama
u dalekon svitu...* iz Male Floramyne,
zaželili jon još lipi dan s njezinon
Maron, koja nas je litratata i potlen smo
išle da'je.

Danas smo dobile SMS poruku: -
Drage moje, još jednon puno fala ča ste

mi učinili čast a mojoj mezimici vese'je
vašim prisustvon. -

Svitu moj! Kad triba pomoć u
većin i težjin poslin, dojdu i Marina dica,
koja od matere učidu radit i služit. Tu
školu dica ne će nikad zaudobit.

Daj Bože višje mi'jenica i u našin
famejan, a dobru Maru čuvaj i blagoslovi
jon trude!

Split, 5. srpnja 2007. god.

VRIME I NJEGOVA DUŠA

Kad se gradi, kopa, naprav'ja,
širi, vavik se dogodi da ostane nika kuća,
dil o' dvora, bokun stare iskriv'jene
ruzinave žice, kojon je kuća bila
opasana, komad zidića. Ne srušidu je.

Je li to zarad tega da se vidi da
svako vrime jema i pinku duše?

Ma, prin će bit da se mirodavni
nisu mogli nagodit s vlasnikon, pa sad
čekaju da vrime napravi svoje. Jer oto
misto triba bit čisto, prez kuć. More bit
da će brzo tako i bit?

Kako je da je, ja se svaki dan
iznova zagledan u tu starinu i vavik
gledan na vrj, u škure ispod stari' šarenih
kup'. Jav'jadu da je 35 stupanj'. Žeže.
Upeka katran. Okolo starine vonjadu
tonobili. U ovi dan, jema i' malo, jerbo je
nedija.

U staren je dvoru izgorila trava.
Šipkovo je cablo ostalo neobrano.
Sušidu se požmarili plodi i gredu u se.

Priskočin očin dva poda i ferman
se na dvi ponistre o' šufita. Tri's pet je
stupanj'. Otvorene škure, koltrine prez
muštre, razapete ukrivo. S live i s desne
bande po pitar đirana. Svit kaže da je

diran najizdrživiji. Mora bit da je tako,
jer i ja ozdal vidin da se cvitovi crvene.

Ćutin vonj o' šalše. Vrime je od
obida. Ne virujen da dopire ozgar.

Jučer je bilo puno grubo. Iz šufita
je grmilo, karalo se, beštimalo,
klapalo... Prava nevera.

Ko je da je, meni i' je žaj.

Kad projden naprid, svaki korak
kapje voda o' klime, ladimo se, a onod
gori, blizu nas, svit samo ča ne izgori.
Ondac ni teško pošempjat.

More bit se oni gori ne možedu
spružit ni stat drito. Ča tote mogu
skuvat?

Da nima kup' povrj nji' da je
omar nebo, more bit da bi in bilo lagnje,
more bit da bi se nacрта koji oblak i
zaštitija i'? Vitar koji bi zapuva, najskoli
majštral u podne bi in da pinku arje i
rešpira.

Ništa me vuče da jopet projden,
da pogledan gori, da vidin koliko su
bližje nebu od nas koji se ladimo i
sakrijemo u svoju lipost, na teracu, pod
smokvu, uz more i kunjamo infišani ka
da smo takli sriću.

Doli, na tleju, pod škuran
rakvašen kruv za rebce i golube. More

bit da su oni njihova jedina vižita ove
nedije?

Split, 26. kolovoza 2007. god.

DRUGOVAČIJE VRIME

Koliko piza korak puten kojim
nikor ne bi otija poč, put, koji bi svak,
kad bi moga, priskočija?

Ma, njen ćemo svi proć, i to sami
samcati, prez ikog.

Kad prispiješ do prve skaline,
vidiš da se tot druga slova štiju, da drugi
pizi vridu, misal se odvežije od svega za
ča je bila zavezana.

Nima umnijeg. Vrime se
drugovačije miri.

Ništa ne znaš. Nima libra u koji 'š
povirit. Ka da si uša u niko drugo vrime,
di ništa ne mo'š usporedit s ničim, ni
nastavit da'je, jer ne znaš da si sta,
doklen si doša. Ne znaš višje ča je prin
bilo.

Na noven si početku. Ne mo'š
ništa prominit da bude 'po tvon', kako si
uža radit, ništa napraviti boje od onega ča
si ostavija. Tega višje nima. Ne mo'š se s
nikin zaminit.

S tebon je došlo sve tvoje. Ništa
ne nosiš. Ruke su ti prazne. Ne nosiš ni
saket ni valižu.

Ne znaš jesi li čagod zaudobija, a
i da znaš ol' se m'oš vratiti? Di bi se
vratija? O'klen si doša?

Cila mudrost, sve ča si naučija,
ča si druge učija, ovod ne vridi njanci
zrno boba. Tvoje riči idu u arju, nikor i'
ne čuje, ne zaustavjadu se. One ne
značidu ništa. Ovod bi rekli da jemadu
poruku. Ma, kakva poruka? Komen?
Riči, s kojim se trgovalo, ponižavalo,
špijavalo, ranjavalo, koje su se duperale
u životu, ovod nima.

Doklen si naresta, naresta si.
Ovod vridu druge mire.

Nima višje jedini, nima najmiliji'.
Sam si. Put kojim odaš sam se otvara.
Sve je za te spremjeno.

Vrime kakvo ne poznaješ, prez
leroja je. Drugovačije.

Nima priše. Ne mo'sh zakasnit.
Kad dojdeš, nimaš di naprid ni
natrag. Znaš samo da si doša na red.

Višje se nimaš di ošervat. Tamo
oklen si doša, sve je bilo i prin tebe i
ništa ni bilo radi tebe. Ni tega višje nima.
Pasalo je.

Sritna li tebe, ako su ti dila
sustizala riči, pa ti Tvorac rukon pokaže
put prema drugoj strani i ubroji te meju
svoje.

Split, 13. listopada 2007. god.

Konacišće žuskosti

VRIME PRIN SNA

Ne ćemo jon više spominjat ime
vengo samo ča čini, kako ka na udicu
lovi i čapaje *dobro* a s jutin ostin dotuče
svaku zločestoću.

Fali mi ime, a ona neka
brontulaje. Ma, ja ću dikod dodat i reć ga
u zaminici, pa će bit *ona, njon*, i Bog zna
kakvo sve do kraja libra.

Umisto odanja, kojeg je sve
manje, i uvo je pinku zatajilo. Ma, ja ću
je isto pomno slušat, more bit, koju i
nadodat, da zadovoljin gušte.

O prvon je libru palo lipi riči. Svi
su se takali za spli'ski govor. On me
priteže još od prvega svita.

Va'ja me more, gingolaje,
škropidu me vali. Stojin na mistu. Sidro
je duboko ureslo u dno. Ne ću ga
primišćat.

Ošervajen se i uvik jeman ča
vidit.

More bit, jedanput na šetimanu
dojdemo do treće šentade iza
Ambasadora. Jedva dočekan sist. To je
misto s kojeg gledan koliko svit putuje,
gre i vraća se. Brodi samo ča se ne
guraju, a jahte, ka za dišpet, nasrid porta

fermane. S mog kantuna, pari da ćedu se svaki čas sudarit.

Ona s mobitelon cilo vrime litrataje i ondac me pita je li dobro, a ja ronjan, perke je sve to malo i sitno za moje oči, kojim triba sve povećavat.

Vrime je od đirade. Prolazi svit, prolazidu popići, pratri. Svi ozdravjadu. Niki se i fermaju. Pitanja su jopet, uvijek i samo, o nevoji starega i betežnega svita. Ne mo'š se sakrit, draga moja.

Jučer se otrovala jedna starica, jer se pripala da će je ćer stavit u dom. Asti sto! Kako to? Ćer je samo tila da materi pomogne, dok nje nima da nikor dojde, da jon da ruku... More bit da je mater krivo razumila? Nije za ništa ona stara: - U straju su vele oči. - Inšoma stara je popila dvi škatule različiti likarija i još ne znamo kako će okončat? More bit da je i ćer rekla koju višje, onako, ka ča bi njon mater rekla, kad je bila malešna: - Ako ne budeš dobra, stavit ću te u dom. -

Ča je da je, grubo je. Ne vaja svaku zapametit. Impakajmo samo ono

ča je bilo lipo. Sve drugovačije
zaudobimo i oprostimo!

Najdimo pinku vrimenta, ne
prišimo, neka i oni ne budu ka dil o'
kredence. Fermajmo se! More bit da će
nan reć koju rič, misal koju ni oni nan
nisu prispili reć navrime, pa jin je sad
žaj. Mučite, oni ne tribaju vaš savit, oni
će ga van dat.

Vrime je najpotrebnije čoviku.
Ono čini da čovik urani oli da zakasni.
Ovo drugo je mlogo grubo. Bog nan ga
je da svima ka i dare.

Mlogo fameja jema kuću za
odmor. Nikad dosta, uvik je nika potriba.
Natirala i' je na 'turizam' afitavanje,
prodavanje usluga. Rasporedile su posal,
odmore i partili. Lito je prin počelo,
more se napunilo gostin, krenija je posal.
Zagledaju se je'ni drugin u ponistre,
brojidu se gosti, trčidu, vataju veze s
agencijan, ko će višje, ko boje čapat.
Stanovi su ostali zatvoreni.

Prešidente je o' jedne fameje
ariva tražit pomoć za oca. Dva naraštaja
moradu 'na posal, a tu ostaje 'piz', s kojim
ne znaju ča će, ni di će: Otac, Did,

Pradid. Devedeset mu je godin. Ne more trkat, ali sve razumi. U popunjavanju kuće zaudobili su kočetu za njega. Nije za bacit, ma se ne more stavit s gostin. Dogovorena je pomoć, triput na dan. Did jon je omar, na kraju prvega puntamenta, čvrsto stisnija ruku i prišapnija jon: - Dojdite! Tribate mi. Mlogo bi volija s vami razgovarat. -

More bit da stari Did ne more razumit naš posal i da je pristar, da se miša sa strancin i smeta jin. More bit da mi i ne znamo, oli nikad nismo ni vidili lipa stare litrate, na kojim su naši stari štivani s četri naraščaja bili glavni, pa ondac i ne znamo kako bi to bila lipa slika, koju bi stranci kurjožasto gledali: uređenoga i mudrega Didu u dvoru o' kuće.

More bit da je i Didov dil u temeju kuće, da je i njegov penšjun na 'rpi, ali to nikor ne obadaje. Neka ga tu, nek' se odmori od nas a i mi od njega.

Blago pasu ča je pas. Ma, on je jubimac, sve dok ne izdane.

Bože! Daj nan sviman vrimena. Ne triba nan mlogo. Samo pinku, da se ošervamo oko sebe i, makar prin sna, projdemo u mislin dan koji ostavjamo. Zašto, za koga san danas živija? Jesan li

koga poslušā, čuja, bija o' pomoći,
razumija različite, kokolava one ničije,
obične, jesan li makar nastoja pinku zla
pritorit u dobro, pozdravija one koje
nikor ne pozdravja, radit ono ča nikor ne
će, ča je sviman teško? Mogu li još
naprid? Ne znan.

Split, 26. lipnja 2007. god.

ČOVİK I ONO DRUGO

Na dane bi čovik mora letit da bi priskočija šporkicu, ne samo onu po tleju vengo i onu, još grubju, koju ka da nima ko bi je opra i očistija: šporkicu u namin.

More bit da je ovo bija dan kad smo tribali ostat kući a ne afanavat prid nevojan.

Kraj stare Prime jema nekoliko klupic, na kojim svit sidi i čeka, sa spizon i boršan dok dojde autobus. Do kanta o' škovac jema još dvi-tri, a povrj nji, ka veli razvučeni kapelin, splele se smokvine grane s kaparan, nagnile se iz Jelaskina đardina i napravile lad. Tu se svi guradu uvatit bokun mista, najskoli muški.

Prin malo vrimenta, tu bi dolazila i jedna starica s vričicon i botijon. Pomalo bi pila i dozivjala. Oko nje bi se skupija kurjožasti svit, a ona i' je zabavjala. Kad bi se umorila, ispružila bi se priko klupice i zadrimala. Bilo bi to u doba obida, kad bi klupice bile prazne.

Ne vidin je višje. More bit da je ovi put zapravo zadržimala?

U nediju jopet prolazin tin puten. Meju muškin, na klupican, stoji jedna ženica. Posli mise u Gospe o' Zdravja, čeka autobus. I nju je dopa bokunić lada. I ne samo to.

Pari mi se da je bila rič o zločincin. Svi su govorili u isto vrime i vikali. Najjači, najglasniji se isprsiya i diga šćap u arju i reka: - Ja ću van reć ko je najveći zločinac. Ja znan. - Svi su stali i čekali ča će čut. Kad su svi umukli, on, u velen zanosu, zaviče: - Najveći zločinac je Bog! -

More bit da se kumpanji na klupici puno i ne razlikuju? Morebit da su tu zajedno samo radi lada, ali svi su ostali incukani. Ne mora bit da su s Bogon u dobre, ma in ne smeta.

Žena koja je tu čekala autobus, urtana, rekla je: - Ajme meni, ma ča govorite? Da Bog zločinac? U ime Isusovo! Ovo nisan nikad čula. Kako vas ni straj o' Boga? -

Nastavila san put. Glavon mi letidu pitanja, jedno za drugin. Ča se to dogodilo čoviku? Joli velo sunce, zvizdan? Ča mu se to pomišalo, u ča se

pritorija? Di je to čuja, di naučija? Je li
to čovik joli prisvučeni đaval?

Mislila san o ten cili dan. Ondac
san navečer, poslin mise u isusovaca, s
rodicon sila na bibitu. Još ni bilo mlogo
svita, ali za velu nevoju, omar je iza
našega stola sidilo, pari mi se, dvoje-
troje judi, meju njiman i jedna ženskica.
Jedan od njizi ni fermava arleukat.
Gospe moja! Ča je ovo danas? Ča je
oven svitu oko nas? Najprin je čapa
konobora i pita ga odakle je. Kad je on
reka da je iz Ercegovine, ovi je poludija.
Govorija je da i' vaja sve pobit, da i'
nima, da in triba sime iskopat... Judi
moji! Ovo malo svita uokolo umuklo je
od muke. Ostali smo ka zarob'jeni.
Čovik je pijan. Napada sve, svakega,
priti. Nima sile koja će ga slomit. Koje
beštımje, koje kletve! Na ovon mirnon
mistu, ka da je zapalija lomaču. Nikor ni
rič ni' izustija. Bili smo kuntenti da nan
ni doletila koja čaša. Pijani, raspamečeni
je čovik po sata vlada s ovo bokun mista,
prıtija i sve nas umrta.

Di su čuvari reda? Nima i. Iston
je batilo sedam. Ča će bit do ponoća?

Prin niki dan, jedan je diškul,
usrid bila dana, uvatija mladi par, nike
strance, dogura i' i utira u trafiku,
naručija sve ča mu je falilo, učinija i' da
platidu konto, a ondac i' je potira iz
trafike i prisilija i' da trčidu. Bidni,
uvatili su se za ruke i, ka strila, letili su
niz ulicu, prema Pjaci. A on je sta, gleda
i' i junači se prid judin koji su onod
prolazili.

Bilo je tri ure popodne. Ča je
ovo? Di smo arivali?

Na jednen psihijatrijskon odilu, u
tri posteje, trojica mladaca. Jedan cilo
vrime zapovida: - Šmrči, šmrči! -. Drugi
se jedva probudija od Hari Krišne.
Izlapija je. Ne zna za se. Treći zapovida
materu, koja je došla u vižitu: - Ča je?

Jesi li obećala kupit auto? Pa, ča si učinila? Ništa. Jesan li ti reka da motor ne ću vozit zimi? Rekla si da moraš vazest kredit. A ča si ti učinila? Ništa. Pa, ča si ondac došla? Nimamo više ča govorit. -

Jema još jedna posteja. Zavezani se mladić ne budi. Čaća mu jednon rukon pokrija čelo a drugon je uvatija njegovu ruku i drži je. Vidi se čaćina škina i cilo tilo kako drče o' plača, koji nikor ne more čut.

Di su falili? Ča su zaudobili? Ča i je toliko išempjalo da nisu vidili kako in dite, tu, isprid nosa, gre u propast. Mi'jun pitanja vrti se u čaćinoj glavi.

Dižgracija.

Svitu moj! Život je da se živi, kako užaju reć, punin plućin. Je, tako je.

Ma ja bi volila da nikor ne dojde do policije i psihijatrije, jer kad se dojde do njizi, ondac svit zna reć da je vrag odnija sve. Oće reć da je ondac kasno i da je teško pomoć.

Znan da danas ne bi bilo lako pomoć onen muzuviru ča je reka onako grubo o Bogu, ni onen ča je napravija oniki nered, arlećuć i beštimjajuć na sve živo, vridajuć maleg Ercegovca, a da ne spominjen one bidne na duševnon odilu u ošpidalu. Divjanje i arčenje ni se dogodilo priko noći. Mlogo je to duralo. Pari da je fameja gluva, društvo mutavo i sve je išlo u vitar.

Judi su jopet zaboravili na *vrime*, utrnija se razgovor meju sviton. Nesrića se razbižala a vrime pobiglo.

U mobitel s porukon mo's poslat iston napravjen litrat, ne samo da ne tribaš višje govorit i trošit riči, vengo se višje ne tribaš njanci vidit. Eto ti napridka!

Čovik se more rodit prez prsta oli s nikon drugon manon. Ma, svaki se rodi s dušon. Ona je najvridnije ča čovik jema. Nju triba ašištit, teplit je, prinašat jon dobro i zalivat je da ne uvene. Triba je čuvat ka da je o' cakla.

Ma, i za dušu triba vrimena, mlogo vrimena, koje će jon dat najprin čaća i mater, ondac i svi drugi, ako se ne inkantaju u niko drugo, novo i meni nepoznato bogastvo.

Split, 26. lipnja 2007. god.

JUBAV JE NAJJAČA

Na današnji dan sveti Anđela
čuvara, mislin koliko jemaju posla,
koliko puti gredu uzgor-nizgor,
(pri)noseć naše zazive, a ondac se jopet
vraćaju, donoseć nan nadu i blagost, koje
će otupit ovozema'jski piz i naučit nas da
ga pomnjivo uprtimo na se i nosimo, ako
ikako moremo, a da ga drugi ne vididu.
Jerbo svak jema svoj piz, to oće reć križ.
Ko o' perušine lagnji, ko težji, ma svak
ga nosi kako more i zna.

Jema judi koji su zaudobili na ti
križ, koji odaju izgub'jeni, skupjajuć
škovace, spremajuć i' u vriće i ondac i'
nosidu kući. Da, kući? Judi moji! Ne
znan kako bi se ti dil zem'je moga
nazvat, ali se naša Kate onod vavik
vraća. Vraća se po pameti, jerbo višje ne
vidi. Ne falije, a i ne zna ča je donila
meju škovacan. Koji put karte, stare foje,
prazne škatule o' konzerve... Ma, bocun
vina kupi u najbližji komeštibili.

Jema li Kate svog Anđela
čuvara? Jema. Jema i' višje, jerbo triba
svako malo čekat kad Kate zakunja a
ondac 'navalit' s crnin vrićan i skupit i
tako po osam i višje vrić odnit natrag u

škovace, ma ne one prve nego pinku da'je, doklen Kate ne more arivat.

Jučer je bija Međunarodni dan stari' judi. Nidir se feštalo, držala se misa za nji'. Na vrj Marmontove se besplatno mirija cukar, tlak, vadili su lipide...

Da mi je bilo vidit kolike lipide jema naša Kate!

One su ovi dan, more bit, i slučajno pritvorile u feštu za Katu.

Pâ je dogovor mobitelin meju ženskican i vozačen. Tonobil mora bit blizu te starine a vozač spreman u pravi čas. Ženskice, s crnin vričan, tribaju 'navalit' i osvojit Katinu utvrdu, sve skupit, odnit, vratit se i očistit, a šporku robu stavit u vriću i odnit je oprat.

Ona je počirila kroz kjučanicu i vidila da Kate spava. Potla je stavila uvo i slušala, kako diše, davala jin mot da žvelto sve napraviđu, kako in je rekla, dok se Kate ne počne movit po kamari. Da kamara? Ajme meni.

Ondac se Kate polako pridigla i došla do vrat' o' kamare. Ona je odglumila da je iston došla. Pozdravi je, zagrli i pridloži jon da idu zaje'no vanka, čagod kupit, pojist, a kad se vratidu, ondac će je oprat i prominit, jerbo je u vrići donila čistu prisvlaku.

- A očemo li kupit vina? – pitala je Kate. - Nego ča? Sve ča treba. - odgovori jon Ona.

U dućanu je Kate omar išla vazest bocun vina, a Ona je uzela drugi stvari. Govori ona Kati ča je vazela, a ona će 'jon: - Pa, ča si vazela kartu, ka da meni to treba? Samo trošiš. -

- Guštan, Kate, za te trošit! -

Inšoma, kad su se u dućanu dobro uprtile, nazove ona da čuje doklen su došle njezine s poslon i dozna da jošćec nisu gotove. - Dobro je! Javite kad sve bude gotovo. -

E, a sad te, Kate, pozivan na kavu. Sidnu one u jedan kafić, vanka, ispod tende. Ka prave dvi gospoje. Nikor ni pripozna Anđela čuvara. Popiju kavicu a Kate još i dva krafena. Pita nju Kate: - Jesi li ti jidna na me ča san ti za'nji put svašta govorila? Ajde, ajde! Nemoj se jidit na me! Zaudobi to! -

U niko vrime, zazvoni mobitel i da sinjal da je sve gotovo i da se moredu vratit natrag.

Uliza Kate. Ne vidi ništa. Ništa ne pita. Sve je dobro. Vadi boti'ju. Sprema je na misto.

- Sad ćemo se okupat i prominit.
- rekla je Ona. Kate je bila mirna. Sve si
moga o' nje činit.

Okolo ni bilo nikoga. Anđeli
čuvari su odletili. Vozač je odnija vriće i
šporku robu. Za uru vrimenta prispija je i
obid.

Kate ne zna za feštu o' stari. Ne
zna ni za svete Anđele čuvare. Ma, oni
vavik dolazidu. Spušćadu se i jopet
penju gori, prinoseć njezinu bolešćinu i
sirotinju prid Boga.

Jer ljubav je najjača.

Split, 2. listopada 2007. god.

POZA NAN SIĆANJE

Ne znan kako je svit prin živija,
ma za nj se ni znalo. Živija je kad boje
kad gore, ali je živija. U starosti izadeđu
nike riči o neviri i škercin ka i sad o'
pokojneg Pere, al' o'sh ne'sh, sad je sve
prošlo. Nima ga i nimamo višje ča reć. O
mrtvin triba reć samo najboje.

Ma, ostali su Petrumila i dica. I
to koja dica! I oni su ostarili a mogli bi,
ako Bog da, jedan dan, na materino
misto, u dom.

Ne ćemo sudit i pripovidat ča je
bilo kad je bilo. Ma, dica samo ča nisu
na rašpe radi matere. Ne bi mi ulizli u te,
kako se reče, obitejske priče, da je mater
u svojon kući, ma nije. Ondac sve to ča
ne vaja oli jedna strana misli protivac
druge da je gulozasta na ono ča mater
ostavja, parlataje, piše, širi okolo
konfužjun i u tu vriću trpa i one koji tu
nimaju ča radit.

Kad čovik uliza u dom, to vavik
napravi nikor o' dice. Donese sve karte,
daje indiric i jamči da će uredno plaćat
trošak za roditeja. Nikor ne zna ča je bilo
prin tega. Materino se zdravje pogoršalo.
Tribalo je nju višje čuvat, pazit, minjat

jon pelenice, dolazit i za sve to jemati
force i ljubavi.

Ma, pozan tega ča je napravjeno
sve kako triba, počejja je rat meju dicon.
Mater je jemala pinez i nekretnine i
joščec i' jema.

Jedno je od dice počelo činit
predstave kak'e ne moš vidit njanci u
teatru. E, to je ono dite za koje nikor ni
zna, nikor ga ni vidija, dok mater ni
arivala u dom.

Svi su morali čut ča se dogodilo,
pa je parilo da je mater nikor ukra i
doveja je nasilu u dom.

Ne ćemo višje o ten dilu priče.
Gruba je i još dura.

Ma, ima dil, mislin, glavni dil o'
pripovisti, a to su materini pinezi, u
za'nju i nesriknji povrat penšjuna, koji je
vazelo dite koje je mater dovelo u dom.
Ton je ditetu mater i dala punomoć.

U čen je ondac stvar? Stvar je u
nikoliko ijad kunic. Radi te mižerje,
drugo je dite sve pomaklo, cilu piramidu
misne i državne moći. Piše letere, šaje i'
na sve strane i svoju nevoju i sramotu
diže do neba. Pari mi se da bi ovo mogla
bit prava baketina za novinare, ča se na
grubi način bavidu tujin nevojan.

Tako se more dogodit da izvučedu debji kraj oni ča su mater razumili i pomogli joj da se betežna skloni u dom.

Boje je pošempjat, ako jemaš taku dicu i zaudobit sve, ime i prezime. More bit da je tot tribalo pisat da su se dica tukla ko će višje i boje pomoć materi i ostavit je kući, a ono ča oni ne bi mogli, platili bi materinin pinezin. Ma, ne. Pineze triba spremit!

Najstrašnije ča se čoviku more dogodit je da pošempja, proprio da poludi za pinezin. Da čovik more privarit rojenu mater ka dite od deset godišć, ši, ma mater privarit kad jemaš pedes't i višje godišć na špalan, ajme! To će reć iskoristit jon starost, vazest jon pineze s računa, primistit i', prodat kuću, skupit pineze, partit i ne javjat se..., pa se jopet javit i čekat povrat penšjuna... To je prižalosno da ne more bit gorje.

Ma, neka se nikor ne jidi ča ću reć. Ovo se more dogodit samo čoviku prez Boga. Ne govoridu judi za ništa da onde di je Bog na svon mistu da je sve na mistu, a onde di ni tako, ništa ni na svon mistu.

Nikor i nikad ne zna koliku nevoju more učinit učen čovik oli žena.

Mlogo veću od onega koji ne zna ni štit
ni držat lapiš u ruku.

Tot, di je na Božje misto sila
kunica, pinezi, nima tega ko će dicu
pomirit i učinit i' da, na kraju, mater
ispratidu u miru, zaje'no ka prava dica.

Ča su to Pere i Petrumila falili, ča
je to život iskrivija da poza sebon
ostavjadu tako ingordastu dicu?

Tega jošćec jema, ma mi ćemo se
okrenit oleandru iz *Mirakula* i molit
Boga da nan dica budu strpjiva, da
jemadu pacjencu s nan. Ako čagod i
ostane poza nan, neka to bude sićanje,
rič koja se vavik naslanjala na vrata o'
njjjova života, sa žejon da in bude bližje
i da jin pomogne.

Ča je to ča me boli, ča ne mogu
prominit ni napravit da bude drugovačije
i bo'je?

Oću reć da se to dogodilo radi
tega, jer nisu jemali skulu u fameji.
Jemadu oni visoke skule i ugled ča in je
da bidan i neuk svit. Bili su to vavik oni
iza Klisa, Vlaji i 'Bosanci', dotepenci,
jer i' oni tako i danas nazivjedu, ne
priznajuć in da i' je ta sirotinja obranila i
da bi to jopet učinila kad bi tribalo.

Ovi su veli mislili petat lupešćinu
i pjašku malešnin i siromašnin ka niku

žuntu. Ma, privarili su se mlogo.

Ovi malešni su najdražji Božji
mi'jenici i u nevoji su još tišnje s njim.

Kad život ispila grančicu na kojoj
su sidili veli, oni ča nisu primili Boga u
vižite, ča su brzo zaudobili misto oca i
matere u fameji, kad padnu na tle,
zatrese se zemja o' srama, a oko njizi na
tleju zašuška munita o' života.

Split, 20. srpnja 2007. god.

OKJUČANO SRCE

Nima ništa lipje vengo kad čovik
čoviku viruje, kad gleda u nj' ka u Boga.

Ako je čovik dobar, ondac mu iz
očiju ćiri Bog, a duša mu se uza nj puni
miron. Za tak'i osičaj ne triba vela
pamet. Triba jemat samo o'kjučano srce.

Piše da u čoviku triba pripoznat
Boga, da je to oni malešni obični čovik.

Božji posal ovod na zemji ne će
bit gotov do za'njega.

Stisla se nevoja. Zlo 'ara zemjon.
Triba li Bogu naša pomoć? More li On
sve sâm prispit, oli...?

Zavela nas pusta pamet,
išempjala, zagingala nas u zvizde i
znake. Ondac nas On vrati natrag, na
početak, da nan sinjal da smo pogrišili i
da gremo pogrišnin puten. Ti sinjali
znadu mlogo bolit.

Mislin ča bi tribalo napraviti da
čovik bude pinku drugovačiji, da se
ferma na vrime, da ne falije, da ne reče
ča ne triba, da se ne miša u sve, da ne
sudi, da reče koju lipu, lipo svituje i da
se nad nikin ne izdiže.

Triba li najprin ostarit, da bi
'progleda'?

Koliko bi bija ciniji ovi život,
kad bi mogli prominit dilove ča i' je
čapala ruzina, zarad česa se misal
fermaje i kvvari, zarad česa joko sve
manje vidi drugega, najskoli bližjeg i
njegove potrebe. To bi triba bit posal
bokun starije čejadi, koja jema još pinku
vrimenta i more reć koju. A jema ča reć.

Ma mlogo nas je izgub'jeni.

Ferman se nikidan s jednon
staron meštrovicon. Ona je morala
prispit u Dom, jerbo višje ne vidi, a jema
mlogo godišć. Na to se dugo spremala.
Ni jon bilo lako. Ma, morala je.

Ona već misli ić natrag kući. Ča
je? Ča se dogodilo, u ovako lipon malon
mistu? Ča jon fali?

Ni zadovoljna sa stanarin. Ni
našla njanci jednu ženskicu s kojon bi
mogla pripovidat.

Svi oni ništa ne radidu. Samo
ležidu i jidu, govori ona. Ništa i' ne
zanima, najskoli ni ono ča jin ona
govori. Oni bidni ne razumidu ča in' ona
oće reć. Nikor se ne fermaje s njon.
Nikor ne će dilit kamaru s njon. Asti
miša u bumbaku. Kako to? Zašto?

Je li ko prosuja kakvu čakulu?
Nije. Ma kakvi! Nastali su poteškoće i

sad i' vaja nać u domu, meju judin. To ni pravi put.

U Domu se skupija svit iz Zagore i s otoka. Malo je onde svita sa skulon. Ma, oni jemaju skulu o' života. Ti je svit teško živija i u svoje vrime je bija vridan, jema svoju fameju, dicu.

Kad su otežali, ostarili i kad višje nisu mogli živit sami, srića i Bog da su se jemali di sklonit. Sklonili su se tot u Dom.

Meštrovica moli Boga, ma ne more to s njiman zajedno, jerbo oni molidu nikako 'čudno': - Ma, oni ni ne znadu ča molidu. Svaka moli na svoj način. Bože sačuvaj nereda! Tribalo bi in' rastumačit i nika evanđe'ja, koja ni popi s o'tara ritko znadu protumačit kako triba. Na ten triba radit... Ma, oni su lini i ne ćedu ništa. -

Pinku san se nasmijala i rekla da su nas najprin meštrovice jurišale po školan a sad kad smo ostarili da će nas jopet, more bit, tokat učit i u Domu, da nikor ne će proć godinu, a ako se čagod popravimo da će nan uvest i maturu. Gospe moja!

Triba reć još koju. Tu stoji jošćec je'na meštrovica. Ovi iz Doma su mislili da će to bit lipi kombinacjun, stavit i' u

istu kamaru. Ma ova ča je prin arivala, rekla je da ne bi nikako ostavila dobru malu staričicu s kojon je u kamari, da jon je lipo s njon, da one jedna drugon pomognu ča triba, pročakulaju zaje'no i da žividu u miru.

Pripovidala je s novon meštrovicon i ne bi nikako otila bit s njon. - Ona grubo govori. Ponižava ovi bidni svit. Nikor jon ne vaja. Najskoli bi otila, da nas dvi nji' poučavamo i štivamo u red, da dajemo ka nike tečaje... U ime Isusovo! Nisan ja došla nikoga mučit ovod. Nikor se ovde ni doša prominit. Ovde se moremo odmorit, Boga molit, čagod proštit, pogledat televiziju, doć na misu i nima druge. Ja san zadovoljna i ne triba mi ništa višje o' tega. Triba mi samo mir. -

Eto na, svitu moj! Ča vi kažete? U čen je teškoća?

Vidite li vi da se ni lako prominit, da je velikon teško postat malešan, ponizan, bit s običnin sviton, koji nima vele skule, i razumit ga.

Kako je teško u starosti kad se čovik ne more skalat s visine?

I ten 'velikon' čoviku triba pomoć, vela pomoć. To je najteži posal, kojeg je najprin tribala napravit fameja.

Ako ona ni položila ti ispit, teško će ga položiti i ova vela, smišna i dobročudna domska fameja.

Ajmo te trude pripustiti Božjon providenci. Ajmo jednu molitvicu za 'velike', da in Bog pruži svoju ruku i pomogne jin skalat se barenko bokun niže!

Split, 29. rujna 2007. god.

DUŠA I NJEZINA CINA

Ferman se niki dan s je'non ženskicon, koja se ka tendi u posle o' zdrav'ja i boleščine, koja sve 'zna' ča triba, kad triba, i, ča je najgorje, ko ča triba radit.

Pogodi' ćete usridu kad rečete da se ta muzuvirica ni puno upotila i da take ne bi tribalo puno slušat, njanci i' obadavat.

Jemate prav. I ja tako mislin. Ma, jema jedan grop, koji me fermaje i ne da mi naprid. Ka da san se ukočenila o' čuda.

Kad smo se već fermale, oću jon reć koju o teškin i grubin sudbinan, o 'judin kojim nima ko pomoć. Spominjen i', pričan jon, kako i' je teško privolit na prigled kod likara, a kad privatu i dojdu prid njezine jude, čoviku dojde žaj ča in je zakuca na vrata.

Mislila san, kad jon ispriповidin, ovako iz prve, barenko dvi poslednje priče, da će se smilit, da ću jon dotaknit dušu, ma ona se zakoprcala i udrila po jadnicin, po bolesnin, najskoli i onin ča cile dane radu i pomažedu in priživit.

Gospe moja! Ča je ovo? S kin
san se fermala? Ol' nisan znala da na ton
indiricu ne ću nikad nać 'jusku rić?

Ni škuža, ma ovo zapišijen, jerbo
sliči na puno drugi' kojim je posal pomoć
i razumit čovika u nevo'ji.

Pari mi se da jon je bilo drago ča
mi je mogla reć di triba s tin jadon i s tin
nesriknjin sviton, a ne ovod u gradu, po
nikin kamaran. - Ko je to vidija? Nji'
triba stavit u Zemunike. To je misto za
nji'. Ča to čini Grad?

Zna se ko to triba radit, a ne
ulizat u tuji posal i radit posal za koji
nikor drugi prima plaću. Ča se tu triba
mišat nikor drugi? -

Ne zna ona da, ka ča su oni za
stolon tako dobro povezani, da su i doli,
niki mravi, uvik u dogovoru, da se
pomažedu meju sebon, skupjadu mrvice
sa njijovi' stolov i dilidu i' gladnin' judin.

Mislila san da je prošlo vrime
kad bi se reklo: - Ne ću radit, ma ne 'š ni
ti! - Zaradi koga tako govori? Ko je tako
naučija? Ko tako oće? Ošervan se i sve i'
largan. U sebi provan napravit red.

Bože moj! Kako si i' lipo štiva,
kako figuraju, kako su svi dospili do
stola, namirisali vlast i usidrili se? Di si

i' naša tako iste? Oni mislidu da je sve s njiman počelo i da će s njiman završit.

Srića i Bog da svit koji pošteno radi, koji je blag i jema srce, ne triba tak'e čuvare ni njihovoj svitovanja. Oni znaju ča triba radit i ne more i' nikor fermat.

Ovi drugi ne tribaju nikad izać iz svojoj uredâ. Nji' ni njihovoj pomoć nikor ne triba. Svit i' je pripozna i zapametija.

Ma, meni je puno žaj ča i' jema toliko ča sličidu na niku otvorenu klapu, oću reć, društvo, ča bi samo išli po predavanjin, slušali tuje skule, u kojim je čovik posta tako malešan da ga se jedva vidi, ča bi rastočili dobro koje pomaže čoviku i prominilo mu ime. To ni sve. Očedu da se njihovoj provede i u našin rvackin kućan. Prikovišje je, pa ako je i iz Nizozemske.

Kako mi je bilo teško čut i gledat svit koji dobro i s dušon radi svoj posal i koji bi mora puno tega lipeg i dobreg, u svon poslu s judin', prominit i fermat, da bi privatija tuje novotarije, koje već rastaču srce i dušu?

Ča će ostat o' nas i o' njizi, ako u poslu s dicon i starin, s betežnin judin duša dobije otkaz? Straj me je.

Nemojmo grišit dušu i mislit da ova nesrića ima svoju bandu. Ne, ona je

na sve bande. I ona je samo jedan mali dil o' posla, s kojim ćemo smanjit čovika i stavit ga, ako ikako moremo, na da'jinski upravjač, opredmetit ga, ka dil o' kašjuna.

Drugovačije je to kad čovik lista i minja konta u knjigovod'svu, kad radi s kartan. Ma kad, prid sebon jemaš dite joli čovika, to je puno grubo.

Ča priostaje nego radit ka ča si radija? Ča ti se more dogodit? Moreš postat višak, jer pizaš za dušu višje. A rekli su: - Duša ne triba! -

Godine 1968. dobila san otkaz u je'noj odgojnoj ustanovi, jer san, na pitanje nike divojke, odgovorila da se dobro najboje more naučit iz Sveteg pisma.

I ondac je duša bila ispod cine.

Nemojmo žalit ča nas Bog zove i diže. On to uvik čini na vrime, mlogo puta i u pravo vrime, kad se mira napuni jadon i čameron, kad ne moreš ništa višje učinit ni prominit.

Kad duša dobije otkaz, nikor je taka u ljubav. Načeja je.

Split, 11. kolovoza 2007. god.

ŽIVOT I ZLO

Kad se dogodu grube stvari,
ferman se i ne mogu da'je. Pritišče me.
Budin se s njiman, odan i tako iz dana u
dan.

Otila bi se deliberat o' teg piza,
ma ni lako.

Ono malo lipote, ča je čovik
susritne i najde, ča bi je otija zaustavit i
odmorit se kraj nje, projde za čas, ka
voda meju prstin.

U situ svaki dan ostane nikoliko
grumena. Ka da i' je nikor izvanka
ubacija u nj i pobiga, pa žujadu život.

Ne volin spominjat besidu đavla,
vruga, ni sotonu.

Ka dite strašila san se krampusa,
ako nisan bila dobra.

Ma, ono ča reste s nan i u nan,
ono ča nas rastače, ubija čovika, maše s
nan ka sa štracon, je zlo. Ono je sve višje
na prven mistu. Straj me to reć' al' je
tako, di se god ošervaš. Nije ono u
jednen društvu a u drugen ga nima. Ne,
ono je svugdi, ka zrak ča ga udišemo.
Koji put ga i mi dovedemo sa sebon u
vižite. Ništa se ne dogodi a da se ono ne
priženta.

Mislila san nike stvari zaklopit u
se, ma ne mogu nikako okrenit novu
stranicu i poč da'je.

Gren maknit barenko jedan
grumen iz sita.

Odan i jubin kornatsku zem'ju,
po kojon su odili naši nesritni gasite'ji.
Klanjan se njiovon dragovo'jnosti i
famejan koje su rodile tak'e junake. Nek'
in Bog bude milostiv!

Samo su oni znali ča se dogodilo.
Samo su se oni susrili s tornadon i s
njegovon forcon iz zaside, koja i' je
vatron zagrlila i zauvik pokorila.

Potla tega, omar stvarat frontove,
prozivjat, sudit, ko će višje i boje
napadat po fojin i drugin medijin, koliko
godin prežuna za to dilo... ?

Vele misli od muzuviri ča nas
vodidu, prid još većin izborin.

To je teški grumen da ne more bit
težji vengo je. Ondac to svit prati ka niku
utakmicu, ka ono ko će koga. Sramujmo
se!

Samo struka vatrogas'va, izračuni
i nalazi HDMZ i FESBa i drugi' struk'
mogu reć ča se dogodilo.

Drugo, ako se pogrišilo u ustroju,
o ten ne ćemo u Gage, ni Ispod ure, a ni
po Getu. Zna se di se ča radi ol' ne radi.

Ono ča je tribalo i ča triba je
pomoć famejan nastradali'.

Jav'jajmo se na telefon 060/9009!
Pomozimo ko more, darujuć koju kunu,
ondac in dignimo spomenik!

Molimo za dvojicu gasite'ja koji
su još u životnoj opasnosti!

Ne zaboravimo ča smo danas
proštili, da je ovega lita bilo dvi ijade
požari, koje su naši monci utrnili, ma
nisu se ubili o ten pisat u fojin ni govorit.
More bit da to ni zanimjivo, jerbo su svi
ostali živi. Bože oprosti! I mene je
bokun vatra zavatila, a ona je skoro uvijek
zločesta.

Ja bi našla mista i vrimena reć
rič-dvi o požarin, koji su omar dan iza
tega jopet bili u šibensken kraju. Te bi
slike ponavjala i pokazivala šporka,
pocrnila lica gasite'ja, sa šmrkovin
prema vatrenin stupoviman, koje su
polivali da ne priđedu cestu.

Ta su lica ovi put ka nikad dosad,
s forcon pokazivala čemer i žal za
prijatejiman koji su i' ostavili i smanjili
nji'ovu skupinu. Ma, oni su danas, ka za
dišpet, gasili i suzan, gasili jače i bol'je za

Tomislava, Marka, Dina, Ivicu, Ivana, Gabrijela, Hrvoju, Antu, Marinka, Karla... Nisu se ofendili ni sakrili. Nastavili su posal ka da se ništa ni dogodilo.

Samo su kacige na ormarin o' njihove opreme bile sinjal da se oni ne odaziv'jedu, da ne obadaju sirenu, da su zauvik pobigli vatri i tornadu, u Očev mir.

Upravo je prošlu nediju parilo ka da je Isus puno kruto reka nekoliko besid oniman koji su otili ić za njin, slidit ga. Ma, bilo je to vrime u kojien su se osićaji pokazivali samo jubavju oli mržnjon. Meju tin osićajin ni bilo mista za nikakve mišance.

Ni bilo ka sad, višje oli manje jubit, bit drag, višje oli manje, ne volit i sve dižgracije ča jedni drugin želimo: nevoju, nesriću, ne daj Bože, bolešćinu. Najskoli ta pošćapalica višje-manje je skoro u svakoj rečenici ča ćete je čut. To oće reć ka da more bit ovako i onako, kako te vo'ja, kako o's, kako ti triba. Komodaj se.

Bila je to lipa i poučna pripovid.
Ma, danas, ne da je teško ić za Isuson,
odreć se vele tega... Danas je teško odit
za materon i za čačon.

Zlo guca, uliza u kuće, fameje,
zamanta sve. Sidi u uredništvu, u vićin.
Skula je šala u kojon svi moraju ostat
'pačići mali', jer ondac s njiman mogu
radit ča in padne na pamet. Ko? Zlo.

Kako ću ga pripoznat? Ponovi
Deset zapividi i zamisli se! Izajdi vanka i
ne učini nikon ništa na žaj! Pogledaj se u
tujen obrazu i vidi' ćeš kakvi si. Sigurno
nisi onakvi kakvi misliš da jesi.

Odpratili smo i poznateg pivača
Pavarottija. Meni se parilo da je bilo
vridno vidit i pratit misu zadušnicu, čut
poznate pivače soliste, koji su ga došli
poslidnji ga put pozdravit, izvrsni zbor,
vidit i čut snimak, na kojien je Pavarotti
piva zajedno sa svojien ocen.

Izlazak iz crikve u Modeni,
nadtitanje reoplanâ, ča su pustili tragove
u kolurin talijanske bandire, koju je
pokojnik pronosija cilin sviton, ka da su
na njegov kapsil pustili pozdrave i suzu
cile Italije.

Lipo je bilo vidit da su kapsil s pokojnikon i pozan njin fameja, tonobilin išla na grobje. Za gledatejstvo i okup'jeni svit ispid crikve sve je završilo kad i misa zadušnica.

Ma, ono prez čega se ne more, pari mi se, je zlo i zloba po svaku cinu i na svaken mistu. To oće reć ka da nemamo višje ni svetog mista. To se ne more dogodit. Žaj mi je.

Bi li moga ol' ne reć misu zadušnicu za pok. Pavarottija da je na mistu modenskega biskupa (ne ću spominjat rečenicu kojon ni misto tot di je izrečena), nije bilo ničije pitanje ni dvojba, pa je priko svake mire tako mislit altroke govorit.

'Oš-ne 'š, zlo je opasno? Ono je u svaken od nas. Kad smo meškinjasti, ono je jače i guši nas. Kad smo jači, gušimo mi njega i ta borba vično traje.

Zlo nima ni livu ni desnu bandu, ono je na svin bandan. Svagdi.

Ono se dogodilo i u hramu, kad se Isus najidija i izbacija trgovce vanka, kad su tote činili ča nisu smili.

Molimo da se Isus jopet ne najidi.

Split, 14. rujna 2007. god.

UKRADENI MIR

Da otkjučan katanac, skalan
barenko pinku piza i sakrijen ga ovod di
ga nikor ne će nać i jopet ga zakjučan?
Ovod, unutra.

To je i naša Mater činila, a mi
dica nismo ništa kapili.

Koji put nisan mogla razumit
koliko more podnit. Kad je umrila, prid
joćin su mi se pokazale nike trpeće
stranice koje nikad i nikor ni uspija
proštit a kamoli razumit. Sve su one bile
štivane u starin molitvenicin Gospe
Žalosne i Vinčiću sv. Ante Padovanskeg,
u svetin sličican sa posvetan napisanin
lapišon, koje se jedvac moredu proštit,
joli sa starin crnilon, koje su jon darivale
nnezine tete švore-klarise.

Fala Ti Majko, ča si me naučila
spremat i tiščat jad i tiskobu, ča nikon ne
triba, nima cinu, ni u modi, ča si mi
pokazala pravo misto, na kojen ću i'
ćuvat šekreto i dolazit kad mi ne bude
lako. Sakrivena, unjulo.

Evo me ovod.

Kad se dogodila ona strašna
nesrića na Kornatu, ča je spržila toliku
mlajariju, ka da me je nikor žestoko
uščipnija za srce i ne moren jur ni danas
razumit nike stvari. I gotovo. Da bi
mogla odit da'je, moran i' reć.

Ne ću o duševnon boli, jerbo se
ona ričin ne more izreć.

U ovo nesriknje vrime, svaki se
čas dogodi da mladić pogine, ubije ga
nikor, obisi se, nastrada. O teškin
boleščinan, koje i' svaki dan vazimju, da
i ne govorin.

Toliko nevoje da je malo svita
koji ni okusija bol u svojon fameji i užga
lumin kraj litrata nikoga o' najbližji'.

Uime svega tega, najskoli radi
gluvega mira, kad cilo misto umukne,
kad samo crkveno zvono zabreca, a
škure su zaklojene, kad je svak zavijen
u svoju nevoju i bol, neka se nikor ne
najidi ča ću sad ponovit nika pitanja koja
svaki dan postavjan samon sebi i na koja
ne moren nač pravi odgovor, oli mogu,
ma on ni dobar ni kako triba.

Nima višje izventavanja, ni mi
lako, ma moran počet.

Dunkve, o pretrpjenon duševnon
boli, koja nikad ne će izlapit iz duš
nesriknji roditeja i svojte, ne ću reć ni
besidu.

Ma, oću reć i pitat sve vas koji se
najdete na ovoj stranici, kako se more
dogodit u taken očaju i boli, taki bîs da
iz čovika istira mir? Je li ti mir i prin
tega bija mršav joli ga ni bilo? Ti bîs ka
da se dâ uzjašit snagon koja je okrenila
pažnju od žrtav' i juriša, oteć bit sudac,
tražit pravicu, skidat glave.

Kako se more dogodit, koja je to
forca ča je mater nesriknjeg vatrogasca
dva-tri dana poslin nesriće donila i
prižentala prid televizijsku kameru da
govori, žali, tuži, ča je reka ovi joli oni,
ko je kriv... ?

Oklen ta forca, di gre, i, najskoli,
di će dospit? Ča će dobit?

Da priskočin sva novinska
na(d)metanja i TV emisiju di voditejica
cilo vrime vraća sudionike i podsića i' ko
je kriv, ko je falija... i samo ča in ne
šapje u uvo ime koje triba reć?

Priskočit ću i žalosno sićanje,
tužne ispraćaje, sve vlasti i njine
pristavnike 'ko će boje ko će prije, ko će

višje ...' Neka svak misli svoje kako najboje zna.

Ma, ja ću reć kako san se za'nji put privarila. Da za'nji? Privarit ću se ja još mijun puti, jer ne znan drugovačije mislit.

Štijen portal, pari mi se,
Večernjega i vidin jopet o vatrogascin i Kornatin. Jutros vidin i sliku užgane zemje, roditeje, fameje... Zapalili sviće i dok one goridu, oni vazimju kamen, zemju, niku rastopjenu mlaznicu, tako je pisalo u tin fojin...

A ja, ka bena, promislin, vidiš, da će ti bidni svit sad vazest pinku zemje i koji kamen, pa donit doma, u dvor joli vrtal, iskopat rupu i posadit niku mladicu koja će rest ka ča su resla njiova dica i bit vično sićanje na dan kad su i' izgubili.

Ma ne, svitu moj, bîs i' je doveja, svića je gorila za se, za one ča su i' gledali ozgar i čudili se, ča njiovi tražidu, ča činidu tote. Oni su skupjali kamen i zemju, more bit još koji dil zaosta iz vatre, jer će oni istražit, oni će napravit ča triba, oni znaju ko je kriv, znaju ča se dogodilo, oni znaju istinu.

Znan da su se kraj sviće i pomolili, ma bîs je pritega dobro. Miru

ni bilo mista i oni su jopet po fojin.
Zašto? Zarad koga? Ča to znači?

Ondac smo proštili da se ubija i
profešur koji je stradalon mlajariji bija
ka čača, koji je i osnova dobrovojno
vatrogasno društvo u Vodican. Njegovo
srce ni moglo izdurat toliku nesriću. Foji
pišedu 'od pritiska'. Ma koji pritisak?

Osta je još jedan vatrogasac.
Pišedu da je boje ali..., vidi' ćemo.

Projden kraj trafike, a ono na
naslovnici nika slika, muž i žena u crno,
piše prezime i dvi točke: oni znaju istinu.

Gospe moja! Ča je ovo? Nima
kraja.

Je li to sve? Bi li se ti nesritni svit
smirija i bija kuntenat, kad bi policija
prežune napunila judin koji su falili oli
propustili čagod napraviti, pa bili oni
mišćani oli županijski i državni judi-
krivci?

Ne znan. Znan samo da su dica
zauvik partila iz ovozemneg života i da i'
nikor višje ne će vratit.

Zašto smo taki, prazni u vrime
kad tribamo bit fudrani nadon i
prošnjjan? Zašto zazivjemo zlo i osvetu?
Zašto na rane stavjamo kvasinu?

Di je mir, u kojien ćemo se sabrat,
odbolit bol, molit kraj lumina i litrata

sinov koji su u jednen danu postali naši
braniteji? Ko će to učinit ako ćemo svi
jurišat, svi istraživat, svi ganjat svakeg?

Di ste, svitu? Di ste bližnji? Di je
du'ovna, duševna pomoć? Nalazite li se?
Molite li za njiov pokoj vičnji, ne samo
na misan?

Molite za mir, mir meju van,
ondac meju cilin sviton! Da se foji očistu
od škovac, od otrova. Nigdi ne vidin ni
riči o temu. To, ka ni za pisat. Nan
tribaju samo 'delicije'.

Pratin jutros prijateja na put u
Kanadu. Pričan mu o ovin težkin mislin i
pitan ga ča on misli, di je grij, ča je ove
tužne fameje štivalo i odvelo u potragu
za 'krivcin'. On mi reče da mu se pari da
je to ona velika misal izrečena od
glavnega čovika, po prilici, ka da je
mlajarija odvedena u pustolovinu gasit
niku travu. Lipo bome. Ne more boje!?

Oko takve vele misli triba podilit
svit, jer mi to najboje znamo. Ako i ne
znamo najboje, ima nas ko naučit.
Jemamo foje i televiziju, prid kojim je
oni tornado ča je napravija vatreno kolo
oko nastradali vatrogasac sitnica.

Ovi je tornado ča još dura i ne
pristaje mavat s tuđin nevojan i brisat in
tugu, naša sramota.

Zato teplo priporučan sve fameje
poginuli' vatrogasac i profešura DCD
Vodic u naše molitve, da in Bog
pomogne i da snagu, najskoli tako
potriban mir. Samo On more feramat
tornado, ča se razmava po oven kraju, ka
ča je ferma valove na moru i umirija
pristrašene učenike.

Ne zaudobimo! Puno je puti tepla
judska rič i ruka suosićaja dilotvornija
likarija o' svake politike i svi' pineza
oveg svita.

Ako smo dikod ukrali mir,
vratimo ga nazad i škužajmo se.

Split, 21. rujna 2007. god.

MIŽERJA

Najveću mižerju ne čini niki drugi svit, drugovačije rojen o' nas, odlipjen o' svijju, sinjan kaštigon. Ne, ni to kaštig ozgar. To su naši befeli. To je riceta, koju dobro umisimo, pa kad uskisnemo i narestemo, pravimo se višji, viđeniji, bo'ji.

Moremo zaklopit je'no joko, a more bit i oba, kad triba vidit da jema i oni drugi', koji bi znali isto ka i mi, stavjat u se i na se, kad bi jemali. Ma, mi smo ji' šuperali iz našega svita, joli ka dil fameje joli, lagnje rečeno, ka dil o' društva. Kad rečemo ovu za'nju, ondac mižerja postaje svačija, a to ti je ka ničija. To se vidi svaki dan.

Oni su, ka nan za dišpet, živi, grubo živi. Grubo i' je vidit, još grubje pasat kraj njizi. Vavik mislimo kako i' ni sram take, kosate, bradate, šporke, smrdjive, s otvorenin ranan na nogan, po škovacan..., i rečemo in da su sami krivi ča in je tako.

Jerbo, da oni nisu krivi, ne bi ni mi bili pravi.

Gren po oven zvizdanu i mislin di su se sakrili, u koju bužu...

Ni nje danas nima. Di je zapela?

Sveta je nedija mlogima još samo sinjal da ne triba radit, da je dovo'jno sist za stol, ako more, u lad, pojist i popit. Pribrojiti svoje u glavi i ako su svi na mistu, staviti prst u uvo i bit kuntenat sa sebon. Tako 'vridan', čekaš da ti Bog providi još bokun života. Kad svi naučimo tako lipo mislit i zatvoriti krug o' svoje fameje, pari ti se da je cili svit sritan, da nikon ništa ne fali.

Kad tamo, ka da je ko prosuja nevoju na sve strane.

Oni su ostali u gradu, u bužan o' kamare, u kojim su se pomišale štrace i faše, poti i teče, di je struja odavna iskjučena, a voda se vazimje izvanka. Stara kočeta udubjena do tleja, prez lancuna, kušin o' zamotani krpa... Po tleju boti'je.

Kako in pomoć?

Ante se jučer prida. Jedva mu je ošišala kosu i bradu. Vodu je donila izvanka, u maštilu. Robu ča je skinila tribalo je baciti u vriću. Otvorene rane na nogan rumenile su se ka žerava. Koliko bi puti dosad donila spizu i robu, uredila i pospremila, a kad bi izašla, poza njon bi izaša i Ante, s botijon po vino. Sutra bi bilo jopet po staron. Ma, ona ni

sustajala, najskoli radi ranâ, koje je tribalo ređit. Bog je tija da dura, da je Ante jošćec tu. Dolazili su i drugi. Tu bi po tleju, umorni, legli, zaspali, probudili se i išli da'je.

Ma, jubav se ni dala uvridit. Sve je trpila. Nikad se ni umorila. Sila bi s njiman na zidić, tila jin bit bližje, razumit ji'. Ma, oni nisu višje mogli bit bo'ji ni drugovačiji. Vrime i' je ruvinalo.

Ante jema rod koji živi vanka, niku rođicu. Ona doputuje vidit ča je i more li se Ante smistit u koji dom. Jedanput je tila da Ante gre u ošpidal, pa otle u niki dom, da ondac ona more zapasat tu bužu, očistit, zakrakunat i vratit se natrag.

Jedan dan, kad višje ne bude Ante, ta će nevoja ostat rođici.

Je li doša ti dan? Je li se Ante zapravo prida? Je li ga ubila žega joli mu je pala forca, pa ne more višje sa sebon? Ne, Ante je najposlin izgubija vid. Ne vidi višje. To nikon ni reka. To je Ona vidila. Vidila je niki dan njegov pogled, njegove joči, koje nidir nisu gledale. Kad se to dogodilo? Kako? Ante to ne zna reć. Oto je Božja pomoć, pomoć po kojon je Ante razumija da ne more višje sâm, da mora sve ostavit i poć u kuću di

će mu niki drugi judi pomoć živit ka
čoviku.

Ona će ga sutra odvest u likara i
napravit ča triba. Uredi' će ga ka i puno
puti dosad.

Njemu i drugin, s kojim je dilija
spizu iz iste tećice, triba puno jubavi, ka
u svakoj fameji.

Oni nisu gluvi ni bez osićaja.
Njiman se triba, ako očemo uspit, pridat
cili čovik i zaudobit na se, ka da te nima.
Ko će to dat?

Ona danas govori Domini: -
Domina moja! Znaš li ti da te ja mlogo
volin? - Dominine se joči zasvitle na
šporken licu, pa reče: - Joli su ti to samo
riči, jol' ti je tako i u srcu? Voliš li me
srcen? -

- Volin te cilin srcen! - reče jon
Ona.

Poslin tega je sve mogla. Domina
je pristala da ona donese vodu, da je
okupa, promini, da bacidu staru robu u
škovace.

Jopet je sa sebon izvanka donila
dvi pune vriće iz škovaca. Ona svaki dan
kupi i u velike vriće jopet baca vanka da
Domina ne vidi. Domina donosi druge.
Po tleju je plastika, pinjate, šporkiža,

botije o' vina. Pari se čoviku da je kod
sviju isti neprijatej, ista botija.

- Ne mogu ti ja pit vodu. Drčen
kad pijen vodu. Moran popit malo vina!
- , govori Domina. Svejedno, taki se svit
ne more ostavit. I nji svaki dan triba
vidit, donit in tećicu, udobrovo'jit i',
ražentat, priobuč i', odnit jin škovace, jer
će se svi infetat.

More bit da i' Bog drži na životu
samo da nan pokaže ča i kako jin
tribamo pomoć?

To je bliž'ji, ma ne oni ča ga mi
izaberemo. To je oni koji nan nikad ne
će uzvratit ni razumit ča je sve to tribalo
činit.

To je šporki posal, skula s
najmanje đaka. Oni ča je završidu,
nimaju višje sebe, a arju koju dišedu
daju drugin u starin bužan, prez cakla na
ponistri, prez vode i struje, meju
škovacan, tražeć' čovika koga smo
zaudobili i izgubili. Mižerjasti, ka fameja
i društvo.

Split, 22. srpnja 2007. god.

JOŠ JE'NA BESIDA O ANTI

Misec je kolovoz. Odmori su. Najgore je vrime za ulist u ošpidal. Antinin očin triba najbržja pomoć.

Ona je dogovorila vižitu u privatneg likara. Ma, na dan vižite, javjadu jon da se dotoreša razbolila i da dojde za dva dana.

Ni to bilo lako. Tribalo je s Ante skinit čistu robu i odnit je sa sebon, da je ne šporka. Ko će dat drugu? Nima se vrimenta ni pinez. Triba i druge pogledat, pomoć jin. Za Antu triba vrimenta, ka za dite.

Kad je doša dan o' vižite, primi i' dotoreša. Vižita Antu i reče da triba omar u ošpidal. Ka, odlipila se retina. Iza je niki mijur. To triba omar operirat, nima čekanja. Ako mogu ovod, ako ne, ondac va'ja partit u Zagreb.

Kad je Ona tila platit, dotoreša ni tila vazest ni cente. - A ko će van platit ča činite za ovu sirotinju? Avižajte me da znan ča su odlučili ovi u Splitu! -

U ošpidalu su čekali cilo popodne, da se najdu 'pravi' likari, da ga pogledaju i da odlučidu. Finalmente, odlučili su. Ante mora omar u Zagreb.

Ogladnili, ka dva pasa, kupili su na kiosku dva sendviča i bibitu.

Ona mu je kupila još nike robe, ma ne postole, jerbo su Antine noge to'ko betežne i natečene da ne more ništa stavit na njizi vengo samo nesriknje japanke.

Okupan je, čist, privijeni' nog. Sa svin kartan za bolnicu, ujutro je, u šes' uri, uša u tonobil Hitne pomoći i partija u Zagreb. U je'noj vrićici je jema zamotane gaze i sve ča triba za privijanje a u drugoj četri sendviča, litru i po soka i bočicu o' po litre donata, u koju mu je ulila crne kave. Ništa ni zaboravila.

Ko će Te sad gledat i ređit, moj Ante? Ko će pospremat za Tebon?

- Ne boj se! More bit da 'š moć vidit na jedno joko!? Kad se vratiš, bi' ćeš u domu, di će pazit na Te, di 'š jemat ča Ti triba. Ovi poslidnji dil o' vrimenta vele je piza i višje nisi moga durat ovaki. Bi' će Ti bo'je, ako 'š bit dobar! -

Oko jedanajs' uri, Ona je nazvala vozača i pitala ga kako je Ante, je li miran i dokle su arivali. Vozač je reka da je Ante miran, da su blizu Karlovca. Još ima malo. Pozdravila ga je.

E, moj Ante! Doživija si i to da nikor pita za Te, da misli na Te, da Te

pozdravi, da za Te moli... Vidiš li da nisi sam na svitu?

Kad je, prin niko vrime, uginija Antin pas, u staroj poltroni, doša je *Cijan* dezinfetat kamaru i odnija ga.

U kamari su ostali još dva lotalice, prez inidirica. Tu su s Anton ležali, pili, triznili se, u šporkiži i neredu.

Ma, ka da su i oni slutili zlo? U poslidnje su vrime bili šerjasti i trizni, nisu pili ni izlazili. Stali su kraj Ante, ka pravi prijate'ji.

Jutros, kad je Ante partija u zagrebaški ošpidal, pazikuća je javila policiji. Oni će arivat i zakrakunat Antinu kamaru. Ondac će i ove dvi dižgracije jopet ostat na ulicu.

Iako to nikor ne vidi, a ne će, jer nan ni drago gledat grube stvari, oni će se vratit u stari pakal. Kako se za to uvik najde škuža, ovi će put to bit zarad tuge, ča i' je Ante ostavija i ča su ostali na ulici, prez kamare.

Sad more arivat 'francuzica'? Ne triba ništa radit. Ne triba pomoć ni mučič' se.

Ante višje nima u kamari. Triba samo prominit bravu.

Ona more poč vazest bicikletu, koju je jutros zavezala za je'nu prizemnu ponistru.

Posal na Antinon indiricu je gotov. More vozit dalje.

Sto se puti pitan: - Zašto ovo pišen? Za koga? Ko će to proštit, čut? Jema li sirotinja koristi od tega? Nima? -

Ondac se jopet sitin *Bile kronike*, ča je napisa umirov'jeni karlovački župnik, o kojien san već pisala. Sitin se i dobreg p. Stjepana Kuzmića, koji je o njen lipo govoriija i koji nan je sviman priporučija da pišemo ako vidimo da nikor čini dobro, najskoli da je pomoga sirotinji koja ne more uzvratit. Jer će svit mislit da je oko nas sve samo crno, a nije!

Znan ja da ne će ovi naslovi u foje. Bože prosti! Tamo će pisat da je studentica glume pala na provi i dobila potres mozga. Ma, ne zato ča je pala, ča je boli, ča ne će nastupit u pri'stavi, vengo radi tega jer je ničija ćer, pa ondac triba napisat svaku ča se dogodi u fameji da pape bude kuntenat.

Eto na! Ma, ča je to? Di smo? Ča nas jošćec čeka? Doklen moremo ovako?

Mislin da triba napisat i spomenit se ovi' koje nikor ne će vidit, dat in, napravit in i pomoć in, čut da in je pinku bo'je, vengo je bilo, da je nikor pripozna nji'ovu nevo'ju.

Ako intran na nju i dan jon ruku, bit će čoviku lagnje a Bogu milo.

Naš je Ante ariva u Zagreb, sam, s
dviman vrićican i našon molitvon.

Drš se, Ante!

A ondac, večeras, ka grom iz vedra
neba. Ona jav'ja da je Ante jopet u tonobilu
Hitne pomoći, da ga vračadu nazad, da ga
tribaju najprin vižitat u splisken ošpidalu, a
potla s nalazin, triba doć u zagrebaški
ošpidal.

Srića i Bog pa policjoti nisu
zakrakunali kamaru. Unutra je našla stare
lotalice. Donila je tečicu juve i spizu za Antu
i rekla jin da ga čekaju i da mu pomognu.

Lipo je rekla privatna dotoreša da je
mislila da će Antu fermat u našen ošpidalu i
napraviti mu ča triba prin Zagreba. Ma, o'
tega ni ništa bilo.

Vidiš li, moj Ante, kako je grubo
kad nisu navikli na Te, kad Te ne poznajedu,
kad si ničiji?

Tako je hitni slučaj, za nekoliko sati,
posta vela poteškoća.

A, mi smo se veselili Antinon
ozdrav'jenju...

Samo Bog zna očemo li uspit spasiti
Antin vid i jema li još vrimena za to?

Sveta Luce! Moli za nj!

Split, 6. kolovoza 2007. god

ČASNA RIČ ČOVIK

Ne va'ja pisat kad je čovik jidan.
Ko bi reć da i staron čoviku more skočit
živac!? Altroke da 'š odit malešan pod
zvizdan?

Dojde mi da sve ispriporidin a
ondac pomislin ča će mi to, ko će maknit
nevo'ju kad smo taki, nesriknji rojeni.

Sramujen se ča san čovik. Otila
bi da se nikor tako ne more zvat dok ne
da, ka niki čertifikat, da je zavridija tako
se zvat oli da mu prominimo ime...

Bože! Oprosti mi ča ne mogu
prominit one, koji bi mogli, kad bi tili,
bit bo'ji, vridniji, zavridit pineze ča i'
dobiju na kraj o' miseca i one druge ča in
kap'ju sa strane.

Oni sve moredu i ne tribaju ništa.
Nima nikoga povrj nji', nikor ne će u nji'
taknit.

Bože! Ne bi bilo tako teško da i'
jema malo, ma jema i' svugdi, a nan je
najtežje kad intramo na nji', u kućan di
čovik uliza radi pomoći, jer je betežan i
nesritan.

Ča je najgore i oni se 'gori' žalidu
da in je teško. Uvik je nikor kriv, nije
napravija ča triba, kako triba. Uvik se
triba kontraštavat, a da bi to ispalo očito

ondac se dovede i novinara i eto ti panade. Uvik nikoga triba sminit, potirat, reć da ne vaja, da čini gluparije, da ne zna... Ondac se oni drugi najididu i pobignu na bolovanje, pa, bidni, tako 'bolesni' tućedu svin strilican po suradnicin, da se ne more tako radit, ča i kako triba... Svitu moj! Gremo jedan korak naprid a dva i višje nazad. Nima ko reć da ne vaja ča ne vaja, a ako ča vaja, to ćemo priskočit, jer ča će to svitu?

Znate li vi koliko pinez košta kad vas betežnega tonobil, od ošpidala vozi od Splita do Zagreba, u drugi ošpidal i jopet nazad? Ni ja nisan znala. Tri ijade kunic! Puno. Koliko košta kad čovik, ne ćemo reć 'čovik', jer nan je žaj te lippe beside, vengo 'odgovorni' pošalje tako betežnega čovika na put u Zagreb, a ovi ga ozgar vratidu nazad, jer nima karte, a karte nima, jer u Splitu nije nikor od oni 'pozvani' napravija svoj dil o' posla i čovik je ka paket partija, bez 'prethodne obrade', koja je tribala za operacijun? Čovik je tako u jednen danu putova od Splita do Zagreba i jopet natrag. Koliko košta ovi put za ništa, ne znan, samo se sramujem za onu besidu *čovik*, koja ne gre sa svakin imenon? Grubo je čut, ma tako je.

Ondac se jopet sve ponovilo. Jopet je čovik doveden do njizi. Ni to ni bilo lako. Triba ulist u ošpidal, doć do vrja da vididu siromaja, da nima nikoga za sebon. Ka na utrkan, prim'jen je i sve je bilo gotovo za dva dana.

Svi su 'odgovorni' notali da se čovik more operirat i jopet je tonobilon od ošpidala partija. Jopet ka paket.

Ondac, ka bomba, za'nja vist: ne more čovik s tak'in nogan ulist u sterilnu salu Očnega odila. I jopet isti dan nazad. E, moj čovik!

Sad smo arivali do zanata. Čovik jema rane na nogan. Svaki ga dan privijadu. Jema čertifikat od kožnega likara i od ostali' specijalisti da nima zaprike za operacjun. Ma ne, oni ne ćedu takega bolesnika. Tražidu da se 'saniraju otvorene rane na nogan' pa da potla tega dojde jopet, treći put u Zagreb. I ča ćemo mi koji se ne razumimo u ote stvari ni u MRSU mislit vengo da se oni koji se razumidu u to, meju sebon ne razumidu. Još je likar u Zagrebu reka čoviku da mu mrenu mogu operirat likari u Splitu, a za drugo joko neka dojde kad izliči noge. Ka, bilo mu žaj čovika!?

Aj' ča! S MRSON joli prez nje, čovik se vratija jopet nazad. I drugi put 'u ništa'! A kad se je tek uputija u likara

rekli su da je priša, da triba omar u ošpidal, spasit vid, ako se ikako more.

Žaj mi je. Puno mi je žaj, ne zarad tega ča je išlo u vitar još tri ijade kunic' o' zdras'va, vengo ča se pozvani nisu mogli dogovorit, ča su te naručili da dojdeš, ča si iz drugoga tira iša sa svin kartan, kako triba i jopet te nisu primili.

Ma, znaš, nemoj se najidit ča ću ti reć. Pari mi se boje da ji ne vidiš. Ča će ti taki svit koji ni kapac spasit čovika, a svi bi otili da i' nazivjemo judin. Ma, nemoj!

Čovik se prid njiman sakrija u bužu.

Prin puno vrimena, ni se svakon moglo reć da je gospodin, jerbo ni' svak ni bija.

Ma, pari mi se da se danas ne more svakon reć ni da je čovik.

Škušajte ča san se jopet najidila. Ma, kad van sve ispriповidin, pinku mi je lagnje.

Za čovika triba molit Boga, jerbo ćemo ostat prez 'judi.

Split, 20. kolovoza 2007. god.

KONAČIŠĆE JUSKOSTI

Bija je petak. Ujutro smo se rano uputili u istočni dil grada, di smo našli malu kuću, na kojom se proširiva krov, ča oće reć' da se kuća širi i reste i da će za malo vrimena jemat višje kamara i posteja.

Matuni na sivernon dilu o' kuće sinjal su da se još gradi.

Ma, mi smo arivali u vižite.

Na ulazu stoji kip Kra'jice mira, a bokun da'je reste cviće. Jema i suncokreti. Još da'je je ošišana zelena trava. Na njon je nekoliko ukrasi o' kamena. S jedne i druge bande o' šentade, stoji po jedan patu'jak.

Bogumila se nadvila priko ograde i reste da'je uzgor, u arju, ka veli lipi suncobran.

Na kraju je stol s katrigan', za kojim ćemo sist kad obajdemo ovu malešnu kuću.

Pari ka da će dica navalit iz kuće i počet se va'jat po travi, zaigrat na balun oli na vatalo.

Ma, tote nima dice. Ovo pari je'na malo veća fameja stareg i betežneg svita. Nikoliko i' leži i ne moredu odit, a

drugi se libidu, viridu ko je doša u vižite. Šetaju, od kamare do kamare, obilazidu suside.

Nasrid je ka mali tinel s lipon Poslidnjon večeron na zidu.

Tu je Jela već čapala misto i sa šugamanon, s češjon i nožican u rukan, čeka na red za šišanje.

Dvi-tri su staričice izašle i čakulaju na šentadi. Kameni patu'jci ka da i' pazidu.

Mala izglancana kužina je na kraju 'odnika, a u kapeli se stisnila sestrinska i kancelarijska potribica sa stolon, računalon i likarijan. Jedan će dan bit bo'je i drugovačije. Bit će više mista.

Lipo je vidit da je najprin napravjeno sve ča triba za stare stanare i da su oni na prvon mistu. Drugo će se pomalo dodat.

Lipu malu kuću vodi i održaje 'jubav brata s dviman rojenin sestrican, od koji' je jedna medicinska sestra.

Jedanput in je Bog mlogo pomoga i spasija i'. Sad mu oni uzvracadu, dajuć starin i betežnin svu svoju forcu, dare i 'jubav.

Tote nima beštīmja. Ne smi se beštīmat. To je jedina zapovist. Ma, kad

se to i dogodi, 'prikršitej' ostane sam, nikor ga ne obadaje i projde ka da ni sagrišija.

U kamaran su po dva čovika oli dvi ženskice.

Bože moj! Svin se bilo drago litratat. Nika se staričica došla žalit da san je 'priskočila'. Skinila je šudar, namistila se, ka na starin litratin i nasmijala se. Lipo je ispala. Propio za sićanje.

Obilazeć i', arivala san do kamare, u kojon je odnedavna i naš Ante, o kojon san napisala višje crtic'. Sidi poluležeć', gleda prid sebon, ma ne vidi.

Voditej mu je donija radio, pa sluša. Čist je i miran. Tila san čut ča misli, kako mu je tote...

Drago mi je bilo čut da je zadovo'jan, da čeka ličenje, ma i njemu je bilo drago čut da mislimo na nj', da je notan za ošpidal i da će to već bit za koji dan.

Bilo mu je pinku težje razumit da se ne more višje vratit u onu šporku i zapuščenu bužu, jer se za njegovo zdrav'je triba borit svaki dan.

Mora je doznat da višje ne će bit šesto kunic pomoći, koju je prima svaki

misec za život, ma da će zato socijala
plaćat mlogo više o' tega za njegov
boravak u ovon malešnoj kući, njegovo
ličenje i sve ča bude tribovalo.

U znak da smo se dobro razumili,
dali smo jedno drugon ruku, a ondac je u
kamaru ulizla i Ona koja ga je našla i sve
ga ovo vrime pripravjala i dogovarala
pomoć za nj'.

Ajme meni! Lipeg li susreta i
sriće kad je čuja i pripozna njezin glas.
Sve je postalo bo'je, lipše i toplije.

Asti sto! Ni da i' ja ne znan tako,
ma tribalo je prin svega dat bokunić
ozbi'jniji timbar našen razgovoru, da
Anti dojde do glave da više ništa ne će
bit ka ča je prin bilo.

U ošpidalu su i ovi put intrali na
jude kakve smo niki dan nazvali braćon i
sestran, jer su tak'i, jer in se još ni'
pokvarilo srce. Znan ja da i' još jema.
Bogu fala! Smili in se na sirotinju i 'jude
koji žividu sami i nimadu čovika uza se.
Inšoma i oni se susritnu s judin koji to
radidu sa srcen. Pa, kad i' Bog spoji,
nima ko će i' odbit, ko in ne će napravit,
najskoli ko će i' pokolebat u njijovin
trudin...

Ante je za'nji put falija. Kad je
triba uć u ošpidal, kad su 'brat' i 'sestra'

sve dogovorili da ga primidu, on se ukočenija i ni otija ić. Ona je znala da je sutradan pošćjer jema donit šesto kunic socijalne pomoći i da Ante ne će ostat prez nji', da i' oće sam vazest i pofrajat. Nima te sile koja bi Antu bila makla.

Večeras je drugovačije. Ante dolazi iz malešne kuće i jopet će ga niki 'brat' i nika 'sestra' primit u ošpidal. Sutra počinje lićenje nog', a kad to bude gotovo gre treći put u Zagreb. Ma, ovi će put bit sve kako triba i virujemo da će likari učinit sve da spasidu Antin vid.

Triba reć kad ne vaja, ma ne samo radi tega da se šporka čovika oli službu, vengo da kažemo da u posal koji radimo s judin triba dodat kućarin dobre voje i jubavi. Kad va'ja, kad čovik napravi čagod drugen čoviku, ju'ski i pošteno, po Božju, triba još višje reć. Neka svit čuje za dobro, neka zna da ga jema i da o sviman nan zavisi ol' će ga bit višje ol' manje oli ga ne će nikako bit.

Jesmo li mi na svon mistu?
Živimo li kako Bog zapovida? Ča
činimo kad vidimo siromaja? Navalimo
li na nj grubin besidan i uvridan?

Mislin da smo krivi i ondac kad
jin ne virujemo i ondac kad nas

'privaridu', kad izventaju da nimaju, da su gladni.

Zašto? Zato jer nismo na svon mistu, jer nan je svejedno ča je a ča nije. Da se drugovačije ponašamo, mogli bi in' pomoć.

Doša je niki novi 'siromaj', sija je na tle, dežvida protezu i stavija je isprid sebe. Prosi.

Ondac doznan da jema tonobil, ne niku kantu, i da ga je ostavija na parkirališću. Kad uprosi, stavit će nožnu protezu i odvest se da'je, ne znan di?

Jedan je drugi zavrniija nogavicu, pod kojon se crni podkojenica, zagrata je šporkon rukon i otvorija ranu. Ovo je već drugi koji na isti način otvara ranu na nogan. Prez riči ispružija je ruku i prosi. Mlad čovik. Triba poč u likara i ličit se. Ovako će brzo ostat prez noge. Zašto prosi? Triba mu za drogu. To ne more dobit prez pinez.

Jesmo li, zapravo, na svon mistu? Radimo li sva'ko svoj posal kako triba, oli ka makako po vitru, okrićemo glavu o' nevoje, vidimo je i ne vidimo, jer ni naša, jer nas se ne tiče?

Triba mlogo vrimenta za pomoć samo jednen o' nji'. Ma, isplati se. Jedan

prosjak manje, jedan bolesnik manje,
je'no malo dilo više.

Kad projden ulicon, vidin da
nima više Ante, ma znan da je u dobrin
rukan i da više nikad ne će bit gladan ni
gol, da će sličit na čovika i da će nikor
mislit na nj.

Pa, ča ja oću? Otila bi da se to
dogodi i drugin, da ispraznimo i očistimo
ulice o' siromaja da i nji' sklonimo i
pružimo in ono najmanje ča čovik more.

Da je barenko u nan mrvu jubavi
više za oneg drugeg.

Je'na zraka svitlosti i nade
dotakla nas je u onoj malešnoj kući kad
je voditej reka da bi otija, na niki način,
spasit ove siromaje i prosjake, očistit
ulice o' te nevo'je i žalosti. Pomoć in.
Reka je da ga ta misal nepristano prati.

Lipo je to čut, o' ten znat, lipo je
o ten govorit. More bit da nas, jednega
dana, bude više istomisleći', koji će i
nad ovakin sviton moć prostrit krov i
konačišće juskosti.

More bit?!

Split, 6. rujna 2007. god.

ULIZLA DOBROTA

- Sutra idemo u napad na Perinu kamaru! - rekli su mladići iz *Reto centra* iz Solina. To oće reć da idu pituravat zapušćenu Perinu sobu.

Tribalo i' je čekat. Kod njizi ni lako doć na red. Jemadu vele posla. Triba li iz kuće izbacit starudiju joli stare aparate, oni to učinidu. Zoveš i' na telefon, a oni ti omar kažu dan i vrime kad će arivat. Ako jemate stari aparat, koji se još more popraviti, a oćete ga itnit, a ne morete to sami, jer puno piza, jopet nazovete Reto. Oni će doć, vazest ga i odnit, popraviti ga i, po nevelikoj cini, prodat u Sućurcu.

Svit govori da jemadu o' katrigr i koćete do svakojaki makinjic. Ni novo, ma je popravjeno i more se duperat.

Čisti su i uredni. Znadu se ponašat. Čoviku i' je drago vidit tak'e. Dođedu u kompaniji trojica-četvorica. Nije to nika meškinjasta mlajarija.

Umrla san o' straja kad je jedan o' njizi sam vazeja u ruke veliki ladjak i počēja ga nosit niz skale, u rukan, ka dite. Prijateji su dobacili: - Ne bojte se! On je ka Mosor. -

Gleda i' čovik i ne more virovat da tin moncin ni jema ko pomoć i svitovat i' kad su još ka dica upali u drogu.

Danas ulazidu u grad ka pravi judi. Ne sramidu se nosit starudiju, ukrcavat je, popravjat, vozit veli otpad, lipo se ponašat ka judi. Milina i' je pogledat.

Naša dica to ne mogu, najskoli ne po danu, da i' ko ne vidi, da in se naruga i ne vazme i' u đir, a navečer moraju ić' vanka.

E, sad je i naš Pero doša na red. Reto mlajarija ujutro će ulist u njegovu kamaru, na kraju grada, koju nazivjemo Ajme!

I njijov je meštar proša pakal o' droge.

Da bi mogli doć do zidova, triba najprin iznit i bacit u škovace sve ča je u sobi. Sve.

Kako ne'š? Sve ča jema je po tleju, izvrunuto, šporoko, izgnijalo, blato. Zidovi su uništeni. Sve je staro i ne more se višje duperat. Pere i ne zna ča je ča i zašto ča triba. Jedva da čovik more ulist i donit mu obid.

Danas su počeli veli diškorši. Dogovara se ča, kad i kako va'ja počet

radit. Najprin, Peru va'ja cileg uredit, robu i krpe bacit u škovace, donit vodu u maštilu, jerbo nima vode u kamari, svuč ga i stavit točat, ošišat i obrit, odrizat mu nokte na rukan i nogan i obuć ga u čistu robu.

Ona je dogovorila da će uređenog i čisteg Peru ujutro odvest tonobilon njegovon prijateju, na drugi kraj o' grada, s kojim se ni vidija pusto vrimenta i da će tamo ostat nikoliko dan, dok kamara ne bude gotova.

Dok je redila Peru, zazvoni mobitel. Muški glas moli da omar dojde u niku kuću, di stari čovik samo ča ni izdanija. - Brzo! Priša je! - reka je.

Za kratko vrime bicikleton prileti s jedneg kraja grada na drugi i prispije u je'nu velu kuću, parilo je, dobreg svita. Dojde do bolesnika, stareg, izvanpivenog. Ma ne zna ništa reć. Oni okolo ne razumidu ništa, a otili bi mu pomoć. Ona reče do jon donesu vrč vode. Napuni čašu i napoji stareg. Je'nu, pa drugu čašu, pa malo poslin još je'nu. Starac se pomalo smirija i zakunja.

- Jeste li vi žedni po ovoj vrućini? - pita Ona njizi. - Kako van ne padne napamet da bi se i on napija, da je i on žedan!? Dajite mu čaja, vode! Bi će

bo'je! - Kad je vidila da i' jema mlogo, sve jedan do drugog, muškići, pita i' jemadu li kakve gaće i papuče za sirotinju koja nima ča obuć.

Glavni o' njizi reče da nimadu i da jon tristo kunic da mu kupi gaće i papuče.

Kad je naslonila bicikletu na cablo kraj pazara, dan je već iša kraju. U za'nji je čas prigledavala robu i papuče, koje su prodavači već spremali u škatule. Bilo je gotovo za ti dan. Ma, ona je našla gaće i papuče. Sve za 280 kunic. Sritna li je, Gospe moja!?

Ča će Pere figurat ujutro, kad ga ušesni i odvede tonobilon u prijateja.

Da mi je vidit kamaru kad bude pospremjena, kad u nju ulize nova posteja, stol, katrige, novi sudoper, voda, tle! Kad bude čisto, kad roba bude oprana, obid donesen, kad svaki dan čuje prijatejski glas: - Di si Pero? Kako si? Bog, Pero! -

Fala Ti Isuse, ča nan svaki dan pokaziješ ča di tribamo radit, ča je vridnije, da riči more bit i ne triba trošit prez potrebe.

Oće nan reć da višje o' riči triba činit dila. Dila su mu dražja.

To ča ćemo svi mi sritniji radi
Pere, on to ne će razumit, ali će ositit
teplinu pospremljene kamare, u koju je
ulizla dobrota.

Kad je kamara bila opiturana,
stav'jene nove utičnice na zidove,
stav'jen novi sudoper, ulizla nova kočeta,
armerunić, stol i dvi katrige, stav'jena
nova ponistrica, arivali su i prvi susidi.

Je'ni su donili dva lancuna, drugi
televizor, jedni tapetić, drugi tavaju za
stol.

Prva je susida ponudila da Peru
mogu kod njizi tuširat svaki dan, jerbo
jemaju tuš-kadu. Falidu ga: - Ča on
jadan more? Ni on kriv? To je teška
boleščina. Ma, on je uvik bija miran i u
nikoga se ni intrigava. -

Svin je drago da više nima
škovaca ni grubega vonja. Znadu da će
svaki dan dolazit sestrice, nosit robu na
pranje, redit i pospremat kamaru, donit
obid, pa su svi kuntenti.

Triba pofalit susis'vo, njihovu
dobrotu i velo srce, ča ga jemadu za tak'e
nevojnike.

Svit govori da svaki čovik jema
svog anđela čuvara. Ma, koliko i' Ti
jemaš, moj Pere? Još malo i ne'š i' moć
izbrojit.

Prvi dan kad su ulizli u Tvoju
kamaru, znala san da je ti dan ulizla
dobrota, koja je privukla sve koji su
dotad čirili iza svoji' zatvoreni' vrat', u
straju.

I Ti si posta dil o' te kuće i više
Te nikor ne će zaudobit.

Najveća je srića kad se siromaj
nasmije i dâ ti da mu dojdeš blizu, kad to
ne zna reć, pa kad se to još zbude u
vrime kad rič ni na cini i kad je
razoružana.

Pitali smo se kako će Pero, kad
se vrati, doživit pospremjenju i opituranu
kamaru, očemo li vidit barenko pinku
sriće na njegovon licu? On se inkanta,
pogleda po kamari i kratko reka: - Dobro
je. - Ma, bilo mu je drago. Arivala je i
prva susida: - Vidiš li, Pero!? I moj pas,
koji nikad ni tija ulist u Tvoju kamaru,
sad je uša i vere Ti se oko nog' ka pravi
prijatej? I on te zavolija. Kad budeš o'
vo'je, mo'š s njin prošetat.

Ona ga pojubi i pita 'oće li ga
okupat kod suside oli ovod, malo-
pomalo. Pero je izabra svoju kamaru.

Dok ga je kupala, reka je: - Ka da san dite? -

Kad ga je Ona svitovala da malo izajde i prošeta, reka je: - Ne triba. Dosta je bilo po parkovin i šentadan, po tleju. Ne triba mi višje. Meni je dobro ovod. -

Pero je domsko dite. Kad je izaša, ni se snaša. Bija je svugdi, dok Grad za nj ni naša ovu kamaru. Sad je dobija i prijatejsku pomoć.

Priča o Peri nima kraja. Nastavja se u drugin neže'jenin životin.

Molin Boga da nan otvori oči i uši za sve Petre. Povrj svega da nas nauči davat i dilit prez balance i straja da ćemo i mi postat mižerja.

Perina je priča sritno završila samo zato jerbo je, iako betežan, doživija jubav i davanje koje ga ni napustilo, vengo je ostalo s njin. Jubav koja je i pasa naučila da ga zavoli.

Split, 9. kolovoza 2007. god.

RIČI KA ZAGR'JAJ

Bartul i Domina vazeli su se jur stariji i nisu jemali dicu. Ma, Bartul je u prven braku jema ćer. Ona živi daleko.

Domina jema nećake.

Kad i' je boleščina okovala, oboje je tribalo svakojaku pomoć. Redit i' 'ranit i', prat in robu. Sve ča triba starin judiman.

Lipi stan, u kojen su živili, bija je Bartulov.

Ne znajuć ko će prin partit, nećaci išempjaju Dominu i nagovoridu je da traži od Bartula da pripiše stan na njezino ime. Bilo je to prin višje od deset godin'. Domina i' posluša, a Bartul in udovo'ji i stan pripiše Domini.

Prošlo je puno vrimenta a i oni su postali betežniji. Kad je Bartul pa i kad je tribalo rumbat vrata, jer nikor ni dolazija osin susida, zvali su vatrogasce.

Od tega se dana nisu višje zatvarala vrata o' stana. Doptovala je ćer i dogovorila sve ča triba, pomoć i službu.

Dominini se nećaci nisu odazivjali na pozive da su Bartul i Domina slabo,

vengo su rekli da su na odmoru i da ćedu doć poslin.

Ćer je po'ranila Bartulovu ušteđevinu. Bila je i u Pogrebnon dogovorit sve ča triba ako umru, tako da ne bi bilo nikakvih teškoća kad čača oli teta umru.

Ma, ondac je meju kartan našla dokument, kojim njezin otac stan pribacije na Dominu. Razgovarala je s njiman i rekla da to ni pošteno naprav'jeno. Domina je priznala da su je na to nagovorili nećaci. Pristala je prinapravit kartu da jopet bude kako va'ja i kako je bilo. Tako se stan jopet vratija polovinu u Bartulovo vlasniš'vo a polovinu u Dominino. Bartulova je ćer otila da bude polovina na Dominino ime, iako je stan bija čačin, jer je to 'juski. Ne zna se ko će prvi partit, pa neka su oboje osigurani.

Ma, triba reć da nećaci ne znadu da je Domina prinapravila teštament i da se pridomislila, da će in pozan nje ostat samo po stana.

Bartulovo se zdrav'je pogoršalo. Mora je u ošpidal. Umra je poslin petna'jst dan. Sve ča je tribalo, bilo je napravjeno. Doptovala je Bartulova ćer. Dogovorila je nastavak pomoći Domini i

išla natrag. Pinezi su ostali po'ranjeni i u
nji' nikor ni dira.

Domina je ostala sama sa svom
mogućon pomoći.

Ma, sad su prispili i nećaci.
Najprin su tražili o' tete da reče di su
Bartulovi pinezi i omar su počeli
razgovor o odlasku u dom. Domina je
jedan put rekla da oće u dom pa da ne će.
Sad se zna da čeka misto u jednen domu,
a do tada će je nećak vazest kući.

Prin tega dozna je di je Bartulova
čer po'ranila čaćine pineze. Iša je
odvitniku i izjavija je da vazim'je svu
moguću brigu za tetu Dominu. Sve, svitu
moj. Sve je nabrojija ča će činit, ovirija
je to pečatin i otiša tražit po'ranjene
pineze. Ma tu je pinku zapelo. Pinezi se
moredu izbrojit samo onen ko i' je
položija, a to je čer. Nastala je strka,
konfužjun. Zvali su se meju sebon
odvitnici. Govorili, slušali, dogovarali
se, svitovali svoje klijenje i ondac je
zakjučeno da će jopet doputovat čer,
priuzest po'ranjene pineze i nač se s
nećacin kod odvitnika i podilit se.

Nećakova je žena rekla: - Ajme
meni! U ča si se uvalija? Čega si se
privatija? Nima ništa o' tega. Zapanti! Ja

ne ću njanci povirit kod nje. Tako, da znaš! -

O' cilega stana, ostat će samo po, jerbo je Bartulova ćer zakonita naslidnica svoga čače, vlasnika stana, u kojem je prin Domine živija s prvon ženon.

Ča se pineza tiče, Domina jema svoju ušteđevinu, a pok. je Bartul jema svoju ušteđevinu. Ćer će je isto podilit s nećacin, ako se dogovoridu.

U brigu kojon se obaveza, napisa i ovirija kod odvitnika, stavija je da će vazest Dominu kod sebe kući, dok ne dobije misto u domu. Sve to sad ispada za ništa. Samo za po' stana!

Svitu moj! Da ste vidili bisa, riči, trke, uviravanja, pritnje policjotin, novinarin! Nećaci su sve upregli za čapat pineze.

A ča će bit kad vididu da stara karta koju jema u žepu ne vridi ni po boba, da je Domina u za'nju napravila dobro, kako i va'ja, za se i za Bartula. Pošteno.

Bilo me straj pratit ovi, kako kažedu mladi, horror.

Straj me i pomislit ča će sve Domina čut od nećaka, u ča će se pritvorit ta 'jubav', kad Domina ostane sa

skromnin penšjunon i malon uštedevinon,
od koje ne će ostat ništa za luše.

Grubo, svitu moj! Ča će nan svi
pinezi ovega svita, ako nima juskosti,
lipe riči, pinku smija, ako van nikor ne
zaželi dobar dan, ako je sve u ten koliko
i ča jemaš, kome 'š ostavit? Ajme!

Znan ja da jema puno lipi'
pripovisti, di judi 'partencu' pripremadu
pomno i pazidu nikoga ne zaudobit.

Ni uvik sve u pinezin i kućan.
Jema lipi' za'njih že'ja i molitvic', poruk',
koje nijedno vrime ne more izbrisať ni
potrošit, na koje se znamo vratit i proštit
i' sa suzan u očin.

Riči koje su ka za'nji zagr'jaj.
Vične. Ka čaćin blagos'ov.

Split, 26. kolovoza 2007. god.

Uzor dobrote

JOPET DOBRO

Svit misli da o dobren ne triba razbijat glavu. Ka da se s dobrin mo's obogatit, okoristit... ?

Niki govoridu: - Dobar i lud to ti je isto. - Dobro se ne isplati.

Niki jopet mislidu da je ta rič prez veze.

O ten se mlogo pripovida, ma nikor se ni ubija čineć dobro ako ni jema barenko pinku koristi. Malo je oni' drugovačiji, kojim ništa ne tribuje.

Oni prvi se koji put litrataju uz nike koji bi tribali bit dobri judi. More bit da ti nikad i nisu učinili vele dobra, ma neka se barenko vididu. Ča mo's, kad nimadu srama.

Žaj mi je kad se bidni svit išempja i zagleda, koji put i u krivu osobu.

- Joj, ča je dobar! Riči mu ka med tečedu iz just! - užaju reć.

Da me ko ne bi krivo razumija i ja živin za dobro, tražin ga, znan da ga jema. Otila bi da san i ja dil tega.

Ma, ne mogu se pofalit, jerbo mlogo tega ostane samo že'ja a drugi o' tega ne ositi i nima ništa. Tak'o dobro

nikor ne more pomoć. Svit bi reka:
jalovo ti dobro.

Ma, kad se susritneš s dobrin, ne
moreš ga zaobić, ne mo'š činit fintu da
ga nisi vidija. Ono se šu'ja. Svudi je.
Brzo je, vavik u priši. O tak'ega dobra
moreš vidit i zapametit ča i kako va'ja
radit. Tu ne 'š nać gušte, ma 'š ositit sriću
na čoviku kon je dobro zaklapalo na
vrata o' kamare i pomoglo mu.

Dobro najboje pripozna i osića
betežni čovik kon je sve teško, oću reć,
koji ništa ne more prez drugega. Tak'i su
najskoli vavik sami. Strpjivi čekadu da i'
nikor dobar o'kjuča i pozdravi, reče
besidu, raženta i', napravi posteju,
izdrica lancune i kuvertu, namisti kušin,
da in se do sutra ne nagrišpa koža, da ne
pocrveni, da se ne napravi rana... Dobro
ne će pobić, zvirilat će jočin po kamari i
tražit ča jošćec more učinit, oprat, očistit.
Odnit će bacit škovace. Ne će se
sramovat i reć da to ni njegov posal.
Dobro sve čini da čoviku bude dobro i
bo'je.

Dobro zaudobi na se, priskoči
zalogaj, nikad sito, sve podili. Gre leć ka
tič, kad višje ne more izdurat.

Svaki čovik nosi dobro u sebi. Ne
triba ga nidir išćat. Nikor ga je zakopa i

ne obadaje. Nikor ga pusti samo da se priženta i pokaže, ma, prez žeje da učini višje o' tega. Jopet se povučē i zaklopi prid tujin potriban, sakrije se.

Meni se pari da svaki o' nas more napravit dil dobrega, bit dobar, barenko prinit potribu betežneg i nevojneg čovika, reć je na pravo misto, bit trumbeta, telefon, glas, rič, indiric da dobro najde svakeg komu triba.

Dobro more bit i stari čovik koji misli da višje ništa ne more činit, da je prez koristi i da je najboje kad sidi oli leži u svojon kočeti. Tak'i moredu molit, molit za dobro, za nevojne, sirotinju, za betežne.

Dobro tribuje radnike, savist čut i o'zvat se, produ'jene Božje ruke ča smiridu svaki vapaj bolesneg tila i duše.

Dobro je Božji polog u svaken o' nas, nareslo onoliko, koliko smo mu dali mista i vrimena, ne zagledajuć se u se, ne jubeć se.

Split, 3. listopada 2007. god.

ČOVIKU BRAT I SESTRA

Zazvonija je telefon. - Fala dragon Bogu da san te naša! Di si nestala? Nidir te nima.

Zoven te treći put. Slušaj, sestro! O'kad si me zvala radi onega nesriknjega čovika, cilo mi se vrime vrti po glavi. Bo'je bi bilo da ga nima. Ma, kad je tu, ajmo čakod učinit za nj...! -

- Slušaj, brate! - nastavlja ona, pridlaže, govori ča će napraviti, di ić', potla svega reć čoviku, uredit ga i pripraviti za dom. On zna da tražidu misto za nj.

Roba koju je skupjala oprana je i šumprešana. Eno je u dvi kartonske škatule na tleju. Triba još poč u ambulantu vazest karton...

Ne bi otila prinositi sve ča su razgovarali. Inšoma, dogovorili su se da nesriknjega čovika triba omar sutra dovest.

Da bi sve ispalo kako triba, tu je bila i ženskica iz socijale, prez koje nima gotoveg posla. Njezina je za'nja. Socijala će plaćati dom i ličenje za oveg sirotana.

Judi moji! Otila san reć da u cilen radnon viku nisan čula da judi ovako lipo razgovaradu i dogovaradu se, da jedno drugo nazivjedu: - Brate! sestro! -

Ne 'š višje čut da je brat sestri reka - Sestro! -, ni ona njemu - Brate! -, a kamoli ovako u poslu...

Još razgovaradu. Sidin inkantana. Slušan i' i ne virujen da i tega jema. Pričadu o juskoj nevoji, ka da je njijova, začinjeno i prikidano s lipon besidon: - Brate! sestro! -

Ma, ja mislin, da bi se izreklo tu besidu moraš bit dobar s čovikon, moraš mu virovat, ne smiš ga iznevirit. Ni on tebe. Moraš s njin dilit piz o' posla i odgovarat s njin za naprav'jeno, kad je dobro i kad nije. Mora bit sigur u te i ti u nj. Moraš bit čovik. Ondac je posal gušt i kad je teško.

Ovi tote na telefonu, brat i sestra, nisu u rodu. Oni se po potribi, s vrimenta na vrime, dogovaradu ča i kako pomoć onin najmanjin o' malešni'.

Reka bi naš svit: - Ma, vidi i', kako su se lipo našli! Mirita i' slušat! -

Ove dvi lipе beside ne more nikor izbacit iz ričnika. One se mogu duperat višje oli manje. More i' izmamit samo čisto srce i jubav za čovika, brata i

sestre, koje nan je Bog stavija na put ka odmorišće, ajmo reć, ka ruku pomoćnicu.

Niki dan su jedan likar i jedna medicinska sestrica bili brat i sestra, kad su, u svojon službi, otili pomoć jednen siromaju, koji nikako ni moga razumit zašto bi njemu nikor tija pomoć?

Siguro na svitu jema još mlogo tak'e braće i sestric... Triba samo pinku usporit, ulist u mir, deliberat se o' navale medijski' osvajač' i silovate'ja.

'Ajmo i' tražit! 'Ajmo bit pomoć! 'Ajmo radit ono ča znamo...! Ako moremo samo slušat i to je mlogo, i to triba znat. To mlogima triba.

Izajdimo! More bit da vanka intramo na jedneg o nji': na brata ol na sestru?

Split, 29. kolovoza 2007. god.

UZOR DOBROTE I JUSKOSTI

Vidili smo mi kako je to kad svit daje o' viška. Ma, teško 'š intrat na onu udovicu koja je dala za'nja dva novčića, oliti sve ča je jemala o' svoje sirotinje.

Ritko se to vidi u našen gradu, a ne znan jema li tega i u Lipoj našoj. Zato ne va'ja kratit besidu za reć dobro i pokazat ga svitu.

Ova stara spli'ska fameja živila je skromno i šparenjožasto. Nisu davali na luše. Nisu lako itali robu. Duperali su jaglicu, krpali, ka i život. Ostali su isti i ka penšjunati. Nisu se prominili. Ma, kako su svi dočekali visoke godine, počeli su se pomalo tribit. Na kraju su ostale još dvi sestrice, s višje od devedes't godišć. Nikor ni jema svoju fameju, to oće reć da su cili život bili skupa za istin stolon i vazimale iston kacjolon, kako je ostalo pozan matere i čače.

S njiman je ostala i zem'ja na Kili, a skupjali su se i pinezi ča bi ostali o' miseca, na rpi.

O' že'je osigurat starost, godinan su inženjavali kako i komu dat zemju i pineze, darovat i' da se napravi kuća za stare i nemoćne, ma naročito za *ne-*

imućne, kako su rekle dvi priostale
sestrice.

Ma, danas je gotovo. Prispili smo
do punte kad više ne moremo naprid.
Gremo s ovin ča jemamo. Večeras će na
zemji ove šparenjožaste fameje bit
položen i blagoslov'jen kamen teme'jac.
Jema pinez za prizemje, di će bit kužina
za 500 obroka i praonica. Sve je
plaćeno, a Matošića će dom rest i penjat
će se u arju koliko bude resla i naša
savist i savist svi' u oven gradu, barenko
oni' ča se ufaju da i' starost ne će
priskočit, ako Bog da.

Malo smo zaprišili u že'ji da
Matošićke vididu barenko kamen
temejac i prvu lopatu na zem'ji koju su
one darovale. Nji'ova je že'ja bila i ostala
da ovi dar primi naša Crikva. Daj Bože
da se to zbude!

Fala fameji Matošić, fala i
Katoliškoj udruzi Lovret, ča je privatila
že'ju ove fameje da jin' pomogne tražit
onega ko će primit ovi dar i nastavit
gradnju Matošića doma do kraja.

Fala sviman koji će u šparenjožastoj
fameji Matošić nać lipi uzor dobrote i
juskosti i slidit ga.

Split, 1. kolovoza 2007. god.

POTROŠENI LAPIŠ

Judi mislidu da ča jema više svita u sprovodu da je čovik bija bo'ji i da je to zaslužija. Ma, mislin da na ten mistu ne vaja tako govorit. Najprin, sigurno će za mlajin čovikon ić mlogo svita, jer je on bija mlad i zato ča je pozan njin ostala mlada fameja i prijate'ji.

Kako more bit svita na sprovodu judi ča umru u devespetoj godini života, kad su in i dica, koji put, partila prin nji a prijateji i oni koji su još živi ne mogu više izlazit iz kuće?

Druga je stvar kad umre Tadija, u stodrugoj godini, pisnik koji je meju nan živija, prez kojeg nisi moga završit skulu, čovik koji je uliza u literaturu i kojeg san nikidan čula, na radiju, kad je reka da mora pripazit ča jide, jer vaja mislit na budućnost. To nas je on tija malo razveselit. Tak'in ova za'nja paseđata u povorki more bit još uvijek traje joli nikad ne pristaje.

U one manje sprovode gre i naša malešna, stara i betežna Zdenka. Godinan, od boleščine, ni mogla izać iz kuće. Sin, koji je s njon živija, učinija

jon je o' života velu muku. Srića i Bog da je jemala pomoć izvanka. Višje put su na dan dolazile sestrice, stanari o' kuće, švorice iz susistva. U ton nevoji, ne more se reć, da je bila sama.

Boleščina jon je tilu krela snagu. Zdenka je do za'njeg, drćuć, pisala i slala letere svojih prijatejican koje su mislile na nju i pomagale jon. Jemala je lipi rukopis. Vidilo se da jon ruka drće, ma je rukopis bija proprio lip.

Ča je Zdenka pisala? Svaka je letera jemala za'valu Bogu i judiman' oko nje. Sa sviman je bila u dobre. Sviman je pisala, a sestrice ča su je ašištile, redile i ranile, raznosile bi svaki dan njezine šakuperte, jer je Zdenka svaki dan jemala koju reć. Pa, va'jalo je, s jogurtin i konpotin, uvik donit i karte sa šakupertan. Pineze ča bi jon ostali od penšjuna dala bi prijatejican, da jon sin to ne potroši. To čovikojubno susistvo, su dvi riči, notala san u svon libru *Dodir vremena* i rekla da kuću tega dobreg svita nazivjedu *Teplon kućon*.

Zdenka je jemala još je'nu veliku bo'jeticu. Jemala je sina koji jon se ni smilova ni do za'njega časa. Ništa jon ni da. Ništa ni smila. Ča ćemo višje o ten

pripovidat? Bija je vele grub svojon materi.

U malen stanu ni smila ni radio slušat, najskoli Radio Mariju, ni upalit svitlo, kad bi se smrklo. Ni smila ulist u kužinu dok je još mogla odat. Zdenka je bila njegova zarobjenica. Kad bi partija u Zagreb, zapovidija bi jon da ne smi zatvorit fineštrin, jer će ostat prez arje, doć će i vlaga. Ona ga je sve slušala.

Došla bi zima. Tukla bi bura. Zdenka bi se smrzavala. Ma, nikor je o' susidi ne bi uspija nagovorit da zatvori finestrin. Drčala je i poslušno čekala da se sin vrati iz Zagreba, a on bi gori osta po nekoliko misec.

Puno puti ne bi jemala ča pojist. Kad bi došla susida, našla bi je di sidi na kantun o' stola, s tećicon pulente. Drugi dil o' stola bija je pokriven s čiston bilon tavajon. Na nj bi stavila plitki i duboki pjat, sa strane pošade, sprida čašu i brokvu s vodon. To bi tako stalo misecin, dok se sin ne bi vratija. Ma, on ni pripoznava tu materinu jubav. Okolo bi užali reć da i on jema niku boleščinu.

Prin nekoliko dan, Zdenku su odveli u ošpidal i tamo je umrila. Sin je tu vist primija ka i svaku drugu. Tražija je da sprovod bude ujutro u šes' uri, a

kad je vidija da to ne more bit tako i kad je čuja da će je pratit i susistvo, reka je da ne će doć.

Njizi dvanajs, po velen zvizdanu, stalo je do Zdenkina kapsila i s popon molilo da je dobri Bog primi u svoje dvore. S desne bande o' kapsila, deset katrigi, di se uvik tiska tugujuća obitej i prima sućut, danas, u šes' uri popodne, stale su prazne. Nima obiteji, nima sina.

Tepla kuća, tepla o' ljubavi i susi'ske dobrote, s tri buketa cviča stala je na misto, oklen će poslin puno vrimenta Zdenka otić na za'nji đir i 'zaveslat' put druge obale.

Momak, u biloj košuji i crnin gaćan, zatrumbeta je pismu 'Fala', a ondac je najkraća povorka krenila na Zdenkino za'nje počivališće. Za njon su, meju borin i čempresin, odile dobre suside, švorice i sestrice, ča su je ašištile i ranile. Ka dvanajs' apoštola.

Zvizdan, prašina se vata za šandale, zemja peče. Grlica guguče u ladu o' čempresa. Kola o' karocete klapaju i okriču prašinu.

Zdenka kuntenta, za'nji put, gušta meju svojin i za'valjuje Ocu ča jon je usliša molitvice. Briga nju za prazne katrige. Ona je sve zaudobila. Ne jidi se.

Svin je oprostila a sad je prid Njegovin pristo'jen, u jubavi, od koje je nikor ne more odilit.

Prašća sviman i svon sinu, koji je ni doša ispratit, ni da šonet da mater višje ni živa. Ma, to će napravit *Tepla kuća*.

Poslin *Tišine*, koju je zatrumbeta oni momak, debele su cime spustile Zdenku u zemju, na mužov kapsil. Vagoncin je iskrenija zemju u grudan i potvrdija da smo, na kraju o' života, s velikin oli s malin povorkan, s govorin oli prez nji, svi na iston i prez riči.

Potrošija se lapiš. Nima višje šakuperti ni Zdenkini' blagos'ova.

Svit je jopet siromašniji za je'nu dobrotu i trpjenje, koje se nikad ni jidilo vengo se u sebi duboko čuvalo i bilo pokorno.

Zbogon Zdenka!

Split, 10. srpnja 2007. god.

MIRAKUL

U osan i po, ujutro, završila san vižitu, veloj četveronaraščajnoj fameji, koja se skupila u kući stari' i betežni' rodite'ja.

Intrala san u vrime kad je did s unukon iša kupit kruv i mliko. Baka je na teraci, u krilu, kokolavala najmlaju Jelenu, a Tvrtko je s braton već počēja tuć balun.

Prabaka je dvana'js godišć nepomična. - Kažedu da 'vegetira', a mi isto virujemo, po nikin ričin, koje zna reć, da u njon jema nan niki nepoznat život i svit, koji je razumi i jema mlogo pacjence za te znake. -

Pradid se petnajs dan ličija o' kolpa. Svega se siča a sad gušta meju mlajarijon. Va'jadu se, provlačidu se. Sakrijeđu se ka miši. Puna i' je kuća. Bit će grubo na kraju lita, kad oko deveščetrigodišnjega pradide i prabake, ostanu samo dežurni iz fameje, koji se minjadu kroz godinu, a drugi se vratidu na svoje misto: na posal, u skulu i vrtiče.

Unuka pripravja marendin za četvero dičice a muž jon pomaže.

Danas i' je desetero u kući a jučer i' je bilo šesnajs. Još je jedan unuk partija sa ženon i četvero dice. Ni jučer, ka ni danas, ni tisno. Nikor se ne gura. Nikor ne ronja i ne traži svoju kočetu ni komod. Ka da je vavik bilo tako.

Nima nemira, nervožitadi. Svak radi svoj posal, mirnega lica i prez grča.

Nevista pripravja prabaku za dolazak 'patronažne' sestrice, da jon bude lagnje. Nidir nima vonja o' starega svita.

Pradid je vazeja novine i čita prve visti. Užga je televizor, ne bi li čuja novitade? Did je prid sebon otvorija libar. I on će utonit i štit kad najmlaji gredu na more.

- Ovod ste svi mladi!? - , govorin in, a did odgovara: - Dica mi ne dadu ostarit. U

penšjunu, svaki dan ujutro čuvan jedneg unuka, a potla podne unučicu i eto ti tajne. Radin dvokratno. To ti je prilipo. -

Je, promislin, jema čovik prav.

Nisu sami. Bog je s njiman. On je zaštitnik ove fameje, koja ni izresla iz boga'stva vengo o' strpljivega rada i služenja Bogu i svitu.

Sitin se ognja podno njihove kuće, okup'janja, prijateja i rodbine,

dobročudnosti i lipote, koja dura i drži
ovo zajedništvo kraj roditejske vatre.

Pozdravjajuć i', izašla san na cestu.
Oleandre je jošćec dodiriva plamen njiijova
ognja i ispratija me lipoton čudnega
bogastva. U sebi san ponavjala njiijova
imena. Jema i' mlogo.

Kako je ti obični i jednostavni
svit rodija toliko dice i odgojija i' ko
bogobojazne?

Kako i' je smirene uspija sačuvat
i obranit o' krpe'ji ovega vrimena? To je
pravi mirakul! Guštan i' se sitit.

Split, 18. srpnja 2007. god.

SUMNJIVO DOBRO

Judi se više ne znadu srist. Ne znadu se njanci pripoznat. Ne razumidu nas kad in očemo dobro. Zaudobili su ga, joli nisu intrali na njega.

Ča se to dogodilo s nami?

Prin niko vrime, dan libar ženskici ča prodaje u je'noj knjižari. Rečen jon da će brzo dobit ogledni uzorak o' nakladnika, a oti libar jon ostavjan na dar. Još san napisala nekoliko riči, ka, Bogu fala za nji, za njiovu knjižaru u mon gradu.

Ma, ona ne će da vazme libar. Ni čut. Ne obadaje. Straj je uvatija. Ne će ona dat svoj potpis. Oni in to kratidu. Ona to ne more, ne smi i gotovo.

- Ma, koji potpis? Ne tribate vi ništa potpisat. Ovo je van na dar! Kako ne razumite? Ovo je ka da san vas susrila na ulici i darovala van libar. To je van, ča prodajete ovod. To je fala ča me pozdravite svaki petak, kad ulizan u vašu butigu. -

Ma, nima ništa o' tega. Mala sumnja. Ča to oće reć, zašto bi jon nikor, jošćec nepoznat, da libar. Učinija jon more bit dobro, trata je...?

- Nemojte se jidit, ma ja to ne
smin...! -

Gospe moja! Ča je ovo? Ma,
nisan falila. Bila san u butigi, di se
prodajedu šterike i očenaši, slikice o'
sveti' i libri. Lipi, dobri libri.

Ča san napravila, di san falila?

U libru ni bija bili praj ni bomba.
Ma, bija je eksploziv o' dobrote.

Vratila san ga u boršu i izašla.

Ma nisan otresla prašinu prid
vratin o' butige.

Vrati' ću se.

Split, 24. srpnja 2007. god.

STARA TAVAJA

Ivanica je bila iz siromaške kuće i siromašna se udala za siromaja. Ne sramuje se o ten pripovidat. Živili su pri zemji, u malešnon i siromašnen prostoru, ča se triba zvat ka kuća oli stan. Ma u njen ni moglo stat ništa veliko, a kamoli armerun oli kredenca. Kad o ten priča, uža reć da jon je uvik najveća žeja bila da jemadu veli stol, za kojim će moć svi sist, gledat se i pripovidat, a i da ti stol bude pokriven velon tavajon. Ma kako će, kad veli stol ni moga ulist u tako malo mista.

U braku se rodilo troje dice: dva muškardina i je'na ženskica. Muž je navigava. Ni bija spretan ka puno drugi'. Ni skupija pinez, a i ono ča je skupija, brzo je prosuja. Vratija se kući dišperan i od bumbete je umra prin vrimena.

U kući se ništa ni' prominilo ni popravilo. Živilo se teško i siromašno.

Kad su muškardini odresli i oni su se inbarkali. Čer se udala i rano umrila. Poza njon je osta vridan i pametan sin, koji je iša da'je na skule.

Jedan je o' sinov s brodon doživija dižgracju i jedvac osta živ. Kad

se približija vratin, Ivanica je pripoznala njegov korak. Zapantila ga je. Kako ne će!? Vrime je prolazilo čekajuć i' misecin.

U Moran, s mornarskon vričon na škini, uša je, pojubija mater i reka da višje ne gre na more. Brod s potopija, jedvac je spasija glavu. Kad se oporavija, ostavija je škoj, iša u grad tražit posal i naša ga. Jema svoju fameju. Svako slobodno vrime dolazidu materi na škoj.

Drugi je sin osta navigat. Oženija se. Ne živi ni on višje na škoju, ma kad dojde, ondac svi gredu materi. Ona je njijovo najdraže i najboje.

Sinovi su materi najprin napravili lipu malu kuću, ma propjo smišnu. Sad perfin jema i dvi školnice za ulist u mali dvor, pa iz dvora u kuću. U zid o' kuće Ivanica je dala ugradit lipi kipić Srca Isusova. Poviše, u bili kamen urezano je: Srce Isusovo! Moli za nas! Unutra, s jedne strane, gori vično svitlo, a s druge je strane Ivanica stavila malu vazu i u njon cviće. Na jednen kartoncinu je, kemijskon olovkon napisala: - Srce Isusovo! Zafa'jujen Ti na svin milostin ča si mi i' da u životu. - i potpisala se. Kartoncin je naslonila na kip.

Sad je finalmente doša na red i veli stol, draga i vela Ivaničina že'ja. Veli stol i tavaja.

Pripovidajuć jopet susidin, koji na lito dojdu na škoj, o životu i kako je dočekala kućicu o' sinov, najskoli veli stol, vrati se jedan čas u kuću, vazme u ruke lipo složenu, već požmarivenu, staru velu tavaju, pokaže je sviman i ispriповidi kako je u ono doba teška siromaštva bila su svoja dva brata u Splitu i da je u jednen dućanu kraj peškarije u izlogu vidila jednu lipu velu tavaju. Rekla in je da bi jon mogli kupit tu tavaju po pola, da polovinu plati jedan a drugu polovinu drugi brat. Kaže da je jedan bija škrčina i ti je počēja pritraživat žepe i za malo je reka da plati oni drugi brat, jerbo da nima kod sebe, pa će mu on vratit. Ovo je ta tavaja. Oni ča je pribira po žepin, nikad ni da ni cente, ni platija svoj dil.

Ono nikoliko tavaja ča i jema ne more pokrit ovi veli stol, samo ova stara žmarivena. Ma, Ivanica je drži i čuva ka relikviju. To je njezina dota i ona je ponosna na to žmariveno siromaštvo.

Susida koja iz Zagreba dolazi na škoj, Ivanici će, za Bozič, kupit i poslat dvi velike tavaje za novi stol, da ga

pokrije, kad se skupidu fameje sinov i unučad. Kad se zapali božična svića i zapiva *U se vrime godišća*, a Ivanica, ka najstarija, zafali Novorojenomu i blagos'ovi oto zajedniš'vo jubavi, dodirujuć' s jubav'ju veli stol i novu tavaju, koje je cili život želila, ma ne da sidi sama, vengo ovako, ka sada, da se gledadu u joči, da se vididu, razgovaradu..., da su zaje'no.

Ivanica je ka dite virovala i mislila da stol služi zato da svit sidne okolo njega, da se meju sebon gleda, razgovara, moli, ji... Sad se njezina že'ja ispunila.

Ivanica koja se ne sramuje i ne zaborav'ja da je bila sirotinja, da je živila prez kuće, pri zemji, koja se ni prominila zarad tega ča su jon sinovi napravili kućicu, ni radi tega ča jema veli stol.

Ivanica i sad voli i razumi sirotinju a za ništa nikon ne bi dala svoju staru žmarivenu tavaju, svoj dragi trag.

Split, 28. listopada 2007. god.

PRAVI DOTUR

Proštila san danas na stranici
Tebe Boga hvalimo, da je Božjon riči
vavik bilo teško doseć čovika, jerbo je
Njegova rič uvik ništa iščala o' njega. Ni
to Božja nemoć. Ne će se On radi tega
najidit i kaštigat čovika. Samo će mu bit
žaj ča Ga čovik ni 'na vrime' obadava.

Čoviku je bila dražja njegova
sloboda. Za nj nima ništa lipje vengo kad
sam ušesni svoj život i gušte. On najboje
zna ča mu fali i ča mu triba, ča oće. Ča
će mu Bog za to? U fameji? Školi? Na
poslu? U marketin? Meju prijatejin, u
kafi i betulan?

Čovik zna kontat ča i za koliko
mu vrimena triba, i to po godinu dan
unaprid. Ni to šala, ni mala stvar. To
triba znat.

Čovik je vazeja život u svoje
ruke ka par postoli i gre prez štacije. Ko
mu ča more? Jema, zna i more.

Ma, sačuvaj Bože da ga čagod
uščipne, da se skrivi oli zaklapa koja
koščica, punta ga meju prsin. Sve se
ferma, okriću se indirici u notešu, tražidu
najboji doturi na svitu, ča će ga omar
izličit i vratit meju žive.

Nima ništa o' tega! Nima prave
likarije, za nas tak'e, ovod na zem'ji.

Pravi dotur je gori!

Vrime projde ka nevera i dosegne
te Božja rič, o kojon si ti nevojniki
odlučiva, šuperava je, zatvara u škafetin
za drugi put, sakriva je, tajija. Nisi Ga
obadava, ma nisi ga ni potira, vengo si
ga ostavija za svaki slučaj, nidir tamo, di
ga nikor ne će nać.

E, moj čovik! Koliko je veli'
petaka pasalo prez tebe, koliko muke, a
ti si, ka s prston u uvo prolazija, ne
mareć za ništa.

Jubav koja te je čekala, puna
pacjence, strpjivo se penjala na prste
pusti' godišć, sad se uspela do tvoga uva,
šapje ti i govori, polako uliza u te.

Ti se minjaš, ošervaješ se i vidiš
da te judi ne pripoznaju. Govoriš
drugovačije, mučiš ka nikad dosad.
Stvari koje si prin stavja na prvo misto
višje ne obadaješ.

Jopet kontaš, ma sad vidiš da ti je
vrime pobiglo, da si izgubija život, a da
se s Njin nisi pravo ni upozna.

Vratija bi se ti jopet u gušte i
zemajske pomasti, ma okad ti je dosega
uvo i šapnija, javija ti se, uliza u te,

cilega te izminija i zamanta, ti višje ništa
ne moreš prez Njeg. Inamora si se u Nj.

Sad ga slušaš, greš za njin.

Primaš ga u vižite, upozna si ga s
famejon, prijatejin... Greš s njin i na
nika druga mista. Pokaza ti je di te čeka
cilo ovo vrime a ti si se pravija ka da nisi
zna.

Jopet si ka malo dite. 'Očistija' si
se. Prispija si na vrime. On te vazeja i
meknija na škinu. Vas sritan vratija te
meju oni' devedeset devet.

Ti povirova.

Split, 23. rujna 2007. god.

Slaba ríč

MOJA SLABA RIČ

Odan meju grebin.
Crni se mramor,
bili braška stina.

U kantunu, podno čempresa,
mali, dičinji, stari, nakrivjeni greb,
na po, u zemju ulega.
Sustipanski.
Sâm.

Do vela križa, na tleju, crvena ruža,
žiška utrnutu.
Zadrimali branite'ji.

Gren da'je, zvizdan sluteć.
Da mi se sakrit u lad starega žira i
počinit,
bit čovikov za'nji đir,
bit mu bližje!

Ne triba zid, žica ni vrata.
Nikor i' ne će vazest.
Pozan grebi modri se more.

Kako Te šesno, za škinon, zagrlija Brač,
razlija more do Splita, da Te ladi,
s livega kantuna Sumartin da Ti tuži,

jidra s majštralon da ti mašu.

Otac Ti uvik brodi na istu bandu,
ka da Ti gre ususrit, ruton, ča si je na
karti sinja.

Mater invecce cviće zalije i sviće pali,
ka da je sigura da si tu,
da će Te kod greba nač.

Meni se pari,
da se s nebon crtaš
da ćiriš,
da si jopet prvi,
da me čekaš,
Boga kortedaješ,
on Te kokolaje.

Benjaminko moj!
Mi pare da si proša boje.
Ko jema veće jubavi od ove?

Split, 25. svibnja 2007. god.

PUTI

Moji su puti
u tle zamiš'jeni.
Njijovin je stopan
misal zarob'jena.

Sa zemjani' tragov'
prašinu bi trali,
travčicu izreslu,
ka cvit bi čuvali.

I krive smo pute zapantili,
uspinjuć i spuščajuć se.

Durali smo s tovaron na duši.
Sićanje nan bilo ponos,
posram'jeno nije nikad,
prez maće ka suza čisto.

Nikor ne će na te pute.
Ja i' jedva pripoznajen,
očiman i' prikopajen,
rukon diran teplu zem'ju
tražin stopu o' koraka
stav'jan svoju pa i' mirin
koliko je tôt još force,
oće li me ponit sebon
ol' ću iskat nike nove.

Obični su oto puti,
govoridu mlogo tega,
prašinu in triba otrat,
zemju o'krit,
put pripoznat,
vrime spremit
i zakopat.

Pozan tega neka gradu,
nek' dodaju ča i' vo'ja.
Ja ne moren, ja ću tote
za navike feramat korak.

Split, 14. srpnja 2007. god.

PRINOSNICE MOLITVIC'

Ti, u sven vela,
ne mo'š nikad bit malešna.
More bit da te tako zovedu,
jerbo si omar bila poslušna,
odziv'jala se na svaku,
ponizna bila,
omar trpeća,
ka prava Božja sluškinja.

Na sto si muka s Josipon bila,
koga je san 'otriznija',
pa te vazeja.

Odila si za njin,
na tovaru bižeć',
prognana,
u staji siromašna,
svit Emanuelon obogabila,
ukorak s njin u nevo'je,
privrtivega svita odila.

Sakrivena,
uvik u kantunu,
srca stisnutega.
U boli,
puna force,
prez padov',
do vičnosti.

I sad mučiš,
bol našu trpiš.
Cilega svita nosiš
zamotanu nadu.

Izašla iz crikava,
na brdin, u visinan,
izresla si.
Zvizdice ti oko glave
nebo diradu,
skupjeni rešpiri,
do nog' ti se uspelu.

Ti, prinosnice molitvic'
ča suze skup'jene
Sinu pridaješ.

Velika i malešna Mala Gospe,
daj i nan forcu,
na kraju puta,
vidit tvoju ruku di razmiče drače,
put otvara,
izvor pokažije.
Daj izdurat,
okripit se,
da s Tebon i sa Sinon
misal počine.

Na Malu Gospu, 2007. god.

FALA, BOŽE!

Spušćamo se,
u subotnje jutro,
Zvonimirova ulica i ja,
užgano i žedno,
nizbrdo,
sunčanon bandon.

Sama, ka za dišpet.

Priko puta svit se ladon spušća,
gre di je lagnje, di i' jema,
di će čut koju,
intrat koga višje.

Jutros Ti ranin,
Bože, dat falu za forcu,
za sriću puntamenta,
za bokun neba,
ča si ga spustija,
u zid Svete Klare
i primija me,
u svoju butigu o' riči.
Stisnut na pinku zem'je,
bonaca Ti mudrost krije,
misal u dubinu oće.

S menon,

na mojoj bandi,
gušćerica na vrj grma,
tilo suncu okrenila,
dare Ti hvaleći.

Vraćan se.

Split, 21. srpnja 2007. god.

OBJELODANJENI RADOVI

- Četiri pjesme [*to što mogu*]. Telegram, Zagreb, god. VII. (1966.), br. 303., str. 7.
- [*Ovako crna stojim kraj drva*]. Isto.
- [*Svagdje možemo biti sami*]. Isto.
- [*Ne plači dijete*]. Isto.
- *Voljenje* [pjesma]. Mogućnosti, Split, god. XIV. (1967.), br. 5., str. 491.-492.
- [*Ta dva mala slova JA*] [pjesma]. Isto, str. 492.
- [*Zašto dolazite...*] [pjesma]. Isto.
- *Nakon neuspjelog bijega* [pjesma]. Isto, str. 493.
- [*Moja pjesma*] [pjesma]. Isto.
- [*Ljubav*] [pjesma]. Isto.
- [*Danas sam vidjela...*] [pjesma]. Isto.

- *Do mora* [pjesma]. Gdje, Split, god. I. (1969.), br. 1. [lipanj], str. 11.
- *Autobiografska* [pjesma]. Vidik, Split, god. XVI. (1969.), br. 9.-10., str. 152.-154.
- [*Dok oči lutaju*] [pjesma]. Isto, str. 153.
- [*Ljeto*] [pjesma]. Isto.
- [*Stablo koje*] [pjesma]. Isto.
- [*Dvorištem tvojim prolazim*] [pjesma]. Isto.
- [*Moja pjesma*] [pjesma]. Isto, str. 154.
- *Vjernost* [pjesma]. Rast, Split god. I. (1976.), br. 1., str. 7.
- *Stara pjesma* [pjesma]. Rast, Split, god. II., br. 2., str. 51.
- [*Ljepotu doživih slučajno*] [pjesma].

Isto, str. 52.

– *IV verzija telefonskog razgovora ili nespোরазум* [pjesma]. Isto.

– [*Služavka sam*] [pjesma]. Isto.

– *Split-Zagreb, via Majur* [pjesma].

Isto, str. 53.

– *Pružnim radnicima* [pjesma]. Rast, Split, god. III., br. 3., str. 14

– *U smiraj* [pjesma]. Isto.

– *Beskućnik* [pjesma]. Isto.

– *Naša ljubav beskrajna i velika je a grad ovaj malen je* [pjesma]. Isto, str. 15.

– *Uz more želja jedna* [pjesma]. Isto.

– *Pružnim radnicima* [pjesma]. Vrijeme

- nas [knjiga], Zagreb, 1979., str. 30.
- *U smiraj* [pjesma]. Isto, str. 31.
- *Klub liječenih alkoholičara «Centar»*,
Split 1966-1979. Liječnički vjesnik,
Zagreb, god. CIII. (1981.), br. 10.,
str. 475.-479.
- *Na dnu mora* [pjesma]. Sveta baština,
Tomislavgrad, god. IX. (1990.), br. 11.
(84.), str. 16.
- *Hrvatska* [pjesma]. Naša Gospa od
Zdravlja, Split, god. I. (1991.), br. 1.
(1.), str. 12.
- *Šapat* [pjesma]. Isto, str. 9.
- *Hrvatska* [pjesma]. Naša ognjišta,
Tomislavgrad, god. XXII. (1992.), br.

- 1.-2., str. 16.
- *Hrvatska* [pjesma]. Fra Mario Jurišić,
Krik ranjene duše [knjiga], Split 1994.,
str. 40.
- *Patnja* [pjesma]. Sunce, Split, god.
VII. (2004.), br. 9., str. 18.-19.
- *Između udaraca - zraka Svjetlosti*.
Isto, str. 17.
- *Deset godina rada Službe za pomoć
pomoć i njegu u kući Doma Lovret*.
Isto, god. VIII. (2005.), br. 11., str. 6.-
7.
- *Šjor Pjero i njegova Jube*. Isto, str. 8.-9.
- *Osuđujemo haaško kaubojsko
ponašanje*. Hrvatsko slovo, Zagreb,

god. XI. (2005.), br. 546., (7. X.), str.

28.

– *Toma i Ante, dva brata*. Sunce, god.

IX. (2006.), br. 12., str. 12.-13.

– *Dodir vremena* [knjiga], Split 2007.

[314 str.].

UMJESTO POGOVORA

Doticaj Riječi

Poštovani čitatelju!

U rukama držiš drugu knjigu Mire Donadini. Malo je neobično, u našim hrvatskim prilikama, da u jednoj godini isti pisac objavi dvije knjige. Nakon prvijenca, koji je, pod naslovom *Dodir vremena*, objelodanjen u svibnju 2007. g., sada ti se daruje *Konačište ljudskosti*.

Kažem, daruje se, jer je svaka knjiga piščev dar čitatelju. Ona izrasta iz unutarnjih poticaja, koji se žele uobličiti u pisanu riječ i, snagom dara koji nikada ne miruje, u onome kojemu je darovano da riječju svijetli. Piščeva riječ uvijek želi doći do drugoga. Želi taknuti, zatirati strune srca, buditi Ljepotu i Dobrotu, oploditi se. Ona sve to može, jer je pravi dar Duha.

Njezina je prva knjiga, sva naklada, darovana čitateljima, brojnim prijateljima, suradnicima, znanim i neznanim "običnim" ljudima. Namjesto da, u ovom teškom vremenu za knjigu,

strpljivo čeka rijetke kupce, *Dodir vremena* postao je njezin *Dodir ljubavi*

i odraz njezina životnoga uvjerenja: ljepota i veličina života upravo je u tomu činu darivanja, u kojemu se bez koristi razdajemo bližnjemu.

Zacijelo ćeš se složiti sa mnom: ovo je posve neobična knjiga! Ona je to prije svega svojim oblikom i izvanjskim izričajem. Elektroničke se knjige i kod nas pomalo javljaju na tržištu. Spisateljica je ovim svojim uratkom i u tome preteča novim stremljenjima u nakladništvu. Premda lišena osjeta dodira, kojim možemo osjetiti toplinu i glatkoću papira, ovdje se prvi osjećajni dodir ostvaruje ovako, premda je knjiga nastojala odražavati dragocjenost i ljepotu rijetkih starinskih knjiga, dok pasteli, sa živopisnim prizorima iz prirode, premošćuju poglavlja a cijelu knjigu obasjavaju osjećajnom toplinom i svjetlošću.

Obučena u skupo kožno ruho, optočeno plemenitim zakovicama, sa zlatotiskom i krasopisom na "papiru", koji je poprimio žućkastu naslagu vremena, ova knjiga želi spojiti suvremenost s prošlošću, u kojoj se

pisanoj riječi pristupalo sa
strahopoštovanjem i gotovo pobožno.
Tako nas na početku njezine otmjene
korice pozivaju da je otvorimo pozorno i
da u njoj iščitamo ono neprolazno i
vječno.

Ovim pismom, *umjesto pogovora*
pišem Tebi, cijenjeni ljubitelju riječi,
Tebi koji si očima radoznaloga djeteta
ušao u neobični svijet ove nove knjige.

Zašto sam sigurna da si, nakon
čitanja ove knjige, i Ti obasjan i
osvijetljen Svjetlom riječi? Odakle
dolazi moja sigurnost da, zaklopivši
njezinu posljednju stranicu, s ovoga
mjesta odlaziš sit i napojen vjerom u
Čovjeka?

Iz prikrajka, kao promatrač sa
strane, pratila sam, tijekom godine,
nastajanje ovih tekstova i mislim da Ti
mogu vjerodostojno odgovoriti zašto je
njihova potka tako živa, izvorna i
svjedočka. Piščeva izravnost i hrabrost
izranja iz sigurnosti da si i Ti, zacijelo,
jedan od mnogih koji spisateljicu ove
knjige poznaješ dublje, rekla bih i
osobno, iako to i ne mora doslovno tako
biti.

Ni ja Miru Donadini nisam
nikada susrela i vidjela uživo, pa ipak

mogu tvrditi da se duboko poznajemo. Jedan nenamjerni susret, na osobnim internetskim stranicama, koje ona drugu godinu pozorno i pomno uređuje, ubrzo se pretvorio u nešto više: u razmjenu riječi, razgovor, koji nije mogao dugo biti površan i plitak, kada kao sugovornika s druge strane imate osobu, koja, svojom pročišćenom dušom, uvijek prodire izravno do srca. Tako je i iza zavjese i skrovitosti interneta ona prepoznala jednu nepoznatu seosku učiteljicu, koja živi i radi među samozatajnim i siromašnim stanovnicima maloga moslavačkog sela. Premda nikada nije bila u njemu, njezino je unutarne oko moglo vidjeti omalovažene evanđeoske bolesne, stare, ostavljene, ali, s druge strane, i toplinu jednostavnoga života u selu, zaogrnutu tišinom šume i prostranim pašnjacima, s malim kućercima i domaćim kruhom, koji se dijeli na težačkomu stolu.

Vjerujem da i Ti imaš svoju priču kako se Tvoje srce dotaknulo s njezinim. Kao što je prišla Tebi i meni, na isti način, Mira Donadini prilazi svakomu čovjeku, sa strahopoštovanjem prema tajni života, koju drugi u sebi nosi, i s osobitim suosjećajem za njegovu patnju.

Ona u životu provodi Pastoralnu konstituciju Drugoga vatikanskog sabora *Gaudium et spes*, koja govori o poslanju Crkve u naše doba: - Radost i nada, žalost i tjeskoba svake ljudske osobe, a osobito siromašnih i svih koji trpe, jesu radost i nada, žalost i tjeskoba svih Kristovih vjernika i nema ničeg uistinu ljudskog što ne bi našlo odraza u njihovim srcima. -

Zato vjerujem da ćeš se složiti sa mnom da snaga ove knjige isijava iz riječi koja kod Mire Donadini nije izjavna i prazna. Njezina se riječ hranila i rasla na Evandelju, pa je tako moramo i promatrati. Samo Radosnom viješću i osobom Isusa Krista opečaćeno srce može vidjeti-prosuditi-činiti. Svaki zapis, koji ovdje nalazimo proizlazi iz toga. U ovo vrijeme, kada u gradovima čovjek bezlično mimoilazi drugoga, spisateljica pokazuje da postoji i drukčiji način. Ona zastaje kraj Čovjeka. Posvuda ga susreće: na tržnici, u trgovini, u pošti, na groblju, na internetu, radiju, u novinama, u Domu na Lovretu, u posjetima sa svojim *Bogatstvom*... Ona čovjeka vidi, proniče, sluša, shvaća iz dara službe, kojoj se svoj cijeli život posvetila. Njezinu sugovorniku često ne

treba ništa više od tople ljudske riječi, od prigode da ga netko sasluša, razumije, daruje mu malo svoga vremena.

No, naša je riječ i slaba. Ona nemoćna stoji pred tajnom života i smrti. Zamukne i stiša se pred ljudskom patnjom, uplaši se težine križa. Ta je riječ prozirna i blijeda, kada progovara o veličini našega Tvorca. Mrtva je, kada se odijeli od Njega.

Tako se u ovoj knjizi isprepleće misao na zemno i nebesko, na prolazno i vječno. Jedno s drugim, u čudesnomu spoju, postoji čovjekova krhkost i snaga Uskrsnuloga. Ljudska riječ najjaču snagu dobiva kada je sva usmjerena prema Stvoritelju, kada mu se moli. Da je kod Mire Donadini doista tako, potvrđuje i misaoni ustroj, kojim su raspoređeni zapisi u knjizi. Od prvoga, *Prema Tebi*, pa do posljednjega, *Fala, Bože!* Bog je njezino počelo i kraj.

Riječ Mire Donadini je i pozivna. Ona ohrabruje mene i Tebe, poštovani prijatelju! Poziv je to da ostavimo svoja varava utočišta i da se, kao zrnjem otežali klas, ponizni prignemo k onima u potrebi, darujući im se nesebično.

Znam da taj pogled, prema osobi, u kojoj prepoznajemo Osobu, nije na

cijeni u ovo obezboženo i raščovječeno doba, ali ovo je vrijeme upravo takvo, jer se ljudsko dostojanstvo, koje nije nikada bilo deklarativno zaštićenije nego danas, krhko rasipa pred hladnoćom ne-ljubavi i međusobne otuđenosti.

Ova nas knjiga pita: - Zar ne vidiš da smo sami sagradili svoje ropske okvire i da nismo sretni i zadovoljni u toj zlatnoj krletki, u koju smo se skrili od svijeta? Ova nas knjiga ohrabruje da postoji ljudskost. Premda se o njoj ne piše u novinskim stupcima niti je oglašuju javna priopćivala, njezin život raste iz onoga malog, skrovitog zrna, koje je palo na plodnu zemlju.

Predragi tražitelju ljudskosti!

Zovem Te tim imenom, jer Ti *Konačište ljudskosti* ne bi bilo darovano da nije tako. Vjerujem da si u ljepoti začudnosti došao do posljednje stranice ove knjige i da se sada i u tvomu srcu zakorjenjuju njezini odjeci: naše čovječstvo iz zrna raste. Raste iz ove knjige, koja ti je darovana da na nju nasloniš srce. Rast će i iz Tebe, ako su sjemenke riječi Mire Donadini, vjerom u čovječstvo, obasjale kristalni dvorac tvoje duše.

Moj jesu. Zato te radosno
pozdravlja ona koja svjedoči da samo
ljudskost može premostiti putanju od
Zemlje do Neba.

Neka te obasja Svjetlost
nadolazećeg Božića, kojim je taj put
uspostavljen zauvijek!

O Božiću 2007. g.

Katica Šarlija, prof.

OBJELODANJENO O KNJIZI
DODIRU VREMENA

- ... Pogledavši popis priloga u knjizi i mišljenja dvojice kolega profesora i svećenika dr. Alojzija Čondića i dr. Mladena Parlova rado sam pristao na taj prijedlog te smo knjigu svrstali u jedan od nizova naših izdanja pod naslovom Teologija 23. Premda ta serija obuhvaća pretežno zbornike radova znanstvenih simpozija i teološke monografije, tko pročita ovu knjigu spoznat će da je ona stilski drukčija, ali ima izrazitu teološku potku u smislu svojevrsne narativne teologije pa je s pravom u tom nizu pronašla svoje mjesto.

... U njoj je autorica u 12 poglavlja objedinila 140 svojih različitih uglavnom kraćih tekstova poetskog i proznog karaktera među kojima ima pjesama, crtica iz života, razmišljanja, zapažanja, zabilježaka, osvrti, molitava, meditacija, refleksija o važnim događajima domovinskog rata i najnovije hrvatske nacionalne i crkvene povijesti. Sve što je u knjizi sabrano, doživljeno je i proživljeno, ponajviše u radu sa starijim

i potrebnim osobama kojima se autorica posvetila. Gospođa Donadini je angažirana spisateljica u službi potrebitih ljudi, svojih sugrađana, nadahnuta kršćanskom vjerom i puna suosjećanja i topline za te suvremene siromahe. Svoja zapažanja, misli, osjećaje i poticaje prenosi nam s ljubavlju i zaodijeva ih u razumljiv, jednostavan i ugodan stilski izraz koji uvijek nosi snažnu poruku.

... Ja bih ... iznio samo nekoliko svojih (subjektivnih) dojmova koje sam čitajući i listajući Dodir vremena na neki način iščitao kao svojevrsne poruke naše autorice svima nama.

1. Vrijednost dobrog kućnog odgoja. U dva zadnja poglavlja napisana na splitskoj staroj čakvici autorica uočava kako se izgubio onaj stari dobri kućni odgoj. Nema kulture u ponašanju u međusobnim ljudskim susretima na hodniku, stubištu, u uredu ili na ulici. Puno je divljaštva i neotesanosti, psovki i bezobraština, grubih riječi i bezobzirnosti u našem komuniciranju. Uzvratiti pozdrav, pokazati ljubaznost, učiniti sitne male usluge, biti pristojan i

uredan dio su one finece ili finoće i uljudnosti u ophođenju koje čine da naš svagdan za sve nas bude ljepši a da i teške životne situacije lakše podnosimo.

2. Iskreno domoljublje. Domovinski rat, branitelji, hrvatska sloboda i neovisnost, hrvatski generali u Haagu to su teme prisutne u čitavom nizu napisa naše autorice. Svjedoci smo kako neke skupine u Hrvatskoj sustavno obezvrijeđuju žrtve i napore u ostvarenju slobode i neovisnosti. Ima i onih koji su svoj patriotizam dobro unovčili. Domoljublje za Miru Donadini nije prazna fraza ni sredstvo za ostvarivanje nekih osobnih interesa nego istinski osjećaj i zdušno zauzimanje za svekoliki napredak Hrvatske države, osobito njezina jezika i kulture, te svih vrednota vjerskih i nacionalnih na kojima počiva Hrvatska. Zato ona i cijeni, poštuje i moli se za sve one koji su podnijeli tolike žrtve a mnogi i život svoj dali za našu slobodu.

3. Autentična kršćanska duhovnost. U knjizi ćete naći razmišljanja o ljubavi i patnji, o nemiru ljudskog srca i traganjima ljudskog duha ali jednako

tako i borbi dobra i zla, meditacija, razgovora s Isusom, molitava Bogu, povjerenja i pouzdanja u njegovu blizinu, njegovu ljubav i blagoslov. Doživljaj Božje prisutnosti, njegove takoreći prisnosti s našom autoricom dolazi iz dubina njezina srca. Ona doživljava Boga kao vjernica u svakidašnjem obraćanju Ocu nebeskom i otvorenosti za njegove poticaje te se prepušta da je duh Božji vodi. Vjera ovdje nije rubna i sporadična stvarnost, nego ona usmjeruje i nadahnjuje cjelokupni život.

4. U službi dobra. Staviti se u službu dobra, to je rekao bih ključna misao i temeljno životno opredjeljenje gospođe Mire Donadini. Nasuprot tolikih zala o kojima pišu crne kronike u novinama i na web portalima, tolikih nevolja u našem svijetu, autorica nas ne samo poziva nego i primjerom pokazuje da činimo dobro potrebnima i nemoćnima, da se čineći dobro suprotstavimo moći zla u današnjemu svijetu. Ne proklinjati tamu nego upaliti svoje malo svjetlo dobrote. Ovo zauzimanje u službi dobrote ima dakako duboko kršćansko nadahnuće u vjeri. Valja u potrebnima

prepoznati samoga Krista koji s nama nosi ljudske terete i svojom božanskom snagom pobjeđuje silu zla otvarajući nam novi život snagom svoga uskrsnuća od mrtvih.

5. I na kraju: Gospođa Donadini ne spada u one tzv. sveprisutne medijske ličnosti (ima ih i u Crkvi!) koje sve što govore i čine podređuju svojoj osobnoj promociji. Naša autorica je samozatajna, skromna, djeluje nenametljivo u pozadini. Na taj se način jedino i može svjedočiti prava ljubav. No istinska ljubav je i dosjetljiva, iznalazi putove do onih kojima je potrebna. I takvoj ljubavi, rekao bih, potrebno je malko – dopustite ovu riječ – promidžbe. Dobro privlači snagom koju ima u sebi, ali ga ipak treba iznijeti na vidjelo da može privlačiti i druge. Stoga mi je drago da je tiskana ova knjiga i da ... možemo upoznati i njezinu vrijednu i dičnu autoricu. -

Nediljko A. Ančić
[glavni i odgovorni urednik *Crkve u svijetu*]
Split, 4. svibnja 2007.

- U velikoj dvorani

Nadbiskupskoga sjemeništa u Splitu predstavljena je 4. svibnja knjiga samozatajne, ali splitskoj kulturnoj javnosti dobro poznate humanitarke Mire Donadini. Knjiga "Dodir vremena" objavljena je u nakladi Crkve u svijetu, i to u nizu Teologija. Riječ je o 140 različitih tekstova, proznoga i poetskog karaktera, nastalih u razdoblju od 1956. do 2006., podijeljenih u 12 poglavlja, koje je autorica objedinila pod naslovom "Dodir vremena". U knjizi se mogu naći prozni tekstovi, pjesme, osvrti, crtice iz života, molitve, reakcije, a posljednja su dva poglavlja napisana na staroj čakavici. Sve što je sabrano u knjizi doživljeno je i proživljeno, osobito u radu sa starijim osobama kojima je posvetila dobar dio svog života. Kao što u knjizi ističe u 41. godini života osjetila je Božji poziv da se posveti napuštenima. Napušteni, stari, siromašni, obespravljani, bolesni, zaboravljeni, maleni, beskućnici, branitelji... to su oni kojima je autorica posvetila svoje poslanje i kako sama kaže ovom je knjigom odlučila "bogatstvo siromašnih izvući iz potleušica zabiti". Ona želi pokazati kako ti "maleni ljudi" imaju

svoju tužnu priču, kako nisu samo ispružena ruka i kako premda odudaraju s televizijskih i novinskih naslovnica, ipak razobličuju bijedu svih onih koji ih zaobilaze. Najčešće su potrebiti lijepe riječi ili geste.

Ova je knjiga bogoslovna upravo zato što govori o malenima i što nas podsjeća da je Krist postao malen. Ona je i moralna, jer upravo ukazujući na malene poziva na preispitivanje savjesti. Autorica ističe i važnost kućnog odgoja čiji se nedostatak sve više uočava u svakodnevnoj bezobzirnosti i grubosti. Također ističe iskreno domoljublje, prisjeća se rata i suosjeća s poratnom Hrvatskom i generalima. Cijeni, poštuje i moli za sve one koji su podnijeli žrtve. Temeljno poslanje ove autorice je staviti se u službu dobra i to je ono što ona želi posvjedočiti svojom knjigom. Primjerom pokazuje da se čineći dobro suprotstavljamo zlu, te stoga poziva da ne stojimo u tami, nego da palimo mala svjetla u svom životu. Sve što ona čini, čini iz ljubavi, skrovitosti i poniznosti. Zato ova knjiga prikazuje životnu i dušobrižničku stvarnost. Ona s neskrivenom čežnjom piše i o

dogadajima koji su zaboravljeni, razborito potvrđuje ljudsku stvarnost i procjenjuje, ali suzdržana je u osudi svijeta. Radije iznosi primjere malenih, jer je ono što oni čine skriveno očima svijeta. Ona svjedoči kako postoje maleni koje služe još manjima od sebe. Mira Donadini ne bježi od patnje, nego kao da je traži. Ona tvrdi kako patnja ima smisla, jer omogućuje da se u vlastitoj patnji raste, ali i da se otkriva tuđa patnja i da je se pomogne nositi. "Kada prepoznaš da ti je Bog na put doveo siromaha, pomози mu, jer će se dogoditi da će ti Bog jednom uzvratiti, iako nisi tražio", tim riječima autorica poziva sve ljude da čine dobro. Izgradnji boljeg svijeta pridonosimo onda kada činimo dobro, stoga je ova knjiga poziv za izgradnju humanijeg svijet.

Knjiga je plod djela zapisanih nadahnutim jezikom. Ona iznosi životne slike i u njima vapi, moli, kliče "Bože, dokad će tvoje djelo ostat skriveno?!" -

Informativna katolička agencija (IKA),
Zagreb 7. svibnja 2007.

- 'Dodir vremena' uistinu je
svjedočanstvo sadašnjice, naših bolnih
prilika, borbe za vjeru i Domovinu;
stradanja naših heroja-branitelja,
a i Vaše osobno-za naše temeljne
vrjednote: 'za krst časni i slobodu zlatnu.'
Posebno je dirljiva Vaša ljubav prema
bližnjemu, prema bolesnima i patnicima,
prema svima koji su u nevolji.
... Neka donese duhovne plodove i bude
mnogima poticaj na milosrdna djela
ljubavi. -

S.Marija od presvetog Srca
27. Travnja 2007.

- Poštovana gospođo autorice!
Slušajući večerašnja izlaganja, iako još
knjigu nisam pročitao,
naslućujem i osjećam njezinu vrijednost
i značaj.
Mislim da je jedna ovakva knjiga
prijeko potrebna današnjem čovjeku,
da ga osvijesti i posvijesti o pravim
vrijednostima:

ljubavi, milosrđu i pomaganju braći
ljudima.
Iskrena Vam hvala!

Sjemeništarac PM,
4. svibnja 2007.

- Draga Mira! Utkana si u temelje skrbi
za starije i nemoćne osobe na Lovretu.
Tvoj 'Dodir vremena' poruka je za one
koji traže dobro.
Dok Ti čestitam, u ime Doma Lovret i
Udruge Lovret, zahvaljujem Ti za
doprinos da ova skrb bude sveti i
blagoslovljeni posao
i onima kojima je namijenjena i onima
koji taj posao obavljaju. -

S. Ljiljana Todorić,
Ravnateljica Doma za starije i nemoćne
osobe Lovret u Splitu i predsjednica
Katoličke udruge Lovreta
4. svibnja 2007.

- ... Ovaj je prikaz IKI na čast, a žao mi je što nisam vidio tko ga je ovakvoga sastavio. Napisao/napisala je od srca sve ono što je pisac prikaza našao u Vašim knjigama, o čemu mi, Vaši prijatelji, već znamo, ali je dobro to još jedanput i opet nanovo ponavljati. Neka Vam milosrdni Gospodin dade snage nastaviti pisati i promicati ono što Vas potiče, a svima oko Vas čini veliko dobro. -

Prof. Milan Ivanišević

- ... Čestitam Vam od srca na Vašoj knjizi ... koja je nikla na tlu života naše najmanje braće i sestara. Riječi koje su nadahnute Njegovom blizinom i poticane od Duha Svetoga su sada kao dijete, stasalo dijete koje puštamo u ovaj svijet koji toliko vapi za toplinom i žeđa piti s Izvora Istine. -

Duga (Bazilija),
7. Svibnja 2007. -

- ... To je knjiga poštovanja i ljubavi za mnoge uboge, napuštene, ostarjele, onemoćale, uhićene, lažno optužene, zaboravljene, pogažene, oblaćene..., koje s velikom ljubavlju u svojim poetičnim i proznim razmišljanjima opisuje spisateljica Mira Donadini...

Dovoljno je pogledati samo istoimeno poglavlje u knjizi *Dodir vremena* i pročitati pjesme *Velika dušo!*, *Hrvatska*, *Šapat* i naposljetku *Dar generalu Gotovini*, kako bi se shvatilo koliko poslije Gospodina, Mira ljubi Hrvatsku u kojoj je rođena. Nadasve ljubi ljude u toj tužnoj, a tako *Lijepoj našoj*. Mira ljubi čovjeka, bližnjega svoga, kako je to Isus naredio. Ljubi one najmanje, najsiromašnije, najnemoćnije, najranjivije... Ljubi poput onog kako je zapisano: *Blago gladnima i žednima pravednosti: oni će se nasititi!* (Mt, 5;6). Mira Donadini, pravi je katolički laik. Puna je ljubavi za Isusa među svojim sugrađanima, za Isusa u Euharistiji, za Isusa u molitvi vjernika, za Isusa u Marijinoj krunici, čvrsto svjedočeci

svoju vjeru svojom knjigom u svom *Dodiru vremena* prema bližnjima. Moja davna želja bila je da njezini tekstovi ne ostanu samo u elektronskom obliku, već da postanu dostupni svima onima koji žele *Dodir vremena* opipljivo držati u rukama kao klasičnu vrijednost. Eto, uspjelo je! Elektronski *Dodir vremena* preoblikovan je u vrijednu knjigu... –

Damir Borovčak,
8. svibnja 2007. god.

ZAOBILAŽENJE DOBROTE

... Antologija dobrote

Među stotinama knjiga kojima smo obasuti malo ih je koje su usmjerene dobroti poput nedavno izišle iz tiska knjige »*Dodir vremena*« *socijalne djelatnice Mire Donadini. Na više od 300 stranica ispričala je najupečatljivije događaje iz svojeg 40-godišnjeg rada, koji je i poslije odlaska u mirovinu nastavila. Kroz njezinu knjigu, s ljudima koji su za druge samo slučaj, ona je*

dokazala da je svatko od njih poseban i saginje se pred njihovom patnjom s dubokom poniznošću. Napisat će u svojoj knjizi vrlo jednostavno kako ju je nakon rada s maloljetnim prijestupnicima Bog usmjerio prema starima i bolesnima ostavljenima i zaboravljenima. Njezini »slučajevi« ne mjere se ni po narodnosti ni po ideologijama, isključiva mjera je pomoć koja im se može pružiti. Kroz tekstove spisateljice osjeća se i punina života Splita, grada u kojem je njezina obitelj ostavila dubok trag, što tek u malim digresijama dodiruje, kao kad opisuje svoje djetinjstvo i obiteljske ručkove, kad je sjedila za istim stolom s pradjedom, djedom i roditeljima. Upravo za obiteljskim stolom učila se prvim stranicama ljubavi, posebno nedjeljom kad bi je djed slao u brojne siromašne kuće s darovima hrane. A susret s patnjom počeo je slučajno kada je u gradskom parku susrela prosjaka i dala mu sav novac koji je imala. Poslije toga svaki dan donosila mu je hranu od kuće.

Prosjakova patnja bila je uvod u sve druge patnje u svijetu, zapisuje socijalna djelatnica, kojoj ni radno vrijeme nije

bilo dovoljno za svu dobrotu koju je pružala, nego je poslije s časnom sestrom Emom Damjanović, s kojom je zajedno radila, odlazila u potragu za bolesnima i ostavljenima. Ona je na pijedestal stavila prosjake, hendikepirane, očajne, a sve zajedno naziva »bogatstvo siromašnih«, kako su u početku nazivali sestru Emu. Ta knjiga, pisana vrhunskim književnim stilom, antologija je dobrote, svijet o kojem malo ili ništa ne znamo jer prolazimo mimo njega. Kad takve knjige probiju svoj put u medijima i dođu na ljestvice čitanosti, shvatit ćemo da naš narod izlazi iz ponora nasilja koji se ne može iskorijeniti, ali se može ublažiti. Ta knjiga upravo je priča o tome zašto netko zaluta u nasilje i kako je mala pomoć, a ponekad i samo lijepa riječ dovoljna da bi ljudi postali drukčiji. –

Đurđica Ivanišević Lieb,

Glas Koncila, broj 27. (1724.),
8. srpnja 2007., str. 14.

Ž I V O T O P I S

Mira Donadini rodila se u Splitu 15. svibnja 1940. godine. Gimnaziju je završila, 1958./1959. god., u Splitu, a Višu školu za socijalne radnike, u Zagrebu, 1981. godine.

Na Filozofskom fakultetu u Zagrebu upisala je jugoslavenske književnosti i francuski jezik, ali je to, nakon godinu dana, prekinula. Da roditeljima ne bi bila na teret, zaposlila se i u Zagrebu radila osam godina.

U Split se vratila 1966. godine. Kao diplomirani socijalni radnik, zaposlila se u socijalnoj ustanovi. U svojoj četrdesetprvoj godini života, od rada s mladeži, prešla je u ustanovu za starije i nemoćne osobe, gdje je ostala do umirovljenja, 1998. godine.

Uspostavu hrvatske države dočekala je u *Domu za starije i nemoćne osobe*, na splitskomu Lovretu. Nakon tridesetsedme godine radnoga staža i pedesetosme godine života, otišla je u mirovinu.

Predano je i stvaralački radila, sa

zadovoljstvom i ljubavlju s njezinim domskim prijateljima. Godinu dana prije mirovine, kupila je računalo i, s pomoću nećaka pok. Ante Aničića, zauzeto radila.

Svoje je radove objelodanjivala u novinama, listovima, časopisima i knjigama: u *Telegramu* (Zagreb, 1966.), *Mogućnostima* (Split, 1967.), *Svačiću* ([zborniku], Zagreb, 1969.), *Gdjeu* (1969.), *Vidiku* (Split, 1969.), *Rastu* (Split, 1976., 1977.?, 1978.?), *Vrijeme nas* ([knjiga], Zagreb, 1979.), *Liječničkomu vjesniku* (Zagreb, 1981.), *Svetoj baštini* (Tomislavgrad, 1990.), *Našoj Gospi od Zdravlja* (Split, 1991.), *Našim ognjištima* (Tomislavgrad, 1992.), u *Kriku ranjene duše* ([knjiga], Split, 1994.), *Suncu* (Split, 2004., 2005., 2006.) i *Hrvatskomu slovu* Zagreb, 2005.). U *Rastu* (god. III., br. 3.) bila je članica Uredništva i odgovorna urednica. U travnju 2006. god. otvorila je svoju web-stranicu (www.donadini.net), na kojoj, u *Bogatstvu siromašnih* i *Mrvama od života*, objelodanjuje svoje priče, iskustva i razmišljanja. Njezina je [www](http://www.donadini.net) poveznica ubrzo došla na katoličke među-mrežne stranice.

Godine 2007. objelodanila je
knjigu *Dodir vremena*.

K A Z A L O

PREMA TEBI	7
Prema Tebi	8
Svjetlo svakomu	10
Savjest	13
Milosrdni Oče!	14
Molitva za Božju paćenicu	17
Sveta Tri kralja	20
Moj teret	21
Kukolj u meni	23
Moja poslijepodnevena molitva	25
Božansko	26
BOŽJI UDIO	27
Moj susret i dodir	28
Mala ljubav	31
Božji udio	36
Susjedi – ćaća i sin	40
Martina	44
Razapeta Martina	49
Raspeti do Uskrsa	51
Pokora ili...	59

Zauvijek 64

RIJEČ 70

Riječ 71

Ti, vrijeme i ja 72

Dobro 73

Sjena za tobom 75

Obrazine i mudrost 77

Ti i zagonetka vremena 79

Molitva za malo vremena 81

ZEMNO 83

Zemno 84

Evo čovjeka 86

Cvjetnica i moje vrijeme 88

O Tebi i životu 89

Čovjek bez Tebe 91

Vječni Bože! 94

Bez svežanjâ 96

Perivoj 98

Do Tvoga dolaska 99

TAJNA	101
Tajna	102
Samo besida	104
Bogastvo iznutra	108
Čovikova cina	114
Pomišani	120
Drugovačiji	124
Dil dana i vrimenta	128
Zamotana istina	133
Život i njegova skula	141
Vrime i njegova duša	147
Drugovačije vrime	150
KONAČIŠĆE JUSKOSTI	152
Vrime prin sna	153
Čovik i ono drugo	158
Jubav je najjača	164
Poza nan sićanje	168
Okjučano srce	173
Duša i njezina cina	178
Život i zlo	182
Ukradeni mir	188
Mižerja	195

Još je'na besida o Anti	200
Časna rič čovik	205
Konačišće juskosti	209
Ulizla dobrota	216
Riči ka zagr'jaj	223

UZOR DOBROTE	228
--------------	-----

Jopet dobro	229
Čoviku brat i sestra	232
Uzor dobrote i juskosti	235
Potrošeni lapiš	237
Mirakul	242
Sumnjivo dobro	245
Stara tavaja	247
Pravi dotur	251

SLABA RIČ	254
-----------	-----

Moja slaba rič	255
Puti	257
Prinosnice molitvic'	259
Fala, Bože!	261

Objelodanjeni radovi (*Mira
Donadini i Vlade Lozić*) 264

UMJESTO POGOVORA
Doticaj riječi (*Katica Šarlija,
prof.*) 270

Objelodanjeno o knjizi *Dodiru
vremena* 278

Životopis 293

Kazalo 296

